

KIURUVEDEN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

VUODELTA 2016

Kaupunginhallitus
Kaupunginvaltuusto

27.3.2017

SISÄLLYSLUETTELO

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	3
PERUSTIETOJA KAUPUNGISTA	4
1. TOIMINTAKERTOMUS	6
1.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset	
1.2 Olennaiset tapahtumat taloudessa ja toiminnassa	6
1.2.1 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
1.2.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	8
1.2.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	9
1.2.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	11
1.2.5 Kaupungin henkilöstö	12
1.2.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	13
1.2.7 Ympäristötekijät	18
1.3 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	19
1.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	22
1.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	22
1.4.2 Toiminnan rahoitus	26
1.5 Rahoitusasema ja sen muutokset	28
1.6 Kokonaistulot ja kokonaismenot	31
1.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous	32
1.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	32
1.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus	32
1.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	37
1.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	38
1.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	38
1.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	40
1.8 Keskeiset liitetiedot	44
1.9 Tilikauden tuloksen käsittely	44
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	45
2.1 Seurantaa koskeva säätely	45
2.2 Tavoitteiden toteutuminen	45
2.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	76
2.3.1 Käyttötalouden toteutuminen	76
2.3.2 Tuloslaskelman toteutuminen	78
2.3.3 Investointiosan toteutuminen	80
2.3.4 Rahoitusosan toteutuminen	86
3. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	87
3.1 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset	87
3.1.1 Vesi- ja viemärlaitos / kirjanpidollinen taseyksikkö	87
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	92
4.1 Kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot	92
4.2 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	106
4.3 Vesi- ja viemärlaitoksen liitetiedot	107

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Kertomusvuoden aikana pääministeri Juha Sipilän hallitus käynnisti kaikkien aikojen mittavimman julkisen sektorin uudistushankkeen, maakunta- ja soteuudistuksen. Uudistuksen tavoite on, että vuoden 2019 alusta sosiaali- ja terveydenhuolto siirtyy perustettavan maakuntahallinnon järjestettäväksi pois peruskunnilta. Uudistus käynnisti vilkkaan keskustelun maassamme. Kiuruveden kaupungin tavoite uudistuksessa on lähipalvelujen turvaaminen. Uudistuksen eri vaiheissa kuluvana ja tulevana vuonna korostuu seudullinen edunajaminen.

Yritystoiminnassa näkyi jo elpymisen merkkejä, uusia yrityksiä perustettiin 16 kappaletta. Sukupolvenvaihdoksia maatiloilla tehtiin 10 kappaletta ja uusia navettahankkeita oli niin ikään 10 kappaletta. Työllistämässä jatkettiin tulokselliseksi osoittautunutta yhteistyötä Kiuruveden Urheilijoiden kanssa. Luupuvudelle valtuusto päätti uuden koulurakennuksen hankinnasta; hankinta tehtiin vuokrahankintana. Merkittävin tiehanke oli Kirkkokadun peruskorjauksen käynnistyminen; työ jatkuu vuoden 2017 puolelle. Hankinnat pyritään tekemään aina läheltä toki kilpailulainsäädäntöä noudattaen. Kaupunki onkin profiloitunut hyvänä kuntahankkijana, erityisesti elintarvikkeissa.

Kaupungin oman toiminnan kulut pienenevät -2,9 %. Eritoten henkilöstökulut ovat vähentyneet edellisestä vuodesta. Palvelujen ostoissa oli vähäistä kasvua 0,1 %. Positiivista oli se, että valtionosuus- ja verotuloja kertyi yli budjetoidun. Ylitys tuli yhteisöveron puolelta. Kiuruveden kaupungin tilinpäätös painuu miinukselle noin 690.000 euroa johtuen Ylä-Savon sote kuntayhtymän että sairaanhoitopiirin kuntayhtymän määrärahaylityksistä. Verrattuna alkuperäiseen budjettiin ylitys oli yhteensä 1,0 milj. euroa, jossa sairaanhoitopiirin osuus oli noin 700.000 euroa. Kaupungin omat menot sen sijaan pysyivät jälleen kiitettävästi raamissaan. Tulokseen vaikuttaa toki myös alaskirjaukset, joita Yrityskiinteistöt Oy:n arvonalennuksen takia tehtiin viime vuonna noin 650.000 euroa. Ilman alaskirjausta tilinpäätös olisi ollut liki tasapainossa määrärahaylityksistä huolimatta. Tilinpäätöksen jälkeen taseeseen kuitenkin vielä jää noin 1,0 miljoonaa euroa kumulatiivista ylijäämää.

Kaupungin omien lainojen määrä kääntyi sekä emon että tytäryhtiöiden osalta laskuun. Kun sairaanhoitopiirin lainat lasketaan myös kaupungin vastuisiin, kokonaislainojen määrä pysyi edellisen vuoden tasolla. Vuosikate ei aivan riittänyt poistoihin.

Kertomusvuoden aikana saatiin liikkeelle useita merkittäviä hankkeita. Nivan kiertoliittymän rakentaminen ja kustannusten jako ELY -keskuksen ja kaupungin välillä sovittiin. Nivan yritysaluehankkeeseen saatiin Pohjois-Savon liiton päätöksellä EAKR rahoitus 50 % kustannuksista. Liikennevirasto toteutti ja rahoitti puutermiinalin työt aseman alueella. Kaupungin omista investoinneista merkittävimmät olivat terveyskeskuksen ensiapu – ja vastaanottotilojen peruskorjauksen jatkaminen, johon käytettiin noin 650.000 euroa; työ jatkuu vuoden 2017 puolelle.

Kiurunkulma Oy:n huonokuntoisin vuokrakerrostalo purettiin ja purkuaines käytettiin sahan alueen maantäyttöön. Vuokra-asuntojen käyttöaste oli kertomusvuonna hyvä 97 %. Yrityskiinteistöt Oy:n tervehdyttämistoimia jatkettiin koko kertomusvuoden ajan.

Kiitän sekä kaupungin viranhaltijoita, luottamushenkilöitä että kaupunkilaisia hyvin sujuneesta yhteistyöstä 2016.

Jarmo Muinieka, kaupunginjohtaja

PERUSTIETOJA KAUPUNGISTA

Yleistä

Kiuruveden kunta on perustettu vuonna 1873. Kiuruvesi muuttui kaupungiksi vuoden 1993 alussa. Kaupungin kokonaispinta-ala on 1 423 km², josta vesistöjen osuus on 6,7 %. Kaupungin halki kulkee valtatie 27, jota myöten on sekä 4- että 5-tielle matkaa noin 30 km. Kiuruveden halki kulkee Iisalmi-Ylivieska rautatie. Lähin reittiliikennekenttä on Kuopion lentoasema Rissala. Kiuruvesi kuuluu Ylä-Savon seutukuntaan. EU:n ohjelmakaudella vuosina 2014 – 2020 Kiuruvesi kuuluu Kestävää kasvua ja työtä 2014- 2020 Suomen rakennerahasto-ohjelmaan sekä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan

Väestörakenne ja väestökehitys sekä muuttoliike

Vuoden 2016 alussa Kiuruvedellä oli asukkaita 8.600 ja vuoden lopussa 8.445, joten väestö väheni kertomusvuonna 155 hengellä. Ennakkotietojen mukaan elävänä syntyneitä oli 68 ja kuolleita 138 eli nettomuutos tältä osin oli -70. Kuntien välinen nettomuutto oli -80 henkilöä. Nettomaahanmuutto vähensi asukkaita 5 hengellä. Asukkaita oli 6,4 henkilöä/maa-km² ja taajamassa väestöstä asui noin puolet.

Seuraavassa taulukossa on Ylä-Savon kuntien väestömuutosten ennakkotiedot tammi-joulukuussa 2016 (Lähde: Tilastokeskus, Pohjois-Savon liitto):

	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Syntyneiden enemmitys	Kuntien välinen nettomuutto	Nettomaahanmuutto	Kokonaismuutos tammi-jouluk. 2016	Vertailutietona tammi-jouluk. 2015	Ennakkoväkiluku 31.12.2016
Iisalmi	209	272	-63	-148	37	-174	-164	21 771
Kiuruvesi	68	138	-70	-80	-5	-155	-149	8 445
Keitele	15	37	-22	-18	3	-37	-18	2 342
Lapinlahti	73	162	-89	-17	5	-101	-110	9 881
Pielavesi	29	83	-54	8	0	-46	-51	4 694
Sonkajärvi	36	57	-21	-54	1	-74	-65	4 204
Vieremä	33	56	-23	-15	2	-36	-62	3 721

Väestön ikärakenne oli vuoden 2016 lopussa Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan seuraava:

	0-14 v	15 -64 v	65 –v
	%	%	%
Kiuruvesi	14,8	57,3	27,9
Ylä-Savo	15,0	58,7	26,3
Pohjois-Savo	15,0	61,8	23,2
Koko maa	16,2	62,9	20,9

Työvoima, työllisyys, työpaikkarakenne ja pendelöinti

Tilastokeskuksen ennakkotilaston mukaan vuoden 2015 lopussa Kiuruveden väestöstä, joka oli 8.600 henkeä, oli työvoimaa 3.561 henkeä (41,4 %) ja työvoiman ulkopuolella siten 5.039 henkeä (58,6 %). Työvoiman suhteellinen osuus koko väestöstä on ollut vuodesta 1990 lähtien keskimäärin 40 %, vaikka työvoiman kokonaismäärä on vähentynyt noin 1.200 hengellä.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tilastokatsauksen mukaan työvoimaa Kiuruvedellä oli vuoden 2016 lopussa yhteensä 3.635 henkeä. Työttömiä oli 15,4 % työvoimasta eli yhteensä 559 henkeä ja heistä alle 25-vuotiaita 92. Edellisen vuoden lopussa työttömiä oli 16,6 %.

Kaupungin elinkeinorakenne oli 31.12.2014 seuraava: Alkutuotanto 26,4 %, jalostus 6,8 %, palvelut 64,7 % ja toimiala tuntematon 2,1 %. Työpaikkoja oli yhteensä 2.724 kpl. Työpaikkaomavaraisuus oli 89,8 % ja nettopendelöinti -308. Pendelöinnillä (sukkuloinnilla) tarkoitetaan työssäkäyntiä oman asuinalueen ulkopuolella. Nettopendelöinnillä tarkoitetaan alueen ulkopuolella työssäkäyvien ja alueelle muualta töihin tulevien henkilöiden välistä erotusta. Positiivinen nettopendelöintiluku tarkoittaa, että alueelle tulevien työllisten määrä on suurempi kuin alueelta sen ulkopuolella työssäkäyvien määrä. Vuoden 2015 tilastot valmistuvat syksyllä 2017.

Viimeisimmät työssäkäyntiliikennettä kuvaavat tiedot ovat käytettävissä vuodelta 2014. Työssäkäyntiliikenne suuntautui pääasiassa lähialueelle Iisalmeen ja Vieremälle. Iisalmissa kävi töissä 344 henkeä ja Iisalimesta Kiuruvedellä 178 henkeä, joten nettopendelöinti oli Iisalmen osalta -166. Vieremällä kävi töissä 140 henkeä ja Vieremältä Kiuruvedellä 36 henkeä, joten nettopendelöinti oli -104.

Nettopendelöinnin kehitys vuosina 2000 – 2014 (Lähde: Pohjois-Savon liitto):

Työssäkäynti	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Kiuruvedelle	241	339	404	392	399	425	436
Kiuruvedeltä	502	645	673	728	735	713	744
Nettopendelöinti	-261	-306	-269	-336	-336	-288	-308

Väestöllinen (demografinen) huoltosuhde

Väestöllinen huoltosuhde osoittaa sen, kuinka paljon lapsia ja vanhuksia on 100 työikäistä kohti (alle 15 -vuotiaiden ja 65+ vuotta täyttäneiden määrän suhde 15 -64 -vuotiaiden määrään).

Kaupungin väestöllinen huoltosuhde oli 2000-luvun alussa 64,2. Vuonna 2015 väestöllinen huoltosuhde oli 72,6 ja tulee jatkossa edelleen heikkenemään.

Kaupungin väestöllisen huoltosuhteen kehitys 2000-luvulla:

Vuosi	Ikäryhmä	Ikäryhmä	Ikäryhmä	Asukkaita	Väestöllinen
	0-14 v	15-64 v	65 v -	Yhteensä	huoltosuhde
2000	1 837	6 310	2 211	10 358	64,2
2005	1 670	5 874	2 201	9 745	65,9
2010	1 423	5 574	2 160	9 157	64,3
2011	1 376	5 450	2 237	9 063	66,3
2012	1 361	5 357	2 271	8 989	67,8
2013	1 337	5 235	2 294	8 866	69,4
2014	1 317	5 133	2 302	8 752	70,5
2015	1 295	4 984	2 321	8 600	72,6

Vuonna 2015 koko maan väestöllinen huoltosuhde oli 58,2, Pohjois-Savon maakunnan 60,8 ja Ylä-Savon seutukunnan 68,3.

Taloudellinen huoltosuhte

Alueen kehitystä ja elinvoimaisuutta kuvaa muun muassa taloudellinen huoltosuhte, joka ilmoittaa kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on yhtä työllistä kohti. Kiuruvedellä huoltosuhte on korkeampi kuin Ylä-Savossa ja Pohjois-Savossa keskimäärin.

Kaupungin taloudellisen huoltosuhteen kehitys 2000-luvulla:

Tilanne 31.12.	Kiuruvesi	Ylä-Savo	Pohjois-Savo	Koko maa
2000	2,04	1,90	1,66	1,32
2010	1,86	1,66	1,52	1,31
2011	1,83	1,60	1,48	1,29
2012	1,81	1,65	1,49	1,32
2013	1,90	1,71	1,53	1,37
2014	1,89	1,73	1,57	1,41
2015 ennakkotieto	1,91	1,76	1,60	1,43

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset

Kuntalain 113 pykälän mukaan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja.

Kuntalain 115 pykälän mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

1.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.2.1 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kiuruveden kaupunginvaltuuston jäsenmäärä on 35 ja kaupunginhallituksen 10. Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet olivat vuoden 2016 lopussa seuraavat:

	Kaupunginvaltuusto	Kaupunginhallitus
KESK	16	5
VAS	7	2
KOK	8	2
KD	1	-
PS	3	1

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat ja jäsenet vuonna 2016:

Puheenjohtaja yrittäjä Janne Peltola, KOK

I varapuheenjohtaja agrologi Jouko Tenhunen, KESK

II varapuheenjohtaja puutarhuri Markku Ruotsalainen, VAS,

III varapuheenjohtaja maanviljelijä, yrittäjä Hannu Halonen, KESK

Ahponen Pentti	VAS
Arbelius Tarja	KOK
Halonen Hannu	KESK
Happonen Suvi	KESK
Harmoinen Unto	KESK
Heikinmaa Matti	KESK
Help Anne	KOK
Huttunen Anne	KD
Jauhiainen Maija-Liisa	KESK
Juntunen Risto	KESK
Kempainen Mikko	KESK
Knuutinen Mauri	PS
Koivunurmi Helena	KOK
Kokkonen Mira	KESK
Kärkkäinen Marja-Leena	VAS
Lappalainen Sari	KOK
Lilja Minna	KESK
Lämsä Eero	KESK
Nieminen Juha	KESK
Partanen Raimo	KOK
Pekkala Katariina	KOK
Peltola Janne	KOK
Pesonen Tuomo	VAS
Piippo Sirpa	VAS
Piippo Sami	VAS
Pikkarainen Rauno	VAS
Remes Mikko	KESK
Ruotsalainen Markku	VAS
Ruotsalainen Vilho	PS
Saastamoinen Kari	KESK
Saastamoinen Tapio	PS
Saastamoinen Tuomo	KESK
Tenhunen Jouko	KESK
Tikkanen Sari	KESK
Toivanen Sisko	KESK

Kaupunginvaltuusto myönsi 14.12.2016 eron Vasemmistoliiton valtuutettu Markku Ruotsalaiselle ja valitsi hänen tilalleen Vasemmistoliiton valtuustoryhmän järjestyksessä ensimmäisen varavaltuutettu Kirsi Tenhusen 1.1.2017 alkaen. Kaupunginvaltuusto valitsi ajalle 1.1. – 31.5.2017 kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtajaksi Pentti Ahposen.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat ja jäsenet vuonna 2016:

Puheenjohtaja FM, lehtori, emäntä Sari Tikkanen, KESK

I varapuheenjohtaja maanviljelijä, emäntä Katariina Pekkala, KOK

II varapuheenjohtaja palomies Rauno Pikkarainen, VAS

Harmoinen Unto	KESK
Kokkonen Mira	KESK
Lämsä Eero	KESK
Partanen Raimo	KOK
Pekkala Katariina	KOK

Pikkarainen Rauno	VAS
Ruotsalainen Vilho	PS
Saastamoinen Kari	KESK
Tenhunen Kirsi	VAS
Tikkanen Sari	KESK

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Jarmo Muiniekkä.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston sihteerinä toimi va. kaupunginsihteeri Tuomo Sallinen.

Tilivelvolliset

Kuntalain mukaan kaikki kaupungin toimielinten jäsenet ovat tilivelvollisia, kaupunginvaltuutettuja lukuun ottamatta. Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat muun muassa toimielimen esittelijät ja toimielimen tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavat viranhaltijat.

1.2.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kuntien tilinpäätösarviot 2016 (Kuntaliitto 8.2.2017)

Kuntasektorin menot kasvoivat maltillisesti koko maassa, keskimäärin 1,3 prosenttiyksikköä. Vuoden 2016 tilikauden tulos parani ennakoarvion mukaan lähes puoli miljardia euroa. Tilikauden tulos oli kuitenkin negatiivinen 111 kunnassa, yhteensä 0,2 miljardia euroa. Lainakanta nousi 18 miljardiin euroon ja velkaantumisen kasvu hidastui 3,6 prosenttiin. Negatiivisen vuosikatteen, eli niin sanotun ”syömävelan” osuus kuntien lainakannan muutoksesta on erittäin pieni, vuosina 2000 -2016 se on ollut viiden prosentin luokkaa.

Hallituksen parin vuoden takaisissa ennusteissa kuntasektorin velan arvioitiin nousevan kolme miljardia nyt toteutunutta suuremmaksi. Lisäksi toiminnan ja investoinnin rahavirran ennakoitiin painuvan raskaasti negatiiviseksi. Tämä ennuste ei toteutunut, mutta edessä on sen sijaan tiukempi taloustilanne johtuen valtionosuuksien ja verotulojen heikkenemisestä jo vuonna 2017.

Kuntatalouden parantumisen taustalla löytyy maltillinen menokehitys, joka johtuu muun muassa kuntien ja kuntayhtymien henkilöstökulujen sopeuttamisesta, sekä vähäisestä kustannustason kasvusta kuntapalveluissa. Kuntien ja kuntayhtymien tulot lisääntyivät erityisesti kasvaneiden valtionosuuksien kautta. Vuoden 2016 valtionosuuksissa kompensoitiin kuntien veroperustemuutoksista johtuvia veromenetyksiä 260 miljoonaa euroa ja lisäksi kunnat saivat 270 miljoonaa euroa valtionosuuksia kuntien ja valtion välisen kustannusjaon tarkistuksen seurauksena. Kuntien verotulot 2016 kasvoivat maltillisesti koko maan tasolla yhteensä 1,4 prosenttia, eli 300 miljoonaa euroa. Vaimeaa kehitystä selittää muun muassa kuntien korotetun yhteisöveron jako-osuuden poistuminen.

Kuntien väliset investointipaineet vaihtelevat suuresti. Maakuntakeskuksissa ja muissa suurissa kaupungeissa on palvelutarpeen lisääntymisestä johtuvia investointipaineita. Muissa kunnissa investointipaineet liittyvät usein korjausvelkaan.

Kuntatalous Ylä-Savo

Seuraavassa taulukossa vertaillaan kuntien ja kuntakonsernien lainakantaa ja kertynyttä yli-/alijäämää euroa/asukas vuoden 2015 tilinpäätöksen mukaan:

euroa/asukas	Lainakanta		Kertynyt ylijäämä+ / alijäämä-	
	Kunta	Kuntakonserni	Kunta	Kuntakonserni
Koko maa	2 835	5 975	1 735	1 694
Pohjois-Savo	2 639	6 812	643	32
Ylä-Savo	2 217	4 894	170	451
Kiuruvesi	3 480	6 466	201	242
Iisalmi	1 642	3 575	248	979
Sonkajärvi	2 117	4 074	435	178
Vieremä	1 112	7 938	209	309

Lähde: Tilastokeskus, Kuntaliitto

1.2.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Kaupunginsihteerin viran hoito

Kaupunginvaltuusto valitsi 22.6.2015 kaupunginsihteeriksi Tuomo Sallisen. Itä-Suomen hallinto-oikeus kumosi kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen 9.9.2016 (diaarinumero 01434/15/2206). Hakuprosessi käynnistettiin uudelleen ja kaupunginvaltuusto valitsi 16.1.2017 kaupunginsihteeriksi uudelleen Tuomo Sallisen. Kaupunginvaltuuston päätöksellä Tuomo Sallinen toimii kaupunginsihteerin avoimen viran hoitajana.

Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n osakkeiden arvonlennus

Vuoden 2014 tilinpäätöksen mukaan Yrityskiinteistöt Oy:n osakkeiden arvonlennustarve on noin 2,2 milj. euroa. Kaupunginhallitus päätti 23.2.2015 jaksottaa arvonlennuskirjaukset niin, että osakkeiden arvo kaupungin taseessa on Kirjanpitolain 5 luvun 13 §:n mukainen viimeistään vuoden 2017 tilinpäätöksessä. Vuoden 2016 tilinpäätöksessä arvonalentumista on kirjattu 648.700 euroa ja loppu (301.000 euroa) on vuoden 2017 talousarviossa.

Savon Kuituverkko Oy:n esitykset

- Rakennetun kuituverkon myynnistä ja takaisinvuokrauksesta (vuonna 2016)
Savon Kuituverkko Oy:llä on jo useiden vuosien ajan ollut taloudellisia vaikeuksia. Yhtiö esitti 3.10.2016, että se myy omistamansa, Kiuruveden kaupungin alueella sijaitsevan viestintäverkon Kiuruveden kaupungille per 1.1.2017. Kauppa toteutetaan verkon kaupantekohetken tasearvolla, joka on noin 1,6 milj. euroa. Samassa yhteydessä yhtiö solmii Kiuruveden kaupungin kanssa pitkäaikaisen (10 vuotta) sopimuksen verkon takaisinvuokraamisesta.

Kaupunginvaltuusto käsitteli asiaa 7.11.2016 ja päätti seuraavaa:

- Kiuruveden kaupunki ei tässä vaiheessa ryhdy yhtiön esittämiin järjestelyihin kuituverkon omistuksen siirtämiseksi kaupungille ja takaisinvuokraukseen.
- Kiuruveden kaupunki on valmis osakassopimuksen mukaisesti pääomittamaan yhtiötä vuonna 2017. Ensisijaisesti erääntyville lainoille haetaan lykkäystä ja pääomittamisen yksityiskohdista päättää kaupunginhallitus erikseen.

Yhtiö on rakentanut laajakaistaa eniten Kiuruveden kaupungin alueelle ja sen esitys on, että Kiuruveden tulee pääomittaa yhtiötä suurimmalla summalla, 766.100 eurolla.

- Pyyntö pääomasijoituksesta Savon Kuituverkko Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (vuonna 2017)
Esityksessään yhtiö pyysi kaupunkia tekemään seuraavan sisältöisen päätöksen ja hyväksymään SVOP sijoituksen: ”Kiuruveden kaupunki tekee vapaaehtoisen pääomasijoituksen, joka on suuruudeltaan 766.100 euroa Savon Kuituverkko Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Kiuruveden kaupunki toteaa samassa yhteydessä, että tehtävä 766.100 euron pääomasijoitus toteutetaan markkinaehtoisesti. Siitä saatava tuotto vastaa vähintään odotettua markkinatuottoa sijoituksista vastaavassa asemassa oleviin yrityksiin tai Savon Kuituverkko Oy:n toiminnan lopettamisesta saatavaa voittoa/syntyvää tappiota.”

Kaupunginvaltuusto päätti 20.3.2017, että se valtuuttaa kaupunginhallituksen tekemään tarvittavat päätökset 199.612 euron oman pääoman ehtoisen sijoituksen tekemisestä Savon Kuituverkko Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Sivistysjohtajan virkaa ei täytetty

Sivistysjohtaja Tapio Knuutinen jäi eläkkeelle 1.11.2016. Virkaa ei täytetty, vaan sivistystoimessa tehtiin organisaatiomuutoksia ja tehtäviä jaettiin useammalle henkilölle. Sivistystoimen vastaavaksi nimettiin Nivan koulun rehtori Minna Lilja. Kaupunginvaltuusto hyväksyi muutokset kokouksessaan 14.12.2016. Minna Lilja kuuluu kaupungin johtoryhmään.

Merkittävimmät poikkeamat tilinpäätösvoiton talousarvioon, joita kaupunginvaltuusto ei ole hyväksynyt:

Merkittävin poikkeama oli Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän maksuosuudessa, joka ylittyi noin 0,7 milj. euroa muutettuun talousarvioon verrattuna ja noin 1,0 milj. euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän oma toiminta ylittyi noin 0,3 milj. euroa ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän toiminta ylittyi noin 0,7 milj. euroa.

Valtuustoon nähden sitovien määrärahojen poikkeamat ovat seuraavassa taulukossa (yli 5.000 euroa):

(euroa, ulkoiset ja sisäiset)	Tulojen alitukset	Menojen ylitykset
Käyttötalous		
Ruokahuolto	32.825	
Sosiaalitoimi ja terveydenhuolto		641.675
Varhaiskasvatus		17.318
Peruskoulutus		12.643
Lukiokoulutus	17.395	
Rakennusvalvonta	16.828	
Tiet ja alueet		78.894
Kiinteistöt	9.854	84.959
Investoinnit		
Kiinteät rakenteet ja laitteet (khal)		12.000
Sijoitukset ja muut pitkävaik. menot (khal)*		309.761
Kiinteistöt		20.851

*Tähän kohtaan oli varattu 32.000 euroa PyhäNet Oy:n rakentamaa laajakaistaa varten. Määrärahaa ei tarvittu ko. tarkoitukseen. Savonia -ammattikorkeakoulun kuntayhtymän purkamisesta aiheutui Kiuruveden kaupungille seuraavat kirjaukset investointiosaan (Savonia Oy): menot 341.761 euroa ja tulot 285.893 euroa, netto -55.868 euroa.

1.2.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Toimintakertomuksessa on esitettävä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta. Kehitysarvion tulee tuoda esiin sellaiset seikat, joiden perusteella arvioidaan tulevaisuudennäkymien poikkeavan aiemmasta kehityssuunnasta.

Sote – ja maakuntauudistuksen vaikutukset kaupungin talouteen ja toimintaan

Todella merkittävä sote- ja maakuntauudistus tulee voimaan 1.1.2019 alkaen. Tässä vaiheessa on vain vähän konkreettista tietoa uudistuksen vaikutuksista Kiuruveden kaupungin toimintaan ja talouteen. Suurin muutos on se, että kaupunki ei enää rahoita sote – menoja, koska rahoitusvastuu siirtyy valtiolle. Tämä taas tarkoittaa sitä, että noin 60 % prosenttia kaupungin talousarviomenoista poistuu ja samalla vähenee huomattava osa valtionosuuksista ja verotuloista. Muutoksen hyvä puoli on se, että hyvin vaikeasti arvioitavissa olevat sote – menot eivät enää aiheuta yllätyksiä kaupungin talouteen. Haasteena tulevaisuudessa on se, miten saadaan kaupungin tulorahoitus riittämään. Toiminnallisesti sote - uudistus ei aiheuta kaupungin osalta merkittäviä muutoksia, koska kaupungin sote –palvelut tuottaa tällä hetkellä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä, eikä kaupunki.

Maakuntauudistuksen vaikutukset Kiuruveden kaupungin osalta ovat vähäiset. Tämän hetkisen tiedon mukaan maaseudun tukihallintoyksikön toiminta ja rahoitus siirtyvät maakunnalle sekä pelastuslaitoksen rahoitus.

Kaupungin tytäryhtiön Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n talous

Kaupunki on kirjannut tytäryhtiön osakkeiden arvonalennusta vuosina 2014 – 2016 yhteensä noin 1,6 milj. euroa. Vuoden 2017 talousarviossa on varauduttu noin 0,3 milj. euron arvonalennukseen.

Tytäryhtiö ei lyhentänyt lainojaan vuonna 2016 eikä lyhennä myöskään vuonna 2017. Tämän johdosta kaupungin ei tarvitse em. vuosina myöntää yhtiölle noin 0,7 milj. euron/vuosi avustusta. Tämän hetkisten tietojen mukaan vuonna 2018 yhtiö taas tarvitsee 0,7 milj. euron avustuksen.

Lainakanta

Kaupunkistrategian mukaan kaupungin (myös konsernin) lainamäärä asukasta kohti ei saa ylittää maan keskiarvoa. Vuonna 2015 kaupungin lainamäärä sekä konsernin lainamäärä ylitti selvästi maan keskiarvon:

Kaupungin lainakanta:

Vuonna 2016 kaupungin lainakanta oli 3.455 euroa/asukas. Vuonna 2015 Kiuruveden lainakanta oli 3.480 euroa/asukas ja koko maan lainakanta oli 2.841 euroa/asukas.

Konsernin lainakanta:

Vuonna 2016 Kiuruveden konsernin lainakanta oli 6.461 euroa/asukas. Vuonna 2015 Kiuruveden konsernin lainakanta oli 6.466 euroa/asukas ja koko maan konsernin lainakanta oli 5.986 euroa/asukas.

Kaupungin lainakanta ei saa siis kasvaa, vaan mieluummin pienentyä. Kuitenkin investointiohjelma vuosille 2017 – 2019 on noin 1,6 milj. euroa suurempi kuin hyväksytyyn taloussuunnitelman vuosikatteen yhteensä ko. vuosina. Investointeja ei voida kokonaan kattaa tulorahoituksella vaan uutta lainaa on otettava vähintään tuo 1,6 milj. euroa. Lähes kaikki kaupungin rakennusinvestoinnit ovat korjausinvestointeja.

1.2.5 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12 vuosina 2009 -2016

	Vakinaiset (koko aika)	Vakinaiset (osa-aika)	Sijaiset	Määräaikaiset * (ml. oppisop.)	Työllistetyt	YHT.
2016	249	44	13	66	1	373
2015	257	42	20	27	4	350
2014	255	45	23	23	16	362
2013	262	45	22	38	7	374
2012	262	39	30	41	17	389
2011	264	37	34	48	6	389
2010	314	63	29	56	17	479
2009	539	67	81	88	11	786

*Sisältää opetus- ja sivistyspalvelukeskuksen määräaikaiset sivutoimiset kansalaisopiston tuntiopettajat. Kansalaisopiston sivuvirassa olevien tuntipalkkaisten opettajien palvelussuhteet on tehty koko lukuvuodeksi. Aikaisemmin palvelussuhteet on katkaistu lukukausittain.

Henkilöstömäärä palvelukeskuksittain 31.12 vuosina 2009 -2016

	Yleis- palvelu- keskus	Maa- talous- lomittajat	Projektit	Perus- turva palv.kesk.	Opetus- ja siv. palv.kesk.	Tekninen palvelu- keskus	YHT. *
2016	56	-	-	-	265	52	373
2015	56	-	-	-	238	52	346
2014	58	-	1	-	239	48	346
2013	64	-	1	-	245	57	367
2012	64	-	2	-	247	59	372
2011	63	-	2	-	264	54	383
2010	64	80	1	-	263	54	462
2009	21	103	1	388	192	70	775

1.1.2010 alkaen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut siirtyivät Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän hoidettavaksi. 1.1.2011 alkaen lomituspalvelut siirtyivät Iisalmen kaupungin hoidettavaksi. 1.9.2011 alkaen ict -palvelut siirtyivät Ylä-Savon ICT – palvelut Oy:n hoidettavaksi.

Henkilöstön ikärakenne

Kiuruveden kaupungin henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2016 lopussa 48,4 vuotta. Vuonna 2015 Kiuruveden kaupungin henkilöstön keski-ikä oli 47,5 vuotta ja kunta-alalla keskimäärin 45,8 vuotta.

Henkilöstö ikäryhmittäin:

	15 -29 v	30 -39 v	40 -49 v	50 -59 v	60 v-
2016	22	61	94	145	51
2015	33	47	86	150	34
2014	30	53	92	148	39
2013	34	59	102	142	37
2012	33	63	120	139	34
2011	34	54	132	143	26

Sairauspoissaolopäivät

Sairauspoissaoloja oli vuoden 2016 aikana 10,6 työpäivää henkilöä kohti (edellisenä vuonna 10,3 työpäivää henkilöä kohti). Vuonna 2015 Kiuruveden kaupungin henkilöstön sairauspoissaolot olivat 12,7 kalenteripäivää henkilöä kohti ja kunta-alalla keskimäärin 16,5 kalenteripäivää.

Työterveyshuolto

Kaupunki osti henkilöstön työterveyspalvelut Ylä-Savon SOTE kuntayhtymältä. Henkilöstön työterveyshuollon kokonaiskustannukset olivat noin 0,2 milj. euroa, Kela korvaa kustannuksista noin 40 %.

Henkilöstömenot

Vuoden 2016 henkilöstökulut olivat yhteensä noin 15,6 milj. euroa, josta palkkojen ja palkkioiden osuus oli noin 11,2 milj. euroa ja henkilösivukulujen osuus oli noin 4,4 milj. euroa.

Laajemmin kaupungin henkilöstöasioita esitellään erillisessä henkilöstöraportissa.

1.2.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kiuruveden kaupungin suurimmat riskit liittyvät henkilöstöön, kiinteistöomaisuuden kunnossapitoon ja paloturvallisuuteen, työturvallisuuteen, omaisuuteen liittyvään ilkeilyyn, ulkoistettujen palveluiden riskienhallinnan tai toiminnan varmistamisen tasoon, rauta- ja maantiellä kuljetettaviin kemikaalikuljetuksiin ja puuteollisuuden käsittelyterminaaliin. Lisäksi riskejä sisältyy ainakin tietojärjestelmiin ja rahoitukseen.

Tietojärjestelmien riskit (asiakasvastaava, Ylä-Savon ICT -palvelut Oy)

Hallinnon ja opetuksen työasemat ovat Kiuruveden kaupungilla ensi sijassa Windows7 – koneita. Käytössä oleva Windows7 -käyttöjärjestelmä työasemissa on Microsoftin osalta tuettu, tietoturvapäivitykset päivittyvät koneisiin säännöllisesti. Kuluvana vuonna 2017 siirrytään uusien työasemien johdosta hallinnon puolellakin Windows 10 – käyttöjärjestelmään, koulupuolella siirtymä uusien työasemien hankintojen yhteydessä on jo tehty. Windows 10 korvaa jatkossa Windows 7 – käyttöjärjestelmän työasemissa.

Kaupungin työasemissa ja kannettavissa tulee käyttää ainoastaan kaupungilta hankittuja muistitikkuja (mielellään salasanasuojattuja). Kokoushuoneiden hallintokannettavissa ei saa käyttää ulkopuolisten vierailijoiden muistitikkuja, ainoastaan kaupungin omia. Virustorjunnan ja tietoturvapäivitysten tulee olla koneissa ajan tasalla. Opetuskoneisiin on määritelty Bios-salasana. Pyritään estämään väärinkäytökset, joita oppilaiden taholta voisi esiintyä.

Navisec – tietoturvakoulutuksen Kiuruveden kaupunki on jalkauttanut henkilöstölle. Jokainen työntekijä joutuu suorittamaan vuosittaisen tietoturvakoulutuksen, mikä nostaa käyttäjien tietotaito-tasoa ja osaamista ja parantaa näin merkittävästi tietoturvaa.

Ylä-Savon ICT palvelut Oy:n työstämä tietoturvapoliittikka ja siihen liittyvät ohjeistot on jalkautettu Kiuruveden kaupungilla. Tietoturva-aineistot päivitetään ajan tasalle kevään 2017 aikana. Myös luottamushenkilöiden osalta on mahdollisesti tulossa koulutusosio.

Juniper – etäkäyttö (suojattu yhteys) on Ylä-Savon ICT palvelut Oy:n ylläpitämä etäkäyttö-palvelu hallinnon käyttäjille. Direct Access – etäkäyttöpalvelu korvaa Juniper -etäkäytön. Direct Access – etäkäyttöpalvelua voi käyttää ainoastaan hallinnon verkon kannettavilla, joille on annettu riittävät oikeudet YSIT:n toimesta. Tämä parantaa tietoturvan hallittavuutta, kun kyseiset koneet ovat tiedossa, joilla mahdollista Direct Accessin käyttö.

Verkkoyhteydet:

Vuoden 2016 osalta Kuorevirran alueen kuituyhteydet, verkko-kytkimet ja langaton verkko on uudistettu. Kuhunkin kaupungin kiinteistöön Kuorevirran alueella tulee omat erilliset kuituyhteydet kaupungintalolta. Yläkoulun ja Nivan koulun valokuituyhteydet on uudistettu, langaton verkko yläkoululla uudistettu. Näillä uudistuksilla parannetaan lähiverkon /tietoliikenteen toimivuutta, luotettavuutta, vikasietoisuutta sekä käyttäjäystävällisyyttä.

MDM -mobiililaitteiden hallinta:

Vuoden 2017 aikana on tavoitteena ottaa käyttöön MDM – mobiililaitteiden hallinta YSIT:n asiakas-organisaatioissa. Se mahdollistaa keskitetyn hallinnan tableteille ja älypuhelimille. Tämän myötä myös tablettien ja älypuhelimien hallinta helpottuu, nostaa tietoturvan tasoa. F-Secure - tietoturvan jakelu keskitetysti jatkossa myös tabletteihin ja älypuhelimisiin.

Lyhyiden sähkökatkosten osalta kaupungin pääkytkin, lähiverkon kytkimet, palvelimet ja kriittisimmät työasemat on varustettu varavirtalaitteilla (UPS). Lisäksi kaupungintalolla on käytössä aggregaatti, jolla pyritään turvaamaan kriittisimpien tietojärjestelmien ja työasemien toimivuus pitkien sähkökatkokkien aikana. Kaupungin pääkytkin on uusittu vuonna 2016.

Tietoturvariskit (yleispalvelukeskuksen johtaja)

Kaupungin kannalta tietotekniikan käyttäjät ovat keskeisessä asemassa arkipäivän tietoturvallisuuden vastuunkantajina. Ohjeistuksella ja henkilökunnan koulutuksella parannetaan tietoturvallisuutta, jonka laiminlyönti voi aiheuttaa merkittävää haittaa kaupungin toiminnolle. Konkreettisenä esimerkkinä voidaan pitää esim. hallitsematonta ulkoisten muistivälineiden (tikut, ulkoiset massamuistit) käyttöä johtaen merkittävään haittaohjelmatariskiin sekä verkkoselailun kautta työasemaan asennettuja haittaohjelmia.

Tietotekniikka ja tietoturvariskit on käsitettävä aikaisempaa laajemmin, koska Internet-yhteydellä varustettujen mobiililaitteiden määrä on lisääntynyt kaupungin henkilöstöllä. Myös matkapuhelimet ja tabletit on suojattava asianmukaisesti ja niiden käytössä on noudatettava huolellisuutta. Mahdollisissa ongelmatilanteissa on otettava yhteyttä välittömästi Ylä-Savon ICT –palvelut Oy:n henkilöstöön.

Henkilöstön riskit (yleispalvelukeskuksen johtaja)

Henkilöstö on keskeinen voimavara kaupungin palvelutuotannossa, joten riskien tunnistaminen ja niiden ennakointi on tärkeä osa kaupungin toimintaa.

Avainhenkilöriski

Avainhenkilöillä tarkoitetaan kaupungin toiminnan kannalta vaikeasti korvattavia henkilöitä, joilla on esimerkiksi runsaasti dokumentoimatonta ns. hiljaista tietoa omalta toimialaltaan ja joiden poissaolo tuntuu välittömästi muun henkilöstön lisääntyneenä kuormituksena. Avainhenkilöillä on monipuolisten tietojen ja taitojen lisäksi useasti pitkäaikainen työkokemus ja hyviä tunnusmerkkejä voivat olla myös kielitaito, yhteistyötaidot ja yleensä sosiaaliset taidot. Avainhenkilöriskejä voidaan torjua siirtämällä avainhenkilöillä olevaa tietoa ja osaamista toisille henkilöille. Myös asioiden dokumentointi vähentää avainhenkilöiden menetyksestä aiheutuvaa riskiä.

Tietojen vanheneminen on riski

Henkilöstön työsuhteen elinkaari alkaa perehdyttämisestä työpaikan toimintatapoihin ja tehtäväkuvaan. Työuran edetessä pidetään yllä työntekijän ammattitaitoa ja mietitään, mihin suuntaan osaamista on kehitettävä ja haetaan sen mukaiseen koulutukseen. Työsuhteen päätyttyä on huolehdittava varsinkin niin sanotun hiljaisen tiedon jäämisestä taloon.

Yksipuolinen ikäjakauma on riski

Kaupunki työyhteisönä on haavoittuva, jos suuri osa henkilöstöstä on työsuhteensa lopussa tai alussa. Kiinnitetään henkilöstön rekrytoinnissa ottamaan huomioon, että kaupungin palveluksessa on monenikäisiä henkilöitä.

Henkilöstön työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin liittyvät riskit

Henkilöstön työturvallisuusriskejä vähennetään työsuojelun toimintaohjelman mukaisilla toimenpiteillä ja muun muassa työturvallisuuskoulutuksella. Työhyvinvointiin liittyviä riskejä vähennetään seuraamalla henkilöstön terveyttä, sairauspoissaoloja ja niiden syitä ja tarvittaessa puuttamalla niihin Varhaisen puuttumisen ohjeen mukaisesti. Myös henkilöstön ylitöiden määrää seurataan.

Yleishallintoon liittyvät riskit (yleispalvelukeskuksen johtaja)

Lainsäädännön muutokset

Kunta-alan lainsäädäntö on ollut jatkuvan muutoksen alaisena viime vuosina. *Kuntalaki* uudistui laajasti vuonna 2015, mutta uudistuksista astui voimaan yhdeksän lukua 1.1.2015. Loput kuntalain muutokset astuvat voimaan 1.6.2017. Lähtökohtaisesti vuonna 2017 voimaan astuvat muutokset koskevat kunnan luottamushenkilöitä. Kuntalain säännösten soveltamisen tulee olla tarkkana, jotta kaupungin toiminnassa sovelletaan voimassa olevaa lakia.

Toinen merkittävä lainsäädännön muutos on *hankintalain* kokonaisuudistus vuoden 2017 alussa. Hankintalainsäädännön kokonaisuudistuksen tavoitteena on muun muassa yksinkertaistaa hankintamenettelyjä. Uudistuksessa kehitetään sitä, että esimerkiksi työllisyyteen, terveyteen ja sosiaalisiin näkökohtiin liittyvät tekijät otetaan paremmin hankinnoista huomioon. Hankintamenettelyn muuttuessa, kaupungin tulee reagoida muutoksiin aktiivisesti, vaikka merkittävä osa kilpailutuksista onkin ulkoistettu. Myös kaupungin sisäinen hankinta ohjeistus on päivitettävä vastaamaan uuden hankintalain muutoksia. Henkilöstön koulutus ja kaupungin hankintaohjeiden päivittäminen ovatkin keskeisimmät toimenpiteet ennen uudistuksen toteutumista. Hyvällä koulutuksella ja ohjeilla vähennetään valitusriskiä kaupungin julkisista hankinnoista.

EU:n tietosuoja-asetus

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen tavoitteena on luoda Euroopan unionille ajanmukainen, vahva, yhtenäinen ja kattava tietosuojakehys. Lisäksi uudistuksella pyritään parantamaan luottamusta online-palveluihin ja näin edistää EU:n digitaalisten sisämarkkinoiden kehittämistä. Tietosuoja-asetus on kansallisesti suoraan sovellettava asetus, joten sen asettamat velvoitteet on huomioitava sellaisenaan kaupungin toiminnassa viimeistään 25.5.2018 alkaen.

Tietosuoja-asetukseen sisältyy sekä hallinnollisia vaatimuksia että tietoteknisiä vaatimuksia yksityisyyden suojan parantamiseksi henkilötietojen käsittelyssä. Näiden vaatimusten toteuttamiseksi henkilöstön on koulutauduttava tietosuoja-asetuksen toteuttamisesta kunnissa. Kaupungin avainhenkilöstö asian osalta osallistuu koulutukseen kevään 2017 aikana.

Sopimushallinta

Kaupungin käyttämien ostopalveluiden määrä on lisääntynyt huomattavasti. Näin ollen entistä useampi kunnallinen palvelu on ulkoistettu palveluntuottajalle, jonka toimintaa määritellään ensisijaisesti kaupungin ja palveluntuottajan välisessä sopimuksessa. Kiuruveden kaupungin käyttämät sopimusohjat ovat osittain vanhentuneet, joten sopimusasioiden kanssa tekemisessä olevien henkilöiden tulee tarkistaa käyttämiensä sopimusohjien kirjaukset ja päivittää ne asianmukaiseksi.

Palvelujen ulkoistamisen osalta on syytä muistaa, että kaupunki on velvollinen huolehtimaan lainsäädännön kuntalaisille takaamista palveluista ja oikeuksista, vaikka palvelun tuottaminen olisikin ulkoistettu yksityiselle tai yhdistykselle. Sopimuksissa tulisikin huomioida entistä laajemmin vastuiden jakautuminen esimerkiksi kriisitilanteissa. Sopimusasioista tullaan järjestämään jatkokoulutus kevään 2017 aikana.

Talouriskit (talousjohtaja)

Kaupungin talous- ja rahoitusriskit voidaan jaotella tulojen ja menojen toteutumiseen, lainottoon ja korkoriskiin sekä sijoitustoimintaan. Muita riskejä ovat ainakin pitkäaikaiset sähkökatkokset, kyberriskit ja henkilöriskit.

Verotulojen kasvun ennakoidaan jäävän lähivuosina pieneksi. Kaupungin työllisyyskehityksellä on ratkaiseva merkitys siihen, miten verotulot kehittyvät. Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksista kaupungin verotuloihin ja valtionosuuksiin ei ole vielä lopullisia ja luotettavia laskelmia. Muutokset joka tapauksessa ovat suuria.

Kaupungin noin 29,2 milj. euron lainakannasta noin 76 prosenttia on sidottu lyhytaikaisiin ja suhdanneherkkiin euribor – korkoihin, joihin liittyy korkoriski. Lainakannasta lyhytaikaisia lainoja on noin 45 prosenttia, koska niiden käyttämisestä saadaan merkittävä korkohyöty verrattuna pitkäaikaisiin lainoihin. Kesällä 2011 kaupunki teki korkosuojaussopimuksen 2,0 milj. euron lainalle. Suojaus on ollut kaupungille epäedullinen alhaisen korkotason vuoksi. Vuoden 2016 tämän korkosuojauksen kulut olivat noin 56.000 euroa.

Kaupungilla on sijoitusvaroja, joiden markkina-arvo oli vuoden lopussa noin 7,4 milj. euroa ja tase-arvo oli noin 6,7 milj. euroa. Varat on sijoitettu kaupunginvaltuuston periaatepäätöksen mukaisesti. Riskeihin on varauduttu hajauttamalla sijoituksia maantieteellisesti, toimialoitain ja arvopaperilajeittain. Sijoitusvaroja hoitaa kaksi ulkopuolista varainhoitajaa.

Vuoden 2019 alussa voimaan tuleva sote- ja maakuntauudistus on tässä vaiheessa merkittävä tulevaisuuden riski, koska ei ole tietoa verorahoituksen määrästä uudistuksen jälkeen.

Tekninen palvelukeskus (teknisen palvelukeskuksen johtaja)

Hallinto (Tekpa)

Palvelukeskuksen merkittävimmät riskit sisältyvät sisäisen valvonnan suunnitelmaan vuosille 2013 – 2016. Vuoden 2016 riskien hallinta on esitetty sisäisen valvonnan raportissa 14.2.2017.

Teknisen palvelukeskuksen merkittävänä riskinä on pidettävä henkilöstön korkeaa keski-ikää, joka ulottuu kaikille tulosalueille. Lähitulevaisuudessa teknisen sektorin kuntalaisille tarjoamat lähipalvelut tulevat romahtamaan äkillisesti, kun merkittävä määrä avaintyöntekijöitä jää eläkkeelle lähes samanaikaisesti. Henkilöstömäärän sopeutus palvelutarjontaa ja koko kunnan asukasmäärää vastaavaksi, ja sitä kautta riittävän vuosikatteen varmistaminen, on tärkeää, mutta samalla tulee huolehtia siitä, että myös uusia, nuoria osaajia rekrytoidaan ajoissa, sillä ammattilaiseksi kasvaminen vie aikansa. Eläkkeelle siirtyvillä on valtava määrä ammatillisesti ja rahallisesti arvokasta ns. hiljaista tietoa, jota voidaan siirtää nuoremmille parhaiten yhdessä työskennellen.

Kiinteistöt

Kaupungilla ei ole riittäviä taloudellisia resursseja huoltaa, korjata ja ylläpitää vanhenevia kiinteistöjä. Korjausvelka lisääntyy, kun sitä pitäisi pystyä vähentämään. Työpaikkojen sisäilmaongelmat johtuvat suurelta osin riittämättömistä taloudellisista resursseista. Vaarana on, että ennalta arvaamatta joudutaan mittaviin ja kalliisiin tilajärjestelyihin.

Kaupungin kiinteistöihin on kertynyt paljon korjausvelkaa eikä tilanteeseen lähivuosina ole näköpiirissä muutosta. Nykyinen suuruusluokaltaan 2,5 milj. euroa vuosikate, jolla tulisi kattaa kaupungin kaikki investoinnit, tulee saada korkeammalle tasolle, sillä rakennusten korjaustarve on lähitulevaisuudessa noin 10 milj. euroa. Ongelmaa lieventää hieman se, että kaupungin strategian mukaisesti tyhjästä kiinteistöistä luovutaan. Kiinteistöjen korjausvelka on merkittävä riski.

Vesihuoltolaitos

Tekninen lautakunta on 3.7.2012 § 45 hyväksynyt Kiuruveden kaupungin vesihuoltolaitoksen riskianalyysin. Talousveden ja jäteveden osuudet on analyysissä käsitelty erikseen ja lisäksi se sisältää liiketaloudellisen osuuden.

Varautumistoimenpiteitä edellyttäville riskeille on esitetty todennäköinen seuraus vakavimman mukaan, todennäköisyys, vakavuus sekä varautumistoimenpide, jolla riskiä voidaan ehkäistä tai vähentää. Osalle arvioiduista operatiivisista riskeistä on esitetty varautumistoimenpiteitä ja varaosatarpeita. Laitteiden vaurioitumisesta tai henkilökunnan operointivirheistä johtuvat riskit ovat riskitasoltaan keskimääräisiä tai vähäisiä hyvän varautumistason ansiosta. Laitteiden vaurioitumisella on työllistävä vaikutus, mutta useimmat laiteviat saadaan nopeasti korjattua ja lähes kaikille laitteille on olemassa varalaite, joten laitteiden korjaaminen ei vaikuta pitkäaikaisesti verkoston toimintaan. Taloudelliset riskit on jaettu asiakkaan, laite-/tavarantoimittajan ja yleisen taloustilanteen muodostamiin riskeihin.

Riskianalyysissä on käyty läpi ne vesihuoltolaitoksen riskikohteet ja riskitekijät, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai taloudellisia menetyksiä laitokselle, verkostoille, henkilökunnalle ja ympäristölle.

Opetus- ja sivistyspalvelukeskus (sivistystoimen vastaava)

Opetus- ja sivistyspalvelukeskuksen merkittävimpinä riskeinä ovat työturvallisuuden, paloturvallisuuden ja ilkivaltaan liittyvät riskit. Turvallisuus- ja kriisisuunnitelmien ajan tasalla pitämisen sekä vuosittaisten pelastautumisharjoitusten toteuttamisella voidaan valmistautua mahdollisiin riskien toteutumiseen. Valvontakameroilla on ennaltaehkäisevä vaikutus ilkvallan tekemiseen.

Palvelukeskuksessa käydään vuosittain läpi eri toimintayksiköiden riskejä ja epävarmuustekijöitä. Seuraavaksi esitetään niistä luettelo:

- * vaaralliset aineet ja laitteet
- * sähköturvallisuus ja säteilyvaara
- * oppilaiden taholta henkilökuntaan ja toisiin oppilaisiin suuntautuva aggressiivinen käyttäytyminen
- * väkivaltaiset/arvaamattomat asiakkaat
- * paloturvallisuus
- * erilaiset uhkatilanteet
- * tukipalveluiden väheneminen
- * päivähoitolapsien ja koululaisten kanssa liikkuminen toimintayksikön ulkopuolella
- * lapsen katoaminen päivähoidosta
- * vuorohoidon henkilöstön riittävyys
- * sisäilmaongelmat
- * tietoturvariskit
- * puutteet henkilöstön riittävydessä ja kelpoisuudessa
- * yksin työskentely
- * ulkopuoliset käyttäjät kiinteistöissä
- * vapaa-aikapalveluiden kiinteistöissä on paljon ulkopuolisia käyttäjiä, josta aiheutuu riskejä kiinteistölle ja niitä käyttäville asiakkaille
- * sairauskohtaukset uima-altaalla
- * piha-alueiden ja urheilualueiden liikenne

1.2.7 Ympäristötekijät

Jätevesien käsittely

Jätevesipuhdistamon 1. vaiheen saneeraus (lietteenkäsittely) valmistui heinäkuussa 2015. Saneerauksen toinen vaihe, jätevedenkäsittelyn uudistaminen ja rakennustekniset muutokset, on ympäristöluvan mukaisesti tehtävä ja otettava käyttöön 31.12.2021 mennessä (lupaehto nro 7). Toinen vaihe sisältää uuden jälkiselkeytsaltaan, jälkidesinfioinnin ja valmiuden ammoniumtyypen poistoon. Puhdistamon pääprosessi muuttuu kaksilinjaiseksi, mikä parantaa toimintavarmuutta. Vanha prosessirakennus ja altaat saneerataan perusteellisesti. Nykyisten betonialtaiden päälle rakennetaan uusi lämpöeristetty halli ja varustetaan tehokkaalla LVI-järjestelmällä. Valvomo- ja sosiaalilat sijoitetaan erilliseen rakennukseen puhdistamon viereen, myös sähkö- ja automaatiojärjestelmä ja koneisto saneerataan. Investointikustannukset ovat yleissuunnitelman mukaan noin 3 milj. euroa.

Viimeistään 31.12.2017 mennessä on pantava vireille ympäristöluvan muuttamista ja vesilain mukaista lupaa koskeva hakemus jätevesien purkupaikan siirtämiseksi sekoittumisolosuhteiltaan nykyistä parempaan paikkaan. AVI myönsi määräaikaan vuoden jatkoajan purkupaikkaselvityksen laatimisen johdosta. Selvitys valmistuu maaliskuussa 2017.

Jätevesiverkoston vuotovesiselvitys ja siitä johdettu toimenpideohjelma valmistuivat 25.1.2016 (lupaehto nro 8). Selvitys on toimitettu viranomaisille. Selvityksen mukaan vuotovesien osuus puhdistamolle tulevista viemärivesistä on noin 40 – 60 %. Selvityksen ja siinä esitettyjen toimenpiteiden tavoitteena on vähentää vuotovesien määrä enintään 30 %:iin puhdistamon tulovirtaamasta vuoden 2020 loppuun mennessä.

Verkostosaneerausta suoritettiin vuonna 2016 katurakentamisen yhteydessä seuraavissa kohteissa: Kirkkokatu, Katajakuja, Kalapekantie, Tukkitie. Em. kohteissa rakennettiin myös erillinen sadevesiviemärinti. Lisäksi jätevesi-verkoston saneerausta tehtiin seuraavilla kaduilla: Teollisuustie, Katajatie ja Sahan alue. Sadevesiverkoston rakentamisen yhteydessä Tukkitiellä ja Antintiellä saneerattiin myös jätevesiverkosta. Yhteensä uusittiin jätevesiviemäriä 861 m ja vesijohtoa 890 m. Jätevesiviemäreiden tarkastuskaivoja uusittiin 42 kpl ja poistettiin käytöstä 6 kpl. Uutta sadevesiviemäriä rakennettiin 520 m ja samalla sekaviemäreiden määrä pieneni 861 m. Jätevesiviemäreiden saneerauksen kustannukset olivat 307.700 euroa (alv 0 %), mikä täyttää toimenpide-ohjelman vuositavoitteen. Vuoden 2016 laskennallinen vuotovesi- % oli 46,9 % (edellisenä vuonna 55,5 %).

Puhdistamon saneerauksen ja vuotovesien vähentämisen johdosta on jätevesimaksutaksaa korotettu kahtena vuotena vuoden 2013 hintatasosta yhteensä 0,40 euroa/m³ (noin 23 %). Uusi käyttömaksu 1.1.2015 alkaen on 2,13 euroa/m³. On todennäköistä, että käyttömaksua joudutaan korottamaan vielä ennen 2. vaiheen suurta investointia.

Puhdistamon ympäristöluvan edellyttämällä investoinneilla on ollut ja tulee olemaan olennainen vaikutus viemärlaitoksen käyttömaksuun, kaupungin taloudelliseen tulokseen ja toiminnan kehitykseen.

Ympäristönsuojelun tunnuslukuja

Taulukossa on Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristö- ja terveysturvallisuuspalveluiden – vastuualueen toimittamat ympäristönsuojelun suoritteet vuodelta 2016. Suluisissa vuoden 2015 suoritteet.

	Iisalmi	Kiuruvesi	Sonkajärvi	Vieremä	Yhteensä
Luvat	4 (5)	5 (4)	2 (2)	1 (4)	12 (15)
Ilmoitukset	50 (26)	15 (27)	7 (7)	11 (22)	83 (82)
Tarkastukset	98 (100)	115 (87)	64 (40)	89 (59)	366 (286)
Lausunnot	17 (27)	17 (13)	10 (10)	7 (5)	51 (55)
Yhteensä	169 (158)	152 (131)	83 (59)	108 (90)	512 (438)

1.3 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kaupungin hallintosäännön 32 §:n mukaan kaupungin toiminnot on järjestettävä ja johtamistehtävät hoidettava niin, että organisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta. Johtamansa toiminnan sisäisestä valvonnasta vastaa kukin toimielin ja vastuuhenkilö. Kaupunginhallituksen on annettava sisäisen valvonnan järjestämisestä ja toteuttamisesta yleiset ohjeet vastuuhenkilöille. Tilivelvollisten vastuuhenkilöiden on laadittava ja ylläpidettävä johtamansa toiminnan osalta sisäisen valvonnan suunnitelma.

Kaupunginjohtaja on suorittanut omalta osaltaan sisäistä valvontaa seuraamalla tiiviisti lautakuntien päätöksiä ja palvelukeskusten toimintaa sekä kuntayhtymien päätöksiä, toimintaa ja taloutta. Myös joka toinen viikko kokoontuvassa kaupungin johtoryhmässä käsiteltävät asiat antavat kaupunginjohtajalle tietoa sisäisestä valvonnasta.

Kaupungin talouden kehitystä ja talousarvion toteutumista seurattiin tiiviisti taloushallinnon raporttien avulla. Vuoden aikana laadittiin yksi yksityiskohtaisempi osavuositarkastus kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle. Valtuustoon nähden sitovien määrärahojen ylityksiä tapahtui oman toiminnan osalta melko vähän.

Lautakuntien/palvelukeskusten sisäisen valvonnan suunnitelmat laadittiin valtuustokaudelle 2013 -2016. Sisäinen valvonta ja raportointi toteutettiin suunnitelman pohjalta. Kaupunginjohtajan yhteenvetoraportti vuodelta 2016 annetaan kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Toimielimet määrittivät alaistensa viranhaltijoiden hankintavaltuuksien ylärajat sekä ostolaskujen ym. kirjanpitositteiden asiatarkastajat ja hyväksyjät vuodelle 2016. Viranhaltijapäätöksiä on tarkastettu ja todettu, että ne ovat annettujen valtuuksien ja ohjeiden mukaisia.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Monet eri lainsäädäntömuutokset on syytä tiedostaa kaupungin toiminnassa. Kuntalain osalta erityisesti kaupunkikonsernin toimintaan kokonaisuutena on kiinnitettävä huomiota tulevaisuudessa. Uudistunut hankintalainsäädäntö on huomioitava kilpailutuksia valmisteltaessa. Vaalilain muutokset esteellisyydessä on huomioitava luottamushenkilövalinnoissa.

Itä-Suomen hallinto-oikeus kumosi päätöksellään 9.9.2016 Kiuruveden kaupunginvaltuuston päätöksen 22.6.2015 § 34 koskien kaupunginsihteerin viran täyttöä. Hallinto-oikeuden päätöksen mukaan kaupunginvaltuuston päätös on puutteellisesti perusteltu ja virheellinen. Kaupunginvaltuuston päätöksestä ilmenevät valintapäätöksen perustelut eivät täytä viranomaisen päätöksen perustelemiselle asetettuja vaatimuksia hakijoiden ansioiden vertailun osalta.

Hallinto-oikeuden päätöksen mukaan on siis aina virkaa/toimea täytettäessä tehtävä kirjallinen ansiovertailu hakijoista.

Sama henkilö, joka teki valituksen hallinto-oikeuteen, lausuntopyynnön tasa-arvovaltuutetulle, valvontapyynnön aluehallintovirastolle, haastehakemuksen yhdenvertaisuuslain ja naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain hyvitystä koskevassa asiassa (käräjäoikeuden istunto on 6.-7.6.2017) ja tutkintapyynnön poliisille työsyrynnästä (kihlakunnansyyttäjä antoi päätöksen syyttämättä jättämisestä 14.3.2017).

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Sosiaali- ja terveydenhuollon maksuosuutta varten määräraha ylittyy joka vuosi. Kertomusvuonna ylitys oli 1 milj. euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ja 0,7 milj. euroa muutettuun talousarvioon verrattuna. Viime vuosina ylitys on vaihdellut vuosittain 1,0 – 1,5 milj. euroa alkuperäiseen talousarvioon ja 0,2 – 0,8 milj. euroa muutettuun talousarvioon verrattuna.

Perusterveydenhuollon palvelut tuottaa Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä ja erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (Kys). Kaupunkilaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta ei voida etukäteen tarkkaan arvioida. Lisäksi peruskunnan on hyvin vaikea vaikuttaa ja puuttua kuntayhtymien toiminnan tehokkuuteen ja taloudellisuuteen.

Kaupunginhallitus on keskustellut sote – maksuosuuden alibudjetoinnin vaarasta. Vuoden 2017 talousarvioon on laitettu määrärahat täsmälleen sen suuruisina mitä kuntayhtymät esittivät. Sote - uudistuksen toteutuessa 1.1.2019 ao. ongelma poistuu.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kuntalain 14 §:n mukaan kaupunginvaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kiuruveden kaupungilla on sisäisen valvonnan ohje, jonka kaupunginhallitus on hyväksynyt vuonna 2010. Kaupungilla ei ole riskienhallinnan suunnitelmaa eikä politiikkaa. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on tehty, mutta molemmissa on parantamisen varaa.

Johtoryhmä on käynnistänyt riskienhallintaprojektin, jonka tavoitteena on valmistella kaupungille riskienhallintasuunnitelma ja käsikirja sekä kokonaisvaltaisen riskienhallinnan työkalut (riskien arviointikriteerit, riskirekisteri ja sisäinen raportointimalli). Riskienhallintaprojektin ensimmäinen kokous oli 20.3.2017, projekti päättyy kesä-heinäkuussa 2017. Työtä johtaa ja avustaa konsultti.

Tavoitteena on, että vuodesta 2018 alkaen sisäinen valvonta ja riskienhallinta liitetään nykyistä kiinteämmin yhteen. Jo tänä vuonna asian käsittelyä ja raportointia parannetaan siten, että sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa käsitellään vuoden varrella kaupungin johtoryhmässä, palvelukeskusten johtoryhmissä ja työpaikkapalavereissa.

Vaaralliset työyhdistelmät

Palkanlaskenta:

Henkilöstöhallinnossa toimii kaksi palkanlaskijaa/toimistosihteeria, jolloin toinen heistä laskee myös oman palkkansa. Hänen poissa ollessaan myös toinen toimistosihteerit joutuu laskemaan oman palkkansa. Sisäistä valvontaa suoritetaan tarkistamalla pankkilistat, joissa näkyy henkilöille maksettavat nettosummat.

Palkkoja ei makseta ennen joko Populuksessa tai paperilla tapahtuvaa hyväksyntää. Poikkeamia palkanlaskijoiden /toimistosihteereiden palkkasummiin aiheuttavat esimerkiksi lomarahat ja mahdolliset lisätyöt.

Kirjanpito/laskentatoimi:

Kirjanpidossa työskentelee kolme henkilöä, pääkirjanpitäjä ja kaksi laskentasihteeriä. Toinen laskentasihteereistä hoitaa sekä ostoreskontraa sekä myyntireskontraa. Vaarallinen työyhdistelmä on tiedostettu.

Henkilöstön työajanseuranta

Henkilöstöjohtaja on tarkistanut henkilöstön kellokorttiraportteja ja havaituista väärinkäytöksistä on asianomaisia huomautettu. On myös ohjeistettu menettelyä kellokortin leimaamisessa.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Tilinpäätös sisältää noin 650.000 euron arvonalennuksen, joka koskee tytäryhtiön osakkeita.

Sopimustoiminta

Kaupunki tekee entistä enemmän yhteistyötä yksityisten palveluntuottajien kanssa. Yhteistyö toteutetaan sopimuksilla, joihin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Sopimushallinnasta valmistellaan erillinen ohjeistus vuoden 2017 aikana. Ohjeistuksessa annetaan tarkemmat ohjeet siihen, mitä sopimuksissa ja sopimushallinnassa on vähintään huomioitava. Toimintaa pyritään kehittämään sopimusohjeistuksen pohjalta.

Kaupunki on mukana useiden Pohjois-Savon kuntien kanssa yhteisessä asiakirjanhallinta – järjestelmän hankintaprosessissa. Yhtenä vaatimuksena on, että uusi järjestelmä sisältää myös erillisen sopimushallinta osion. Tällä hetkellä suurin osa sopimuksista on sähköiseen muotoon skannattuina palvelukeskuksittain.

Keväällä 2016 Kiuruvesi järjesti henkilöstölle ja luottamushenkilöille koulutustilaisuuden sopimusten sisällöstä ja sopimushallinnasta. Kouluttajana toimi Kuntaliiton johtava lakimies. Koulutus todettiin tarpeelliseksi ja suunnitteilla on vuonna 2017 jatkaa koulutusta samasta aihepiiristä.

Sopimusten osalta ei ole havaittu ainakaan merkittäviä negatiivisia seuraamuksia.

Sisäisen valvonnan järjestämistä ja toteuttamista määrittelevä ohjeistus

Kuntalain määräysten lisäksi kaupungin sisäisen valvonnan järjestämistä ja toteuttamista määrittelevät seuraavat ohjeet:

- hallintosääntö (kaupunginvaltuusto 31.10.2011 § 57 ja 3. luvun muutos 20.5.2013 § 52 ja 53)
- sisäisen valvonnan yleisohje (kaupunginhallitus 7.6.2010 § 108)
- konserniohje (kaupunginvaltuusto 13.11.2012 § 67)
- talousarvion täytäntöönpano-ohje (kaupunginhallitus 18.1.2016 § 4)

Kuntayhtymät

Kuntayhtymistä erityisen tarkan seurannan alla ovat olleet Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (Kys). Merkittävin poikkeama oli Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän maksuosuudessa, joka ylitti noin 0,7 milj. eurolla muutetun talousarvion ja noin 1,0 milj. eurolla alkuperäisen talousarvion. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän oma toiminta ylittyi noin 0,3 milj. euroa ja Kysin toiminta ylittyi noin 0,7 milj. eurolla. Perustelut ylityksille on saatu. Erityisen tärkeää on se, että koko vuoden analysoidaan menokehitystä ja tehdään tarpeellisia muutoksia niin, ettei kaupungin maksuosuus ylity.

1.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Toimintatuotot

Ulkoiset toimintatuotot toteutuivat noin 160.000 euroa yli muutetun talousarvion, toteutuminen oli 102,4 %. Toimintatuotot vähenivät noin 440.000 euroa vuoteen 2016 verrattuna eli -6,0 %.

Toimintakulut

Ulkoiset toimintakulut ylittivät muutetun talousarvion noin 570.000 eurolla. Toteutuminen oli 101,0 %. Toimintakulut pienenevät noin 690.000 euroa vuoteen 2015 verrattuna eli -1,2 %.

Kaupungin oman toiminnan toimintakulut pienenevät -2,9 % ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän maksuosuus kasvoi 0,2 % vuoteen 2015 verrattuna. Vertailua edelliseen vuoteen tehtäessä on otettava huomioon, että vuonna 2016 kuntayhtymän talousarviosta siirtyi kaupungille työmarkkinatuen kuntaosuus, noin 0,6 milj. euroa.

Lisäksi kaupungin ei tarvinnut myöntää tytäryhtiö Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:lle avustusta lainojen lyhentämiseen, koska se ei lyhentänyt lainojaan vuonna 2016.

Henkilöstökulut ylittivät talousarvion noin 40.000 eurolla. Henkilöstökulut pienenevät noin 520.000 euroa vuoteen 2015 verrattuna eli -3,2 %.

Palvelujen ostot ylittivät muutetun talousarvion noin 590.000 eurolla. Palvelujen ostot kasvoivat noin 60.000 euroa vuoteen 2015 verrattuna, eli 0,1 %.

Verotulot

Kaupungin tuloveroprosentti vuonna 2016 oli 20,75 %.

Kunnallisveron (tuloveron) maksuunpanon kehitys vuosina 2010 -2015 milj. euroa:

Verovuosi	Milj. euroa	Kasvu-% Kiuruvesi	Kasvu-% koko maa
2015	20,7	-2,9	1,6
2014	21,3	6,5	3,7
2013	20,0	2,4	3,9
2012	19,6	1,3	3,6
2011	19,3	2,5	5,1
2010	18,9	1,4	3,5

Vuoden 2016 tilinpäätöksen mukaan verotuloja kertyi noin 160.000 euroa arvioitua enemmän. Tuloveroa kertyi noin 100.000 euroa arvioitua vähemmän, yhteisövero kertyi noin 280.000 euroa arvioitua enemmän ja kiinteistövero kertyi noin 20.000 euroa arvioitua vähemmän. Verotulot vähenivät noin 1.380.000 euroa vuoteen 2015 verrattuna, eli -5,5 %. Seuraavassa taulukossa eriteltä verotulojen toteutumisesta vuosina 2010 -2016 milj. euroa:

	Tulovero	Kiinteistövero	Yhteisövero	YHTEENSÄ
2016	20,1	1,7	1,8	23,6
2015	21,4	1,6	1,9	24,9
2014	21,0	1,6	1,6	24,2
2013	20,2	1,5	1,4	23,1
2012	19,6	1,4	1,4	22,4
2011	19,2	1,4	2,3	22,9
2010	18,4	1,1	1,9	21,4

Valtionosuudet

Valtionosuudet ylittivät muutetun talousarvion noin 160.000 eurolla, kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 1.030.000 euroa eli 3,4 %. Seuraavassa taulukossa on erittely valtionosuuksien toteutumisesta vuosina 2010 -2016 milj. euroa:

	Valtionosuudet	Verotulotasaus	YHTEENSÄ
2016	23,0	8,3	31,3
2015	21,9	8,3	30,2
2014	22,2	7,7	29,9
2013	22,4	7,3	29,7
2012	21,3	7,3	28,6
2011	20,0	8,1	28,1
2010	19,9	7,8	27,7

Rahoitustuotot ja – kulut

Rahoitustuotot sekä rahoituskulut (netto) olivat muutetussa talousarviossa noin +260.000 euroa ja toteutuminen oli noin +390.000 euroa. Savon Energiaholding Oy:n osinkotuotot olivat noin 280.000 euroa. Pitkäaikaista lainaa otettiin 5,0 milj. euroa, joka vastaavasti vähensi lyhytaikaisia lainoja.

Lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen sekä korkokulujen kehitys 2010 – 2016:

	Korkokulut (euroa)	Lainat (milj. euroa)
2016	213 146	29,2
2015	245 524	29,9
2014	341 824	29,6
2013	268 334	27,2
2012	330 547	21,3
2011	454 589	20,6
2010	408 804	20,1

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelmanmukaisia poistoja kirjattiin noin 3.000.000 euroa. Arvonalentumisia kirjattiin noin 650.000 euroa (Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n osakkeiden arvonalentuminen).

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoiset)	TP 2016	TP 2015
Toimintatuotot	6 890 028	7 334 169
Valmistus omaan käyttöön	55 046	60 578
Toimintakulut	-59 259 108	-59 951 249
Toimintakate	-52 314 034	-52 556 502
Verotulot	23 555 632	24 934 938
Valtionosuudet	31 263 369	30 237 914
Rahoitustuotot ja -kulut	387 129	963 770
Korkotuotot	20 622	23 331
Muut rahoitustuotot	671 834	1 282 599
Korkokulut	-213 146	-245 524
Muut rahoituskulut	-92 181	-96 636
Vuosikate	2 892 096	3 580 120
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 003 727	-3 118 058
Arvonalentumiset	-648 700	-684 697
Satunnaiset tuotot	275 475	0
Satunnaiset kulut	-219 607	
Tilikauden tulos	-704 463	-222 635
Poistoeron muutos	19 071	19 019
Tilikauden yli-/alijäämä	-685 392	-203 616

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	11,6	12,2
Vuosikate / Poistot ja arvonalent., %	79,2	94,1
Vuosikate, euroa/asukas	342	416
Asukasmäärä	8 445	8 600

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta sekä oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet. Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaiset investoinnit. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

1.4.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoiset)	TP 2016	TP 2015
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 892 096	3 580 121
Satunnaiset erät, netto	55 868	0
Tulorahoituksen korjaukset	-2 075	-61 612
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 434 231	-3 314 525
Rahoitusosuudet investointeihin	0	70 000
Pysyvien vastaavien luovutustulot	330 985	14 233
Toiminnan ja investointien rahavirta	-157 357	288 217
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutos	40 234	56 301
Antolainasaamisten lisäykset	0	-30 000
Antolainasaamisten vähennykset	40 234	86 301
Lainakannan muutokset	-753 332	350 028
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 953 332	-2 953 332
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 800 000	3 303 360
Muut maksuvalmiuden muutokset	270 865	127 294
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	-1 934	-3 743
Saamisten muutos	87 536	32 915
Korottomien velkojen muutos	185 263	98 122
Rahoituksen rahavirta	-442 233	533 623
Rahavarojen muutos	-599 590	821 840
Rahavarat 31.12.	6 906 277	7 505 867
Rahavarat 1.1.	7 505 867	6 684 027
	-599 590	821 840

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa	-10 079 945	-11 085 644
Investointien tulorahoitus, %	93,2	110,8
Lainanhoitokate	1,0	1,2
Kassan riittävyys, pv	38,4	41,0
Asukasmäärä	8 445	8 600

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, euroa

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Rahoituksen riittävyys

Keskeisiä muuttujia ovat vuosikate, poistot, investoinnit sekä lainoihin liittyvät tunnusluvut. Kunta-alalla sovellettava kirjanpidon poistokäytäntö on osin peittänyt kuntatalouden tulorahoituksen riittämättömyyden investointien rahoituksessa, mikä on näkynyt muun muassa kuntien nopeana velkaantumisena. Kuntien tilinpäätöksissä käytetyt poistot ovat selvästi investointeja pienemmät, mistä johtuen tilinpäätökset näyttävät ylijäämää, vaikka kunnat velkaantuvat samaan aikaan merkittävästi.

Kaupungin sijoitusvarojen markkina-arvo oli vuoden lopussa noin 7,4 milj. euroa. Sijoituksia ei käytetty (kotiutettu) kertomusvuoden aikana.

1.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

TASE 31.12

VASTAAVAA	TP 2016	TP 2015
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	1 873 280	1 996 224
Aineettomat oikeudet	56 973	77 737
Muut pitkäaikaiset menot	1 816 307	1 918 487
AINEELLISET HYÖDYKKEET	42 997 119	42 788 448
Maa- ja vesialueet	3 607 630	3 600 645
Rakennukset	22 935 966	22 803 503
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 367 945	15 209 176
Koneet ja kalusto	1 079 578	1 175 124
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 000	0
SIJOITUKSET	11 987 615	12 620 682
Osakkeet ja osuudet	10 743 298	11 336 131
Muut lainasaamiset	1 132 583	1 172 817
Muut saamiset	111 734	111 734
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	56 858 014	57 405 354
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	65 000	77 442
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	41 390	48 428
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	106 390	125 870
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET	1 251 803	1 339 338
PITKÄAIKAISET SAAMISET	0	11 137
Myyntisaamiset	0	1 137
Lainasaamiset	0	10 000
LYHYTAIKAISET SAAMISET	1 251 803	1 328 201
Myyntisaamiset	548 977	611 683
Lainasaamiset	10 000	40 001
Muut saamiset	429 863	308 282
Siirtosaamiset	262 963	368 235
RAHOITUSARVOPAPERIT	6 738 787	6 524 023
Joukkovelkakirjalainasaamiset	355 612	341 623
Muut arvopaperit	6 383 175	6 182 400
RAHAT JA PANKKISAAMISET	167 490	981 844
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 158 080	8 845 205
VASTAAVAA	65 122 484	66 376 429

VASTATTAVAA	TP 2016	TP 2015
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	29 511 822	29 511 822
EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 732 768	1 732 768
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-685 392	0
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	30 559 198	31 244 590
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET		
Poistoero	87 473	106 544
Vapaaehtoiset varaukset	300 000	300 000
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET	387 473	406 544
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	40 000	0
PAKOLLISET VARAUKSET	40 000	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	65 000	77 442
Lahjoitusrahastojen pääomat	152 959	161 930
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	217 959	239 372
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 178 334	11 173 348
Lainat julkisyhteisöiltä	13 028 334	10 873 348
	150 000	300 000
LYHYTAIKAINEN		
Joukkovelkakirjalainat	20 739 520	23 312 575
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 000 000	15 800 000
Lainat julkisyhteisöiltä	2 845 014	2 803 332
Saadut ennakot	150 000	150 000
Ostovelat	5 117	6 960
Muut velat	2 562 457	1 998 733
Siirtovelat	230 532	236 920
	1 946 400	2 316 630
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	33 917 854	34 485 923
VASTATTAVAA	65 122 484	66 376 429
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	47,5	47,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	54,9	55,2
Kertynyt yli-/alijäämä	1 047 376	1 732 768
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	124	201
Lainakanta 31.12	29 173 348	29 926 680
Lainakanta 31.12, €/asukas	3 455	3 480
Lainasaamiset	1 488 195	1 172 817
Asukasmäärä	8 445	8 600

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainasaamiset 31.12.

= *Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset*

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.6 Kokonaistulot ja – menot (1000 euroa)

(ulkoiset)

TULOT	TULOT	MENOT	MENOT
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	6 890	Toimintakulut	59 259
Verotulot	23 556	- Valmistus omaan käyttöön	-55
Valtionosuudet	31 263	Korkokulut	213
Korkotuotot	21	Muut rahoituskulut	92
Muut rahoitustuotot	672	Satunnaiset kulut	220
Satunnaiset tuotot	275	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vast. luovutusvoitot	-42	- Pakollisten varausten lis.(+), väh. (-)	-40
Investoinnit		- Pysyvien vast. luovutustappiot	0
Rahoitusosuudet investointeihin	0	Investoinnit	
Pysyvien vastaavien luovutustulot	331	Investointimenot	3 434
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	40	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 953
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	2 800
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	68 006	Kokonaismenot yhteensä	68 876

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot= 870

Muut maksuvalmiuden muutokset (271) + Rahavarojen muutos (599)= 870 (itseisarvojen summa)

1.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Kaupunki omistus %	Konserni omistus %
Tytäryhteisöt		
As Oy Kiuruveden Ruotu	76,85	76,85
Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulma	100,00	100,00
Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy	99,80	99,82
Kiurunportti Oy	0,00	52,84
Kuntayhtymät		
Itä-Suomen Päihdehuollon ky	1,73276	
P-Savon sairaanhoitopiirin ky	2,5887	
Savon koulutuskuntayhtymä	2,06	
Pohjois-Savon liitto	3,40	
Vaalijalan ky	1,96596	
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä	16,09	
Ylä-Savon SOTE-kuntayhtymä	16,71046	
Yhteis- ja omistusyhteisyhteisöt		
Ylä-Savon ICT-palvelut Oy	15,00	
Ylä-Savon Jätehuolto Oy	17,00	
Ylä-Savon Vesi Oy	11,04	
Ylä-Savon Pääomarahasto Oy	17,83	
Savon Eläinsairaala Oy	30,00	
Yhdistelemättömät yhteisöt		
Virranniemi -säätio (Koy Kiuruveden Kiurunkulma omistaa säätioistä 50 %)	50,00	100,00
Asunto Oy Kiuruveden Pakastiainen		100,00

1.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Tytäryhteisöille asetut tavoitteet ja niiden toteutuminen

- **Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulma**

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

- 1. Vanha ja huonokuntoinen vuokratalo Katajatie 3 puretaan**
Katajatie 3 purku saatiin valmiiksi lokakuussa 2016.
- 2. Vuokrasaatavien määrä pyritään pitämään edellisen vuoden alhaisella tasolla**
Vuokrasaatavien määrä on pysynyt alhaisella tasolla, jopa pienentynyt huomattavasti.
- 3. Kiurunkulman asuntojen käyttöaste pyritään pitämään niin korkealla tasolla kuin se paikalliset olot ja asuntokanta huomioon ottaen on mahdollista**
Käyttöaste on ollut edelleen korkea.

TUNNUSLUVUT	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Vuokratut asm2	35 592	35 592	34 154
Vuokratulot, euroa	3 365 334	3 365 000	3 352 603
Henkilöstömäärä	4+4 osa-aikaista	5+1 osa-aikainen	5+1 osa-aikainen
Henkilöstökustannukset, €	-318 599	-298 000	-318 599

Koy Kiuruveden Kiurunkulma hoito 31.5.2016 saakka myös kaupungin toisen tytäryhtiön Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n kirjanpidon, toimitusjohtajan tehtävät ja teollisuustilojen isännöinnin.

Katajatie 3 purettiin syksyllä 2016, betonimurskeet ajettiin sahan alueelle puutavaran laanialueeksi. Vuoden aikana vuosikorjaustoimintaan käytettiin palkka- ja tarvikekuluihin yhteensä noin 423.000 euroa, joka on noin 113.000 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.

Arto Rautio valmistelee Kiurunkulman historiikkia, jonka on määrä valmistua yhtiön 30-vuotisjuhliin 2018.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen:

	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Liikevaihto	3 365 335	3 365 000	3 352 604
Henkilöstökulut	-318 599	-298 000	-305 119
Poistot ja arvonalentumiset	-663 254	-599 000	-617 893
Kiinteistön hoitokulut	-2 223 117	-2 063 100	-2 192 017
Liikevoitto	161 721	404 900	237 556
Rahoitustuotot ja -kulut	-203 379	-225 737	-190 184
Asuintalovarauksen muodostam.	-318 055	-179 163	-347 372
Asuintalovarauksen purkaminen	259 712	0	300 000
Tilikauden voitto/tappio	-100 413	0	99 598

Pitkäaikainen vieras pääoma: 11.620.646 euroa (vuonna 2015: 12.463.795 euroa)

Asuintalovaraus yhteensä: 2.093.571 euroa (vuonna 2015: 2.046.200 euroa)

Yhtiö lyhensi lainoja 809.501 euroa, uutta lainaa ei otettu. Luottotappioita kirjattiin 1.917 euroa. Kiinteistövero yhtiö maksoi 115.361 euroa. Vuokria korotettiin 0,10 euroa/m²/kk.

KOY KIURUVEDEN KIURUNKULMA / TASE 31.12.2016

	TP 2016	TP 2015
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa-alueet	370 111	370 111
Liittymismaksut	397 309	397 309
Rakennukset ja rakennelmat	13 435 829	14 007 650
Koneet ja kalusto	96 620	100 805
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	14 299 870	14 875 876
Sijoitukset		
Muut saamiset	201 887	201 887
Muut osakkeet ja osuudet	321 974	319 974
Sijoitukset yhteensä	523 860	521 860
Pysyvät vastaavat yhteensä	14 823 730	15 397 736
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset kiinteistön tuotoista	31 895	43 358
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	22 588	2 363
Siirtosaamiset	8 784	12 337
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	63 267	58 058
Rahat ja pankkisaamiset	207 622	373 558
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	270 888	431 616
 Vastaava yhteensä	 15 094 618	 15 829 352
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	272 128	272 128
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-145 044	-44 631
Tilikauden voitto/tappio	99 598	-100 413
Oma pääoma yhteensä	226 682	127 084
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Kertynyt poistoero	49 560	49 560
Asuintalovaraukset	2 093 571	2 046 200
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	2 143 131	2 095 759
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	0	100 000
Pakolliset varaukset yhteensä	0	100 000
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	10 833 031	11 602 730
Velat saman konsernin yrityksiltä	787 614	861 065
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	11 620 645	12 463 795
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	19 453	17 448
Ostovelat	150 801	116 390
Muut velat	858 157	825 148
Siirtovelat	75 748	83 728
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 104 160	1 042 714
Vieras pääoma yhteensä	12 724 805	13 506 509
 Vastattavaa yhteensä	 15 094 618	 15 829 352

- **Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy**

Tavoitteiden toteutuminen:

- 1. Muutos- ja korjaustyöt on kilpailutettu hankintalain mukaisesti vuosille 2014 – 2016. Vuonna 2016 yrityksille tehdään muutos- ja korjaustöitä tarvittaessa. Ne rahoitetaan tulorahoituksella tai kaupungin takaamalla lainalla.**
Muutos- ja korjaustyöt on tehty käyttöpääomalla, uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu. Tilikauden lopussa otettiin lyhytaikainen laina Kiinteistö Oy Kiurukulmalta.
- 2. Vuokrasaatavien määrä pienenee vuoteen 2015 verrattuna**
Vuokrasaatavat kasvoivat noin 120.000 euroa. Saatavista on tehty vuoden 2017 alussa maksusopimukset ja niiden toteutumista seurataan aktiivisesti.

Yhtiön laatimaa ja kaupunginvaltuuston 22.6.2015 § 29 tiedoksi merkitsemää talouden tervehdysohjelmaa on alettu noudattamaan.

TUNNUSLUVUT	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Vuokratut m2	15 108	15 650	15 070
Vuokratulot, euroa	917 515	917 000	933 850
Henkilöstömäärä	0	0	0
Valmistunut/ostetut m2	0	0	0

Talousarvion toteutuminen:

	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Liikevaihto	917 515	917 000	933 851
Henkilöstökulut	-4 906	-5 000	0
Poistot ja arvonalentumiset	-244 233	-235 000	-239 427
Kiinteistön hoitokulut	-985 141	-905 000	-925 667
Luottotappiot ja oikaisuerät	-177 783	0	-7 396
Liikevoitto, käyttökate	-489 050	-228 000	788
Rahoitustuotot ja -kulut	-43 137	-65 540	-48 382
Kaupungin avustus	880 000	76 000	143 000
Tilikauden voitto/-tappio	347 813	-217 540	-144 021

Pitkäaikainen vieras pääoma: 5.459.443 euroa (vuonna 2015: 5.482.443 euroa)

Edellisten tilikausien tappiot 31.12:

-5.171.908 euroa (vuonna 2015: -5.519.721 euroa)

Yhtiö lyhensi lainoja vain 23.000 euroa, muille lainoille se haki rahoituslaitoksilta lyhennysvapaata. Uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu. Kaupunki maksoi yhtiölle avustusta 143.000 euroa (sisälsi lainojen korot ja Metallihallin vuokran).

Yhtiö maksoi isännöinti- ja kirjanpito palveluista ajalta 1.1 -31.5.2016 Koy Kiuruveden Kiurukulmalle 21.835 euroa (sis. alv) ja ajalta 1.6 – 31.12.2016 Omni Yrityspalvelut Oy:lle 42.860 euroa (sis. alv).

KIURUVEDEN YRITYSKIINTEISTÖT OY / TASE 31.12.2016

	TP 2016	TP 2015
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	2 482	0
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	49 977	49 977
Rakennukset ja rakennelmat	5 707 752	5 784 728
Koneet ja kalusto	72 267	91 418
Muut aineelliset hyödykkeet	8 128	3 325
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0	23 130
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	589 452	589 452
Muut saamiset	181 099	181 099
Pysyvät vastaavat yhteensä	6 611 157	6 723 129
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Myyntisaamiset	366 821	239 485
Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä	0	90 000
Muut saamiset	29 362	45 874
Siirtosaamiset	174	11 979
Rahat ja pankkisaamiset	1 219	98 400
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	397 578	485 738
Vastaava yhteensä	7 008 734	7 208 867
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	8 134	8 134
Vararahasto	650 887	650 887
Muut rahastot	6 006 426	6 006 426
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-5 171 908	-5 519 721
Tilikauden voitto/tappio	-144 021	347 813
Oma pääoma yhteensä	1 349 518	1 493 539
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	5 287 050	5 310 050
Velat saman konsernin yrityksille	172 393	172 393
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	23 000	23 000
Saadut ennakot	275	258
Ostovelat	135 529	193 259
Muut velat	22 267	3 380
Siirtovelat	18 703	12 987
Vieras pääoma yhteensä	5 659 216	5 715 328
Vastattavaa yhteensä	7 008 734	7 208 867

Konserniohjauksen piiriin kuuluvien yhteisöjen toiminnan seurannan ja raportoinnin vastuuttaminen kaupungin toimielimille ja viranhaltijoille:

Kaupunkikonsernin yhteisöiden toimielimiin valitut luottamushenkilöt raportoivat tarpeen mukaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle yhteisön merkittävimmistä asioista. Kaupunginjohtaja toimii tytäryhtiöiden Koy Kiuruveden Kiurunkulman ja Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n puheenjohtajana. Kaupunginhallitus ohjeistaa tarvittaessa luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita yhteisöissä/yhteisöjen edustajien kanssa toimimista varten.

Kaupunginjohtaja seuraa yleisesti kaupunkikonsernin yhteisöjen päätöksentekoa ja asioita. Muut johtoryhmän jäsenet seuraavat erityisesti oman toimialansa yhteisöjä. Tarvittaessa yhteisöjen asioista keskustellaan kaupungin johtoryhmässä.

1.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy

Yrityskiinteistöt Oy:n tiloissa toimiville yrityksille kaupunki myönsi vuokratukea noin 23.000 euroa. Yrityskiinteistöt Oy on vuokrannut kaupungin omistaman Metallihallin yritykselle. Kaupunki perii Yrityskiinteistöt Oy:ltä vuokran ko. hallista ja maksaa sitten avustuksena vastaavan summan Yrityskiinteistöt Oy:lle.

Vuoden 2014 tilinpäätöksen mukaan Yrityskiinteistöt Oy:n osakkeiden arvonalennustarve oli noin 2,2 milj. euroa. Kaupunginhallitus päätti 23.2.2015 jaksottaa arvonalennuskirjaukset niin, että osakkeiden arvo kaupungin taseessa on Kirjanpitolain 5 luvun 13 §:n mukainen viimeistään vuoden 2017 tilinpäätöksessä. Vuoden 2016 tilinpäätös sisältää noin 649.000 euron arvonalennuksen. Vuoden 2017 talousarvio sisältää 301.000 euron arvonalennuksen. Vuoden 2016 Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n tappio oli noin -144.000 euroa.

Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n ja Koy Kiuruveden Kiurunkulman yhteinen toimitusjohtaja ilmoitti keväällä, että hän luopuu Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n toimitusjohtajan tehtävistä 31.5.2016 lukien ja samalla Koy Kiuruveden Kiurunkulma lopetti kirjanpitopalveluiden myymisen Yrityskiinteistöt Oy:lle. Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy on ostanut toimitusjohtaja- ja kirjanpitopalvelut 1.6.2016 alkaen Omni Yrityspalvelut Oy:ltä. Muutos aiheuttaa kaupunkikonsernille lisäkustannuksia, mutta toisaalta toiminnassa on saatu aikaan säästöjä.

Kaupunki myönsi yhtiölle avustusta 143.000 euroa, joka sisälsi vain yhtiön lainojen korot ja Metallihallin vuokran. Yhtiö haki rahoittajilta lainoilleen lyhennysvapaata vuodelle 2016 ja on hakenut myös vuodelle 2017. Kaupunki on vuosittain myöntänyt avustusta yhtiön lainojen lyhennyksiin ja korkoihin noin 700.000 euroa.

Savon Eläinsairaala Oy

Yhtiön vuoden 2016 tilikauden tappio oli noin -34.000 euroa. Yhtiön oma pääoma on edelleen miinuksella. Yhtiön esityksestä kaupunginhallitus päätti muuttaa vuonna 2015 myönnetyn 30.000 euron suuruisen rahoituslimiitin pääomalainaksi. Lisäksi kaupunginhallitus hyväksyi kaupungin ja Savon Eläinsairaala Oy:n välisen 30.000 euron ostopalvelusopimuksen.

1.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupunkikonsernin taseeseen uhkaa muodostua alijäämää, koska soten maksuosuus kasvaa vuosittain ja kaupungin on sopeutettava omaa toimintaa sen mukaisesti.

Sote maksuosuuden kasvuun vaikuttaa merkittävästi suuret sairaalainvestoinnit. Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (Kys) lainakanta vaikuttaa myös kaupungin konsernilainakantaan siten, että Kiuruveden osuus Kysin lainakannasta oli vuonna 2016 noin 7,6 milj. euroa.

Lisäksi konsernitaloutta rasittaa Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:lle vuosittain maksettava noin 0,7 milj. euron avustus lainojen lyhennyksiin. Vuosille 2016 – 2017 rahoittajat ovat myöntäneet yhtiön lainoille lyhennysvapaata. Lisäksi on uhkana, että kaupunki joutuu jatkamaan vielä Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n osakkeiden arvonalentumiskirjauksia.

Vuoden 2019 alussa voimaan tuleva sote- ja maakuntauudistus on tässä vaiheessa merkittävä tulevaisuuden riski, koska ei ole tietoa verorahoituksen määrästä uudistuksen jälkeen. Lisäksi uudistus tulee aiheuttamaan monia muutoksia kaupungin toimintaympäristössä.

1.7.5 Selonteko konserninvalvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto hyväksyi konserniohjeen 13.11.2012 ja se tuli voimaan 1.1.2013. Kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa sekä yhteydenpidossa kaupunkikonserniin kuulumattomiin yhdistyksiin, säätiöihin tai vastaaviin yhteisöihin.

Konserniohjauksella tarkoitetaan omistajaohjausta ja tytäryhteisöjen valvontaa koskevien ohjeiden antamista. Omistajaohjaus on ennen muuta kaupungin edustajien päätösvalan käytön ohjaamista yhtiökokouksessa ja hallituksessa (tai vastaavissa toimielimissä) ja siten pääomistajan tahdon esiintuomista.

Tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden kehitystä on seurattu tilinpäätöstietojen lisäksi osavuositarkastuksen yhteydessä. Erityisesti Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n toiminnan tuloksellisuutta ja taloudellisen aseman kehittymistä on seurattu. Aiheesta on käyty keskustelua eri tilanteissa.

Toimivallan ja – vastuunjako konserniohjauksessa

Konserniohjeen kohdassa 5 käsitellään kaupungin toimielinten toimivallanjakoa. Kaupungin-hallitus ei ole tehnyt sellaisia päätöksiä, joissa se olisi antanut ohjeita tytäryhteisöille. Tiedonkulku kaupungin ja tytäryhteisöiden välillä on ollut heikkoa. Kaupunginjohtaja toimii tytäryhteisöjen hallituksissa puheenjohtajana, joten konsernia tältä osin johtaa kaupunginsihteeri kaupunginhallituksen alaisena.

Tämän vuoden alusta lukien kaupungin johtoryhmän jokaiselle asialistalle on kirjattu yhdeksi käsiteltäväksi aiheeksi kaupunkikonserniasiat.

Ohjeiden antaminen kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Joitakin ohjeita kaupungin edustajille on voitu antaa suullisesti kaupunginhallituksen kokouksen yhteydessä. Varsinaisesta antomenettelystä ei ole tehty päätöstä. Kaupunginvaltuusto ei ole vahvistanut omistajapoliittisia linjauksia tilikaudelle.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Konsernitavoitteita ei ole talousarviossa asetettu riittävästi. Tytäryhteisöille asetetut tavoitteet ovat osittain epätarkoituksenmukaisia, koska ne eivät liity yhtiön ydintoimintaan. Konsernijohtoon ohjaus on ollut puutteellista.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Tytäryhteisöjen taloudellisen aseman seuranta ja raportointi toteutui osittain, osavuosi-katsauksen (ajalta 1.1 – 31.7.2016) laadinnan yhteydessä. Tytäryhteisöjen raportointi ei perustu standardoituihin tunnuslukuihin ja niiden pohjalta tehtyyn analyysiin. Tunnuslukuvertailu kannattavuudesta, maksuvalmiudesta, vakavaraisuudesta ja suhteellisesta velkaantuneisuudesta auttaa taloudellisten riskien arviointia kaupunkikonsernissa. Tytäryhteisöt eivät raportoi investointitarpeista ja niihin varautumisesta.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja – palvelujen käyttö

Konserniohjeen 10 kohdan mukaan kaupungin sisällä on pyrittävä siihen, että tytäryhteisöjen toiminta vastaa kaupungin tavoitteita ja että emoyhteisön ja tytäryhteisöjen välillä tehdään yhteistyötä silloin, kun se on koko konsernin kannalta hyödyllistä.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Konserniohjeen 7 kohdan mukaan tytäryhteisöt ovat velvollisia pyytämään ennen erityisen merkittäviä päätöksiä ohjeet kaupungilta päätöksentekoa varten. Näiden joukossa ovat muun muassa vakuuttaminen ja muu riskin hallinta.

Konsernijohto ei ole ohjannut eikä koordinoanut tytäryhteisöjen riskikartoituksen tekemistä eikä muita riskienhallintaan liittyviä asioita. Riskien vakuuttamisessa ja omavastuuosuuksissa ei ole noudatettu konsernissa yhtenäisiä toimintaperiaatteita.

Emo ei tiedä, onko riskienkartoitus tytäryhteisöissä ajan tasalla ja onko se tehty riittävän kattavasti. Kaupunkikonsernin riskienhallintaa ja seuranta ei ole vastuutettu konsernijohtoon osalta selkeästi.

1.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT			
		TP 2016	TP 2015
Toimintatuotot		46 966 329	47 487 573
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta		67 434	61 180
Toimintakulut		-100 500 749	-101 127 728
Toimintakate		-53 466 986	-53 578 975
Verotulot		23 412 541	24 789 936
Valtionosuudet		35 302 533	34 529 334
Rahoitustuotot ja -kulut			
	Korkotuotot	13 111	31 611
	Muut rahoitustuotot	679 309	1 295 228
	Korkokulut	-488 164	-537 781
	Muut rahoituskulut	-234 454	-241 355
Vuosikate		5 217 890	6 287 998
Poistot ja arvonalentumiset			
	Suunnitelman mukaiset poistot	-5 162 179	-5 188 361
	Kertaluonteiset poistot		
	Tilikauden yli- ja alipariarvot		
	Arvonalentumiset	-74 457	-52 487
Satunnaiset erät		122 799	1 887
Tilikauden tulos		104 053	1 049 037
Tilinpäätössirrot		88 404	-564
Tilikauden verot		-3 786	-6 702
Laskennalliset verot		-12 935	-14 198
Vähemmistöosuudet		-16 320	-779
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		159 416	1 026 795
KONSERNIN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toimintatuotot / Toimintakulut, %		46,7	47,0
Vuosikate / Poistot, %		100	120
Vuosikate, euroa/asukas		618	731
Asukasäärä		8 445	8 600

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	TP 2016	TP 2015
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 217 890	6 287 998
Satunnaiset erät	122 799	1 887
Tilikauden verot	-3 786	-6 702
Tulorahoituksen korjauserät	-96 315	29 636
	5 240 588	6 312 819
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 298 062	-6 619 553
Rahoitusosuudet investointimenoihin	208 503	141 546
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	358 956	85 107
	-5 730 603	-6 392 900
Toiminnan ja investointien rahavirta	-490 015	-80 081
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasääntöjen lisäykset	-5 230	-33 707
Antolainasääntöjen vähennykset	144 653	-32 056
	139 423	-65 763
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 070 729	2 571 752
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 249 188	-4 711 798
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 818 888	3 267 708
	-997 347	1 127 662
Oman pääoman muutokset	72 473	4 166
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	105	6 739
Vaihto-omaisuuden muutos	-657	-31 971
Sääntöjen muutos	184 899	329 593
Korottomien velkojen muutos	-8 132	-483 947
	176 215	-179 586
Rahavarojen muutos	-1 099 251	806 399
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	11 048 170	12 204 264
Rahavarat 1.1.	12 147 422	11 397 865
	-1 099 252	806 399
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, euroa	-12 630 118	-18 567 425
Investointien tulorahoitus, %	91	97
Lainanhoitokate	0,8	1,3
Kassan riittävyys, pv	36	39

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT		
	TP 2016	TP 2015
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	359 212	378 956
Muut pitkävaikutteiset menot	2 030 596	2 042 222
Ennakkomaksut	28 893	5 023
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2 418 701	2 426 201
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 482 008	4 439 815
Rakennukset	54 828 536	56 327 988
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 734 974	15 673 557
Koneet ja kalusto	2 868 857	2 996 300
Muut aineelliset hyödykkeet	64 821	43 896
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 087 631	523 683
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	80 066 827	80 005 239
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	1 552 502	1 565 169
Muut osakkeet ja osuudet	3 112 016	2 750 424
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Lainasaamiset valtiolta(pit)		
Lainasaamiset kuntayhtymiltä(pit)		
Lainasaamiset täryhteisöiltä(pit)		
Muut lainasaamiset	99 125	99 125
Muut saamiset	519 657	519 331
Sijoitukset yhteensä	5 283 300	4 934 050
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	87 768 828	87 365 489
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	199 860	191 267
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	94 367	97 233
Muut toimeksiantojen varat	50 358	49 557
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	344 585	338 057
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Aineet ja tarvikkeet	170 790	167 568
Keskeneräiset tuotteet	14 364	33 789
Muu vaihto-omaisuus	177 940	161 080
Vaihto-omaisuus yhteensä	363 094	362 436
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset(pit)		1 137
Lainasaamiset(pit)		194 887
Muut saamiset(pit)	6 474	109 811
Siirtosaamiset (pit)	69	35
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	6 543	305 870
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset (lyh)	1 978 039	1 854 594
Lainasaamiset (lyh)	10 000	48 448
Muut saamiset (lyh)	1 122 723	1 187 995
Siirtosaamiset (lyh)	693 003	779 229
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	3 803 765	3 870 267
Saamiset yhteensä	3 810 308	4 176 136
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	488 285	341 623
Muut arvopaperit	6 416 061	6 385 731
Rahoitusarvopaperit yhteensä	6 904 346	6 727 353
Rahat ja pankkisaamiset	4 143 824	5 476 911
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	15 221 572	16 742 837
VASTAAVAA YHTEENSÄ	103 334 985	104 446 383

VASTATTAVAA	TP 2016	TP 2015
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	29 511 822	29 511 822
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	653	653
Arvonkorotusrahasto	268 744	441 272
Muut omat rahastot	4 040 912	4 027 687
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 094 728	1 057 462
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	159 416	1 026 795
OMA PÄÄOMAYHTEENSÄ	36 076 275	36 065 690
VÄHEMMISTÖOSUDET	147 888	130 425
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
Yhteensä		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	558 244	629 405
Pakolliset varaukset yhteensä	558 244	629 405
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	217 890	212 787
Lahjoitusrahastojen pääomat	221 584	228 349
Muut toimeksiantojen pääomat	68 429	60 134
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	507 903	501 270
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (pit)	36 624 617	34 718 447
Lainat julkisyhteisöiltä (pit)	636 347	811 880
Lainat muilta luotonantajilta (pit)		
Eläkelainat (pit)		
Velat saman konsernin yrityksiltä (pit)		
Saadut ennakot (pit)		187 506
Ostovelat (pit)		
Muut velat (pit)		
Siirtovelat		
Pitkäaikainen yhteensä	37 260 964	35 717 833
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat (lyh)	13 000 000	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (lyh)	4 127 844	19 903 569
Lainat julkisyhteisöiltä (lyh)	173 709	173 278
Lainat muilta luotonantajilta (lyh)		
Velat (lyh) saman konsernin yrityksiltä		
Saadut ennakot (lyh)	200 214	181 237
Ostovelat (lyh)	4 819 666	4 096 644
Muut velat (lyh.aik)	484 952	485 168
Siirtovelat (lyh)	5 533 385	6 130 856
Laskennallinen verovelka	443 941	431 006
Lyhytaikainen yhteensä	28 783 711	31 401 759
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	66 044 675	67 119 592
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	103 334 985	104 446 382
KONSERNIN TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	35,1	34,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	62,3	62,8
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa	2 254 144	2 084 257
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	247	242
Konsernin lainamäärä, € / asukas	6 461	6 466
Konsernin lainakanta, euroa	54 562 517	55 607 174
Lainasaamiset 31.12., euroa	99 125	99 125
Asukasmäärä 31.12.	8 445	8 600

1.8 Keskeiset liitetiedot

Kaupungin antamat vastuusitoumukset (liitetieto 40)

Vastuusitoumukset	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Takaukset tytäryhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			23 944 234	23 944 234
Jäljellä oleva pääoma			16 887 070	17 685 810
Takaukset osakkuusyhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 697 500	1 901 500	1 697 500	1 901 500
Jäljellä oleva pääoma	1 075 892	1 167 644	1 075 892	1 167 644
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	2 080 785	2 393 436	2 080 785	2 393 436
Jäljellä oleva pääoma	1 194 415	1 191 691	1 194 415	1 191 691

Vuoden 2016 lopussa kaupungin takaukset olivat yhteensä noin 19,2 milj. euroa, joista tytäryhteisöille annettuja takauksia oli noin 16,9 milj. euroa.

Rahoitusarvopaperien jälleenhankintahinta ja aktivoitu hankintameno (ei numeroa)

Rahoitusarvopaperit	2016	2015
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo		
Erotus		
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Jälleenhankintahinta	355 612	341 623
Kirjanpitoarvo	355 612	341 623
Erotus	0	0
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	7 056 222	6 768 569
Kirjanpitoarvo	6 383 176	6 182 400
Erotus	673 046	586 169
<i>Yhteensä rahoitusarvopaperit (kirjanpitoarvo)</i>	<i>6 738 787</i>	<i>6 524 023</i>

Vuoden 2016 lopussa rahoitusarvopapereiden jälleenhankintahinta (markkina-arvo) oli noin 0,7 milj. euroa suurempi kuin kirjanpitoarvo.

1.9 Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus esittää tilikauden -685.392,20 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 19.070,65 euroa
2. Tilikauden alijäämä -685.392,20 euroa vähennetään edellisten tilikausien ylijäämästä

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Seurantaa koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (KuntaL 110 §). Toteutusvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutusvertailusta on lisäksi käytävä ilmi onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla. Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin rahavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa (KuntaL 110 §). Toteutusvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutusvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle.

Toteutusvertailun laadinnasta vastaa kunnanhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- tai toimenhaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa annetaan toimintakertomuksen toteutusvertailuosassa (KuntaL 115 §). Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumista (KuntaL 121 §). Arvioinnissa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutusvertailu.

2.2 Tavoitteiden toteutuminen

KAUPUNGINHALLITUS / YLEISPALVELUKESKUS

Yleispalvelukeskuksen johtaja: Kaupunginsihteer

Tulosalueet: Yleishallinto, ruokahuolto, elinkeinojen kehittäminen, maaseutuhallinto, työllisyyden hoitaminen, sosiaalitoimi ja terveydenhuolto (sisältää maksuosuuden Ylä-Savon SOTE kuntayhtymälle)

YLEISHALLINTO

Vastuhenkilö: Kaupunginsihteer

Tulosalueen toimintastrategia

Yleishallinto huolehtii kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä sekä sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta. Se avustaa ja tukee kaupunkikonsernin johtoa tavoitteellisessa johtamisessa, toimintojen kehittämisessä, organisoinnissa ja rahoittamisessa. Edelleen se tukee ja luo edellytyksiä muiden palvelukeskusten tulokselliselle toiminnalle sekä antaa tietoon ja osaamiseen perustuvia asiantuntijapalveluja.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Arkiston kuntoon saattamisesta annetaan väliraportti toukokuun loppuun mennessä kaupunginhallitukselle. Raportissa selvitetään, missä vaiheessa arkiston kuntoon saattamisessa ollaan ja mitä tehdään loppuvuoden aikana.

Arkiston kuntoon saattamisesta annettiin väliraportti kaupunginhallituksen kokouksessa 26.9.2016 (§ 141). Väliraportissa todettiin arkiston kuntoon saattamisesta muun ohella seuraavaa: ”Tämä projekti etenee hitaasti mutta varmasti. Aikanaan tehty suunnitelma on liian tiukka, koska lisätyövoimaa ei saada ja työ tehdään oman työn ohella. Pitkään huomioon ottamatta olleet organisaatiomuutokset hankaloittavat ja hidastavat järjestelytyötä. Arkistoitavaa ja hävitettävää aineistoa kerätään koko ajan eri toimistoista ja toimipisteistä.” Edellä esitetyn perusteella todettakoon, että arkiston kuntoon saattamisessa on esiintynyt haasteita erityisesti työn laajuuden sekä siihen liittyvien muutosten vuoksi. Työ on edennyt suunniteltua hitaammin, mutta sitä seurataan asianmukaisesti. Tarvittaessa asian osalta mietitään uusia toimenpiteitä. Seuraavan kerran kaupunginhallitusta informoidaan asiasta kevään 2017 aikana.

2. Toteutetaan kaupungin henkilöstön työn vaativuuden arviointi (TVA)

Kaupungin henkilöstön työn vaativuuden arviointia ei toteutettu vuonna 2016. Asian osalta tehtiin sisäistä valmistelua vuonna 2016. Tavoitteena on, että työn vaativuuden arviointi saadaan tehtyä kaikissa palvelukeskuksissa vuosien 2017–2018 aikana.

3. Yleispalvelukeskuksen toimistotehtävät luetteloidaan ja sen jälkeen käydään henkilöstön kanssa läpi miten tehtävät jaetaan henkilöstön kesken.

Yleispalvelukeskuksen toimistotehtäviä ei ole luetteloitu. Sen sijaan toimistotehtävien tarkoituksenmukaisuutta ja niiden jakautumista on käsitelty sekä kehityskeskusteluissa että muussa sisäisessä toiminnassa. Kaupunginsihteerin näkemyksen mukaan toimistotehtävien luettelointi ei ole tarkoituksenmukaisin tapa niiden jakamiseen, joten asiaa on käsitelty edellä mainituilla tavoilla.

4. Siirrytään vaiheittain sähköiseen kokouskäytäntöön

Sähköiseen kokouskäytäntöön siirtymisessä on edetty vaiheittain. Vuoden 2016 lopussa selvitettiin palvelukeskusten nykykäytännöt sekä luottamushenkilöiden näkemykset sähköiseen kokouskäytäntöön siirtymisestä erillisellä. Vaalikauden päättymisen vuoksi sähköiseen kokouskäytäntöön siirtyminen on tarkoituksenmukaisinta suorittaa aikaisintaan vuoden 2017 loppupuolella.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

YLEISHALLINTO	TA 2016	TA MUUT.	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toimintatulot	101 470	10 983	112 453	118 748	105,6	125 396
Toimintamenot	-2 156 819	-5 822	-2 162 641	-2 128 024	98,4	-2 139 009
Toimintakate (netto)	-2 055 349	5 161	-2 050 188	-2 009 276	98	-2 013 614
Poistot ja arvonalentumiset	-83 432	8 533	-74 899	-75 139	100,3	-120 456
Muut laskennalliset kustannukset	-26 349	0	-26 349	-31 502	119,6	-22 685
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-2 266 600	2 711	-2 263 889	-2 234 665	98,7	-2 282 151

RUOKAHUOLTO

Vastuuhenkilö: Ruokapalvelupäällikkö

Tulosalueen toimintastrategia

Asiakkaille tuotetaan laadukkaat ja ravitsemuksellisesti täysipainoiset, asiakkaiden hyvinvointia tukevat ateriapalvelut kustannustehokkaasti lähi- ja luomuruuan mahdollisuudet hyödyntäen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- 1. Pyritään ylläpitämään luomu- ja lähiruuan käyttöaste mahdollisimman vakaana toiminnallisten muutosten tuomista haasteista huolimatta. Kehitetään yhteistyössä lähiruokatoimijoiden kanssa uusia käyttökelpoisia tuotteita, joilla voidaan mahdollistaa lähiruuan käyttö myös jatkossa.**

Lähi- ja luomuruuan tunnuslukuja ei ole mahdollista enää keskittämisen jälkeen kerätä erikseen koulujen osalta. Kevätlukukausi 2015 on viimeinen jakso, josta tunnusluvut ovat erikseen laskettavissa. Silloin koulujen ruokahuollossa käytetystä elintarvikemäärärahasta käytettiin lähiruokaan 38,8 % ja luomuun 11,6 %. 1-7/2015 koko ruokahuollon lähiruuan toteutumisprosentti on 22,61. Vuonna 2014 on koko elintarvikkeisiin käytetystä määrärahadista käytetty lähiruokaan 22,4 %. Vuonna 2015 vastaava luku on 22,36 %. Vuonna 2016 koko elintarvikemäärärahadista on käytetty lähiruokaan 23,5 % ja luomuun 2,1 % (aikaisemmin vastaava tunnusluku 1,9 %). Luomuun on käytetty rahaa saman verran kuin ennenkin, mutta luomukasvisten toimittajan tilalle ei ole löydetty uutta toimittajaa. Sen sijaan käyttöön on otettu uusia luomutuotteita, jotka ovat lähinnä kuivia elintarvikkeita.

Tuotekehitysyhteistyötä on tehty useamman lähitoimijan kanssa. Uusia tuotteita on myös tarjolla esimerkiksi naudan ja lampaan lihaa.

- 2. Jatketaan seudullista yhteistyötä ja käytetään verkostoitumista ruokapalvelujen kehittämisen tukena.**

Iisalmen, Kiuruveden, Sonkajärven ja Vieremän yhteinen ruokatuotannon ohjauksjärjestelmä otettiin käyttöön tammikuussa 2016. Järjestelmään on syötetty kaikkia kuntia koskevat yhteiset asiat keskitetysti sekä omassa kunnassa kuntakohtaiset tiedot siten, että tavoitteena on saada uusi järjestelmä täysin toimintakuntoiseksi alkuvuoden 2017 aikana. Iisalmi irrottautui Jamix -yhteistyöstä kesällä 2016, minkä jälkeen yhteistyötä jatkavat ja kehittävät edelleen jäljelle jääneet kunnat.

Nykyiset IS –Hankinta Oy:n elintarvikesopimukset päättyvät 4/2017. IS –Hankinta Oy on käynnistänyt uuden elintarvikekilpailutuksen, missä Kiuruveden edustaja on ollut aktiivisesti mukana pyrkien tätä kautta edistämään lähiruuan käyttöä myös alueellisesti.

Kiuruveden aloitteesta on syksyllä 2016 aloitettu valmistella kuntayhteistyönä vuosien 2017 -2018 aikana toteutettavaa Ympäristövastuullisuuskoulutusta Ylä-Savon kunnille.

- 3. Tuetaan työssä jaksamista yhteistyössä työterveyshuollon kanssa koulutuksen ja esimiestyön kautta sekä muita työhyvinvoinnin edistämisen keinoja käyttäen.**

Työssä jaksamista on tuettu sekä esimiestyön kautta että muita työntekijöiden hyvinvointia edistäviä keinoja käyttäen. Työn ergonomiaan on kiinnitetty erityistä huomiota ja hankittu uusia, ergonomisempia välineitä. Työntekijätasolle ulottuvia käytännön toimia ovat olleet mm. yksilöidyt tehtävänkuvat ja työnkierto.

- 4. Kannustetaan henkilöstöä ammattitaidon ylläpitämiseen ja kehittämiseen.**

Valmistellaan uutta koulutusyhteistyötä Ylä-Savon kuntien kesken ja hyödynnetään oppisopimuskoulutuksia ammattitaidon kehittämisessä ja ylläpitämisessä.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Ateriasuoritteita:			
-terveyskeskuksen keittiö	362 627	434.638	425.554
-keskuskeittiö (lukio)	108 585		
Yhteensä	471 212	434.638	425.554

Tuotannon keskittämisen jälkeen on kouluaterioiden suoritekertoimia tarkistettu siten, että siinä huomioidaan suoraan kouluilla tapahtuva ruuanvalmistus. Elokuun 2015 alusta lukien kouluaterioiden osalta on käytetty suoritekerrointa 0,75.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

RUOKAHUOLTO	TA 2016	TA MUUT.	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toimintatulot	2 502 550	-4 751	2 497 799	2 464 974	98,7	2 398 065
Toimintamenot	-2 364 528	78 989	-2 285 539	-2 270 187	99,3	-2 200 399
Toimintakate (netto)	138 022	74 238	212 260	194 787	91,8	197 666
Poistot ja arvonalentumiset	-105 100	12 953	-92 147	-92 046	99,9	-102 669
Muut laskennalliset kustannukset	-32 922	0	-32 922	-29 308	89	-26 828
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-2 502 550	91 942	-2 410 608	-2 391 541	99,2	-2 329 896

ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Elinkeinojen kehittämisen tehtävät määräytyvät maaseutu- ja elinkeino-ohjelman 2014 -2017 mukaisesti (kaupunginvaltuuston 16.6.2014). Tavoitteena on vahvistaa elinkeinopohjaa valituilla toimialoilla, kehittää yrittäjyyttä, vahvistaa Kiuruveden asemaa maidon ja lihan tuotannossa sekä jatkojalostuksessa.

Elinkeinojen kehittämisen alle kuuluvat elinkeinopalvelut, maaseudun kehittämissyksikkö, markkinointi ja hanketoiminta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Mansikin alueen (Valtakatu 2) kehittäminen, uusia palvelumuotoja 1 kpl

Mansikin alueen kehittämishanke alkoi 1.6.2016. Hanke kestää syyskuun 2017 loppuun. Kaupunki osallistuu hankkeeseen 50 % rahoitusosuudella. Hankkeelle asetettiin sidosryhmistä koostuva ohjausryhmä ja hankkeen suunnittelijaksi valittiin Eetiplan Oy. Alueen kehittämissuunnitelmat ovat hyvällä mallilla ja rakennustöiden odotetaan alkavan alkukesällä 2017. Mansikin alueen kehittämiseen liittyy läheisesti myös Nivan kiertoliittymä ja valaistus Hingunniemen liittymään saakka. Hankkeen kustannusarvio on 800.000 euroa ja sen rahoitus on haettu Pohjois-Savon ELY -keskukselta. Kaupungin osuus hankkeesta on viidennes.

Mansikin alueen kehittämisen ohella kaupungissa oli vuonna 2016 toinenkin suurempi hanke. Marraskuussa 2016 valmistuneeseen puuterminaalin laajennukseen saatiin 1,4 milj. euron rahoitus. Terminaali oli ainoita Suomessa rahoitettuja vuonna 2016.

2. Leader -rahalla rahoitettujen yrityshankkeiden luku- ja euromäärä

Leader -rahalla ei rahoitettu yrityshankkeita. Useille yhteisöille sen sijaan on myönnetty tukea EHTA- ja ETY-hankkeissa. (EHTA= Elinvoimaa, Hyvinvointia, Toimintaa ja Aktiivisuutta ja ETY= Elinvoimaa ja Toimintaa Yhteisöille). Kaupunki on myös mukana alueellisessa Kylät sydämellä – hankkeessa, joka käynnistyi loppuvuodesta.

3. Maatalousinvestointien lisääminen ja lukumäärä sekä uusien tuotantosuuntien /maaseutuyritysten lukumäärä ja tuotantovolyymit

Uusia tuotantosuuntia ei Kiuruvedellä toteutunut vuonna 2016. Maataloudella oli ongelmia tuottajahintojen alenemisesta ja Maaseutuviraston tukimaksatuksesta johtuen. Alkukevällä 2016 aloittanut Voimaa arkeen -hanke, joka on tarkoitettu kriisiytyneille maataloilta, ilmoittautui mukaan yli 30 kiuruvetistä maatilaa. Maaseutuasiamies on tehnyt tilakäyntejä yhdessä hankevetäjän kanssa.

Talouden huonosta tilanteesta huolimatta Kiuruvedellä toteutettiin investointeja 26 kpl, joista yksi oli uusi navetta ja kolme oli navetan peruskorjauksia. Maatalousyrityksiä, maatalouden sivuelinkeinoja tai maataloutta palvelevia yrityksiä perustettiin viisi kappaletta. Naudanlihatuotanto kasvoi hieman vuonna 2016, lihaa tuotettiin 3,42 milj. kg (vuonna 2015 3,40 milj. kg). Maidontuotanto oli vuonna 2016 54,7 milj. litraa, nousua edellisvuodesta noin 8.000 litraa.

4. Maatalousyrittäjien työterveyshuollon asiakasmäärien kasvattaminen (rohkaistaan liittymään työterveyshuoltoon)

Työterveyshuoltoon liittyi kuusi maatalousyrittäjää (kolme tilaa).

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (sitovuustaso on toimintakate)

ELINKEINOJEN KEHITTÄM.	TA 2016	TA MUUT.	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toimintatulot	49 526	0	49 526	51 626	104,2	269 835
Toimintamenot	-573 177	-8 281	-581 458	-507 136	87,2	-1 283 740
Toimintakate (netto)	-523 651	-8 281	-531 932	-455 510	85,6	-1 013 905
Poistot ja arvonalentumiset	-648 700	-9 690	-658 390	-658 240	100	-814 575
Muut laskennalliset kustannukset	-6 854	0	-6 854	-5 084	74,2	-5 635
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1 228 731	-17 971	-1 246 702	-1 170 460	93,9	-2 103 951

MAASEUTUHALLINTO

Vastuhenkilö: Maataloussihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Maatalouden tukihallintoyksikkö tuottaa ja turvaa toimintaedellytykset maataloustukijärjestelmän kuntakohtaiseen hoitamiseen, maaseutuväestön tarvitsemiin hallinnon alaan liittyviin palveluihin sekä maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluviin muihin viranomaistehtäviin lähipalveluina yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa. Maaseudun tukihallintoyksikkö huolehtii toimialansa toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä tasapuolisesti ja tasa-arvoisesti kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa. Maaseudun tukihallintoyksikön jaettavat kustannukset jaetaan yhteistoiminta-alueen kuntien kesken 1.5.2015 tukea hakeneiden tilojen suhteessa. Tukea hakeneita tiloja oli 1.5.2015 Kiuruvedellä 423, Pielavedellä 196 ja Keiteleellä 73.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa on oma maataloustoimiston toimipiste

Henkilövähennyksistä huolimatta on pystytty järjestämään jokaiseen kuntaan toimipiste, joka on auki vähintään kerran viikossa. Kiuruveden toimipiste on avoinna joka päivä, Pielaveden toimisto on avoinna neljänä päivänä viikossa (tukihaku aikaan viitenä päivänä) ja Keiteleen piste on avoinna kerran viikossa.

2. Maatalousyrittäjille turvataan maatalouspalvelujen hyvä saatavuus, tavoitettavuus ja henkilökohtainen palvelu

Palvelut on saatu turvattua kiinteillä kuntakohtaisilla toimipisteillä. Osa tämän kevään tukihausta viljelijä voi tehdä vain täyttämällä paperihakemuksen, jolloin sen palautus onnistui vain toimistojen kautta ja tässä yhteydessä on erittäin tärkeää, että viljelijää voidaan palvella henkilökohtaisesti. Tukijärjestelmät ovat erittäin monimutkaisia ja on ensiarvoisen tärkeää, että viljelijöiden on helppo lähestyä maataloustoimiston henkilöstöä ja että palvelut toimivat lähipalveluina. Tässä tehtävässä maataloustoimisto on onnistunut tänä keväänä hyvin.

3. Henkilöstön työssä viihtymistä ja jaksamista ylläpidetään ja kehitetään kehityskeskusteluilla, palaverilla ja tiiviillä kanssakäymisellä henkilöstön kesken.

Tukihallintoyksikössä on otettu käyttöön skype- pikaviestiohjelma, jolla voidaan helposti keskustella eri toimipisteiden välillä. Yhteydenpito eri toimipisteiden välillä on ollut aikaisemmin hankalaa, mutta skypeillä asioiden läpikäynti ja yhtenäisten käytäntöjen muodostaminen on helpottunut. Skypellä palaverien ja yhteydenpito on helppoa, nopeata, kustannustehokasta ja juohevaa, verrattuna puhelinpalaveriinkin tai yhteisiin tapaamisiin. Toki yhteisiä tapaamisiakin tarvitaan jatkossa, mutta vähenevässä määrin. Kehityskeskustelut on käyty vuoden alussa jokaisen kanssa. Yksikössä yksi viransijaisuus on päättynyt ja ko. virka on nyt täytetty vakinaisesti, joka omalta osaltaan selkeyttää työnjakoa toimiston sisällä.

Maatalouden tukihallintoyksikkö

Tukea hakeneiden tilojen lukumäärä	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Kiuruvesi	423		414
Pielavesi	196		188
Keitele	73		71
YHTEENSÄ	692	670	673
Maataloustuet yhteensä, milj. euroa	30,7	33,0	33,3

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

MAATALOUSHALLINTO	TA 2016	TA MUUT.	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toimintatulot	231 743	4 202	235 945	232 381	98,5	275 895
Toimintamenot	-460 449	-1 460	-461 909	-454 681	98,4	-495 381
Toimintakate (netto)	-228 706	2 742	-225 964	-222 300	98,4	-219 486
Muut laskennalliset kustannukset	-8 079	0	-8 079	-7 270	90	-6 961
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-468 528	-1 460	-469 988	-461 952	98,3	-502 342

TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN

Vastuhenkilö: Va kaupunginsihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Kaupungin työllistämistoimien tarkoituksena on alentaa pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyttä, ehkäistä syrjäytymistä sekä parantaa työllistettävien valmiuksia omaehtoiseen koulutuksen hankintaan ja työnsaantiin. Työllistämistoimiin kuuluvat tukityöllistäminen, työllistämiprojektit sekä nuorten kesätyöllistämisen tukeminen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Pyritään työllistämään mahdollisimman paljon niitä henkilöitä, joiden työmarkkinatuesta kaupunki joutuu maksamaan puolet

Kaupungin työllistäminen

Tukityöllistämiseen käytettiin noin 55.000 euroa (netto). Vuoden aikana palkkatuella työllistettiin 7 velvoitetyöllistettävää. Heidän työsopimuksensa pituus riippui siitä miten heidän työllisyyshehtonsa saatiin purettua.

Kaupungille palkattiin kesätöihin 9 nuorta, jotka ilman kesätyötä olisivat olleet pelkän toimeentulotuen varassa.

Kiuruveden kaupungin ja Kiuruveden Urheilijat ry:n välinen sopimus

Kaupunginhallitus hyväksyi sopimuksen yhteistyöstä työllisyyden hoitamisessa Kiuruvedellä 15.12.2015. Kaupunki maksoi sopimuksen mukaisten tehtävien hoitamisesta Kiuruveden Urheilijat ry:lle 110.000 euroa. Sopimuksen mukaan vuoden 2016 tavoitteena oli, että Kiuruveden Urheilijat ry työllistää palkkatuella vähintään 40 henkilöä. Palkkatuella työllistettiin vuoden 2016 aikana 37 henkilöä. Tavoitteesta jäätin hieman, mutta palkkatukipäätöksiä saatiin enemmän kuin vuonna 2015.

Lisäksi sopimuksen tavoitteena oli, että kuntouttavan työtoiminnan paikkoja järjestetään vähintään 60 henkilölle. Vuoden aikana paikkoja järjestettiin 54 henkilölle, joten tavoitteeseen ei täysin päästy. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisesta tekee päätöksen Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä ja näitä päätöksiä ei ole jostakin syystä tehty. Näin ollen ohjautumista kuntouttavaan työtoimintaan täytyy tehostaa.

Kelan tilaston (Kelasto) mukaan kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen saajien lukumäärä pieneni tammikuusta 2016 tammikuuhun 2017. Tammikuussa 2016 kaupungin osuus oli 47.917 euroa ja tammikuussa 2017 kaupungin osuus oli 44.222 euroa.

Yhdistysten työllistämisen tukeminen

Yhdistysten työllistämisen tukemiseen käytettiin noin 71.000 euroa. Tukea myönnettiin seuraaville yhteisöille: Päiväkeskus Pysäkki ry (4.100 euroa), Ylä-Savon TOIMI – työvalmennussäätiö (30.000 euroa), Kiuruveden Urheilijat ry, (20.000 euroa, hanke), Kiuruveden Työttömät ry (7.000 euroa vuokratukea), Etappi- hanke (19.100 euroa). Myös yhteisöjen työllistämisen tukemisen painopisteenä oli työssäoloehdon täyttäminen.

Nuorten kesätyöllistäminen

Nuorten kesätyöllistämiseen käytettiin noin 22.000 euroa. Yhteensä 44 työnantajaa työllisti 86 kiuruvetistä nuorta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (sitovuustaso on toimintakate)

TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN	TA 2016	TA MUUT.	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toimintatulot	55 540	0	55 540	27 159	48,9	61 472
Toimintamenot	-350 041	939	-349 102	-313 008	89,7	-376 769
Toimintakate (netto)	-294 501	939	-293 562	-285 849	97,4	-315 297
Muut laskennalliset kustannukset	-3 059	0	-3 059	-2 007	65,6	-2 286
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-353 100	939	-352 161	-315 015	89,5	-379 055

SOSIAALITOIMI JA TERVEYDENHUOLTO

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tulosalueen toiminnalliset tavoitteet (kaupungin talousarvio)

- 1. Erikoissairaanhoidon menojen hillitseminen perusterveydenhuoltoa vahvistamalla; lääkärien virat täytetään, ajanvarausvastaanoton toimivuutta parannetaan (vastaanotolle tulee päästä 1-2 viikossa)**

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ja Kiuruveden kaupungin välille laaditaan vuosittain palvelusopimus palvelujen tuottamisesta, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyy.

- 2. Sosiaalitoimen ja terveydenhuollon lähipalvelujen turvaaminen**

Lähipalvelut ovat lääkärin vastaanotto toiminnan osalta vähentyneet.

Seuraavana esitetään Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän laatima selvitys talousarvion toteutumisesta (vertailu alkuperäiseen talousarvioon verrattuna):

Aikuispsykososiaaliset palvelut (ylitys 109.400 euroa)

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa osastohoitopäivät ja avohoitokäynnit ovat toteutuneet talousarvion mukaan. Palvelukokonaisuus on monipuolistunut, ryhmätoimintoja on lisätty, päihderyhmät toimivat säännöllisesti, samoin kipupotilaiden ryhmä on käynnistetty ja omaisten ryhmä toimii. Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien palveluasumisen ostopalveluiden toteuma oli 107 %, ylitys 49.000 euroa. Hoitopäivämaksujen toteuma oli 151 %. Talouden toteuman vertailu on tehty alkuperäiseen talousarvioon 2016. Asiakasmäärä nousi 5 asiakkaalla ja hoitopäivien määrä nousi 18 prosenttia.

Mielenterveyskuntoutujien palveluasumisen ostopalvelukustannukset ovat vähentyneet kuntayhtymän toiminta-aikana vuodesta 2010 vuoteen 2016 noin 19 %.

Vuonna 2010 menot olivat 897.000 euroa ja 2016 vuonna 732.100 euroa. Kehityksen taustalla on mielenterveys- ja päihdekuntoutujien kotona asumisen tukeminen ja palveluohjaajan suunnitelmallinen työ palvelutarpeen mukaisesti asumisjärjestelyihin. Palveluasumisen tarve nousi vuodesta 2015 ja on todennäköistä, että vuoden 2016 taso säilyy tulevina vuosina. Palvelutarpeen mukainen sijoittaminen on lisännyt kotiin annettavien palveluiden käyttöä, kuten asumisen tukipalveluita ja kotihoidon palveluita. Asumisen tukipalveluita Kiuruvedellä tuottavat Pysäkki ry ja Päiväkeskus Leppäkerttu. Kuntayhtymä tuki yhdistyksien toimintaa avustuksilla, yhteensä 68.500 euroa.

Aikuissosiaalityö (alitus 94.400 euroa)

Toimeentulotukimenojen toteuma oli 85 %, määrärahoista säästyivät yhteensä 91.000 euroa. Talouden toteuman vertailu on tehty alkuperäiseen talousarvioon 2016. Sosiaalityössä tehtiin työelämään johtavaa aktivoivaa työtä yhdessä verkoston muiden toimijoiden kanssa. Sosiaalityö järjesti kuntouttavaa työtoimintaa 59 asiakkaalle. Asiakasmäärä vuonna 2015 oli 53 asiakasta. Toimintapäiviä oli 3.157. Taso nousi 33 % vuoteen 2015 nähden, mikä johtuu Kiuruveden kaupungin ja yhteistyötahojen aktiivisesta työpanoksesta. Kuntouttavalla työtoiminnalla tuetaan asiakkaan työllistymismahdollisuuksia ja arjen hallintaa.

Oma erikoissairaanhoido (ylitys 22.800 euroa)

Osastopalveluissa Kiuruveden kustannukset ja suoritteet toteutuivat talousarvion mukaisesti muuten, paitsi sisätautiosaston käyttö oli suurempaa, kuin ennakoitu. Asiakkaita ei ole voitu hoitaa Kiuruvedellä heidän terveydentilansa vuoksi, sillä he ovat tarvinneet lääkärin läsnäoloa ympäri vuorokauden.

Ostettu erikoissairaanhoido (ylitys 706.100 euroa)

Vuoteen 2015 verrattuna hoitajakset osastoilla vähenivät (-7,1 % / -72 hoitajaksoa), mutta hoitopäivissä vastaavaa vähennystä ei näkynyt (-0,4 % / -15 hoitopäivää), vaan ne pysyivät oleellisesti ennallaan. Vastaavasti poliklinikkakäynnit lisääntyivät (+5,8 % / +413 käyntiä). Leikkaukset kokonaisuutena lisääntyivät (+5,2 % / +20 leikkausta) ja päivystysleikkauksia tehtiin 8 kpl enemmän. Leikkausjonoissa potilaita oli viisi enemmän, kuin vuotta aikaisemmin. Läheteet vähenivät (-8,6 % / -163 lähetettä) ja päivystysläheteiden osuus nousi ollen 31 %. Sairaanhoidopiirin yksiköittäin katsottuna palveluiden tarve ja siten myös kustannukset kasvoivat vuoden takaiseen verrattuna oleellisesti seuraavissa yksiköissä: Syöpäkeskus, naistentaudit ja synnytykset (+397.000 euroa), Tuki- ja liikuntaelinsairaudet (+385.000 euroa), Sydänkeskus (+223.000 euroa), Aistinelinsairaudet (+77.000 euroa), Medisiininen keskus (+60.000 euroa). Palveluiden tarve ja kustannukset laskivat vain seuraavissa yksiköissä: Neurokeskus (-84.000 euroa), Kirurgia (-52.000 euroa), Kuntoutus (-44.000 euroa). Kalliin hoidon tasauksen nettokustannus Kiuruvedellä oli 138.000 euroa.

Hoito ja hoiva (ylitys 100.800 euroa)

Omaishoito (sisältää omaishoidon tuen, omaishoidon palvelusetelin, hallintokustannukset)

Omaishoidon tuen hoitopalkkiot alittuivat 51.000 euroa, koska omaishoidon tuen piirissä oli suunniteltua vähemmän hoidettavia. Omaishoidon tukeen tuli 32 hakemusta, joista myöntämisperusteet täytti 63 %. Omaishoitajien terveystarkastukset käynnistyivät ja 20 omaishoitajaa kävi terveystarkastuksessa, joka kohdennettiin 2-3 vuotta toimineille omaishoitajille.

Kotihoito (sisältää asiakasohjauksen, perhehoidon, tukipalvelut, kotipalvelun, lapsiperheiden kotipalvelun, kotisairaanhoidon, palveluasumisen (ei ympärivuorokautinen), muistivastaanoton, maksuttoman hoitotarvike-jakelun, liikkumista tukevat palvelut). Tilapäisen kotisairaanhoidon piirissä olevien asiakkaiden palvelutarvetta ja toimintakykyä arvioitiin ja vahvistettiin vastaanottopalveluiden ensisijaisuutta, mikä näkyy kotihoidon piirissä olevien asiakkaiden määrän laskuna (- 11 % vuodesta 2015). Säännöllisen kotihoidon kohdentamista raskaampaan hoivaan jatkettiin ja asiakasmäärä väheni vuonna 2016 – 9 %. Jaettavat hoitotarvikkeiden toteutumisprosentti talousarvioon verrattuna oli 119 % (ylitys 31.000 euroa). Ylitys johtui ennakoitua suuremmasta palvelutarpeesta.

Yöpartio toiminta muuttui yksin tehtäväksi työksi ja siirtyi omaksi tuotannoksi 1.6.2016 alkaen. Liikkumista tukeviin palveluihin tuli 17 hakemusta, joista myöntämisperusteet täytti 65 %.

Päivätoiminta (sisältää päivätoiminnan omana toimintana Kiuruvedellä, Sonkajärvellä ja Vieremällä ja ostopalveluna Iisalmessa)

Päivätoiminnan kuljetuksessa luovuttiin Palista ja siirryttiin taksien yhteiskuljetuksiin. Valmisteltiin myös omana tuotantona tehtyjen kuljetusten siirtäminen 1.1.2017 alkaen taksikyyteihin.

Tehostettu palveluasuminen (sisältää ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan omana toimintana tai ostopalveluna)

Sosiaalihoitolain mukaista pitkäaikaislaitoshoitoa purettiin suunnitellusti tehostetuksi palveluasumiseksi 1.5.2016 lukien Kiuruvedellä. Toteutuneista hoitopäivistä omaa tuotantoa on 70,2 % ja ostopalvelua 29,8 %. Hoitopäivien alitus johtuu tehostetun palveluasumisen ostopalvelupaikkojen tarveperusteisesta vähentymisestä. Ostopalvelujen hoitopäivien toteuma on - 19,4 % (-2 402 hoitopäivää, noin 6,6 paikkaa). Oman tuotannon hoitopäivät hieman ylittivät, koska lyhytaikaishoidon vapaita paikkoja on käytetty tehostettuun palveluasumiseen. Oman tuotannon nettoylitys on 301.000 euroa johtuen pääasiassa henkilöstökulujen ylittymisestä ja Palvelukeskus Virranrannan yöaikaisen poistumisturvallisuuden vahvistamisesta, 69.400 euroa. Ateriapalvelujen kulut ylittivät 65.000 euroa. Kuormitus omissa yksiköissä on 100,1 %.

Pitkäaikaislaitoshoito (terveydenhuoltolain ja sosiaalihoitolain mukainen laitoshoido)

Hoitopäivien alitus (- 6,5 %, - 618 hoitopäivää, noin 1,7 paikkaa) johtuu toiminnalliseen muutokseen liittyvästä asteittaisesta paikkojen vähentämisestä Laitoshoido Veikkolassa 1.5.2016 lukien, josta johtuen nettokulut alittuvat 54.000 euroa. Kuormitus 93 %.

Akuutti-, kuntoutus- ja lyhytaikaishoido (peruserikoissairaanhoidon akuuttihoito sisältyy oman erikoissairaanhoidon suurtuotteeseen)

Sosiaalihoitolain mukaisen lyhytaikaishoidon hoitopäivät alittuvat tarveperusteisesti (-32,3 %, - 707 hoitopäivää, noin 1,9 paikkaa). Lyhytaikaishoidon paikoilla on hoidettu tehostetun palveluasumisen asiakkaita, minkä vuoksi nettoalitus on 55.000 euroa ja näkyy tehostetun palveluasumisen kustannuksina. Osastopalveluissa Kiuruveden hoitopäivät ylittivät 700 hoitopäivällä. Suurelta osin tämän selittävät pitkät hoitajaksot, joiden aikana potilasta ei ole voitu kotiuttaa. Osastolla on ollut myös ruuhkautunut SAS-asiakkaiden tilanne, johtuen osittain laitoshoidon purusta ja rakenteellisesta muutoksesta asumispalveluissa. Hoitopäivän hinta on Kiuruveden kuntalaisille ollut kuitenkin 15 euroa /hoitopäivä halvempi, sillä osaston kustannuksia on jaettu muille kunnille, osaston ollessa seudullisena eristysosastona. Tämä tasoittaa kustannusta pienemmäksi huolimatta suuresta ylityksestä hoitopäivissä.

Kuntoutus (alitus 67.500 euroa)

Perhepalvelut (ylitys 85.700 euroa)

Perhepalveluiden lastensuojelun laitoshoidon ostopalvelut ylittivät 57 %. Menot olivat 611.000 euroa, mikä oli 9 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2015. Laitoshuollossa lapsia oli 14, joista Lastenkoti Taskukellossa 2 lasta. Perhehoidossa lapsia oli 17. Lastensuojelun laitoshoido toteutetaan lasten yksilöllisen tarpeen mukaisesti erityyppisissä lastensuojeluyksiköissä. Perhehoito on ensisijaista. Lastensuojelun perhehoidon toimintakate oli 98 %.

Perheneuvolassa rekrytointivaikeuksien vuoksi puuttuvaa psykologia on sijaistanut sosionomi. Säästyneillä palkkakustannuksilla on hankittu psykologipalvelua ostopalveluna. Kulut olivat talousarvion mukaiset. Vuonna 2017 Kiuruvedelle saatiin rekrytoitua psykologi, jolloin ostopalvelusta ja sosionomista luovuttiin. Lasten- ja nuorisopsykiatrian käyntitavoitteet ja talous ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti. Perhehoitokuntoutukseen varatusta määrärahasta käytettiin 85 %. Perhepalveluiden perhesosiaalityössä työskentelee yksi sosiaalityöntekijä ja lastensuojelussa kaksi sosiaalityöntekijää.

Heistä yhdellä on sosiaalityöntekijän kelpoisuus ja kaksi on sosiaalityöntekijän tutkinnon loppuvaiheen opiskelijaa.

Suun terveydenhuolto (alitus 161.000 euroa)

Työvoiman saatavuus parani edelleen, kuten talousarviossa ennakoitiin, eikä hammaslääkäripalvelua ollut tarpeen ostaa, pl. oikojahammaslääkärin palvelut osittain. Valinnanvapauden kasvattaminen palvelusetelin käyttöä lisäämällä ei toteutunut tavoitteiden mukaisesti, vaan se pysyi oleellisesti edellisvuotisella tasolla. Syynä tähän oli pääsääntöisesti parantunut hoitoon pääsy omissa hammashoitoloissa, jolloin palvelusetelille ei ollut kysyntää, eikä sitä todennäköisesti myöskään tarjottu aktiivisesti.

Työterveyshuolto (alitus 42.900 euroa).

Vammaispalvelut (ylitys 302.000 euroa)

Vammaispalvelulain mukaisissa palveluissa henkilökohtaisen avun menojen ylitys oli 243.000 euroa toteuman ollessa 489.000 euroa. Menot laskivat 34.000 euroa vuoteen 2015 nähden. Vaikeavammaisten kuljetusmenot ylittyivät 25 %, yhteensä 90.000 euroa. Menot nousivat vuoden 2015 toteumasta 2 %. Vammaisten asumispalvelujen ostot alittuivat 14 %. Menot olivat yhteensä 161.000 euroa. Tilinpäätös vuodelta 2015 oli 183.500 euroa.

Kehitysvammaisten asumispalvelujen ostot alittuivat 155.000 euroa. Menot olivat 933.000 euroa vähentyen 95.000 euroa vuoteen 2015 nähden. Kehitysvammaisten laitoshoidon ostojen ylitys oli 72.000 euroa toteuman ollessa 513.000 euroa. Kulut vähentyivät 53.000 euroa vuoteen 2015 nähden.

Kiuruveden ohjatun ja tuetun asumisen yksikössä Pihlajakodilla siirryttiin korttelimalliin heinäkuussa 2015. Kerrostalon osakkeissa asui alussa useampi kehitysvammainen yhdessä, mutta vuoden aikana jokaiselle halukkaalle löytyi oma koti Asematien korttelista. Vuoden 2016 aikana Pihlajakodin palveluja käytti 20 kehitysvammaista. Vuoden 2016 lopussa Pihlajakodilla asui 14 kehitysvammaista. Lisäksi Pihlajakodin työntekijät antoivat asumisen ohjausta neljälle itsenäisemmin asuvalle kehitysvammaiselle. Vuonna 2016 Pihlajakodin toimintakate oli 110,1 %, jossa lisäystä vuoteen 2015 oli 9.713 euroa. Tuotot toteutuivat 125,1 % ja kulut 112,4 %.

Kehitysvammaisten päiväkeskus Poijun toimintakate oli 88,1 %. Laskua vuoteen 2015 oli 11.055 euroa. Positiiviseen talouden toteumaan vaikuttivat budjetoitua pienemmät henkilöstökulut sekä tuottojen positiivinen kertymä. Vuoden 2016 aikana kehitysvammaisten päiväkeskus Poijun palveluja käytti 26 kehitysvammaista.

Vastaanottopalvelut (ylitys 62.200 euroa)

Lääkäripalvelua ostettiin talousarvion tavoitteiden mukaisesti tarpeen mukaan riittävien lähipalveluiden turvaamiseksi. Kiuruveden osalta ympärivuorokautisen päivystyksen palveluiden tarve oli hieman ennakoitua suurempaa, minkä vuoksi avohoidon kustannukset ylittivät talousarvion. Muilta osin ei oleellisia poikkeamia talousarvioon toiminnassa tai taloudessa. Kiuruvedellä terveysneuvonnan asiakasmäärä ylittyi 8,5 % arvioidusta, mutta tilinpäätös oli talousarvion mukainen.

Ympäristötoimi (alitus 14.400 euroa)

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kiuruveden palvelusopimuksen kokonaissumma vuodelle 2016 oli 32,9 milj. euroa, josta Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin osuus (Kys) oli 7,6 milj. euroa. Vuoden 2016 toteutuma oli 33,9 milj. euroa. Ylitys oli siis 1,0 milj. euroa. Soten oma toiminta ylitti talousarvion noin 0,3 milj. eurolla. Ostettu erikoissairaanhoito (Kys) ylitti talousarvion noin 0,7 milj. eurolla. Suurin kustannusylitys talousarvioon nähden syntyi sairaanhoitopiirin osuudessa.

Kaupunginvaltuusto myönsi 14.12.2016 sote maksusuuteen 0,3 milj. euron lisämäärärahan. Seuraavassa taulukossa esitetään Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän talousarvion toteutuminen koko kuntayhtymän osalta sekä Kiuruveden kaupungin osalta:

KOKO KUNTAYHTYMÄ (euroa)	TA 2016 (+muutokset)	TP 2016	ERO (TP-TA)	TP 2015
Soten oma toiminta	103.174.628	103.168.554	- 6.074	106.582.000
Kys (ostettu erikoissairaanhoido)	33.484.819	33.627.576	+152.757	31.951.000
KIURUVESI (euroa)				
Soten oma toiminta	25.409.522	25.688.420	+278.898	26.554.000
Kys (ostettu erikoissairaanhoido)	7.469.819	8.175.915	+706.096	7.266.000

Taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet kaupungin talousarvion mukaisesti. Kiuruveden osuus Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän menoista ylitti kaupungin alkuperäisen talousarvion noin 1,0 milj. eurolla ja muutetun talousarvion noin 0,7 milj. eurolla. Eläkevakuutusmaksut ovat noin 850.000 euroa (liittyvät Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän perustamiseen).

SOS.TOIMI JA TERV.HUOLTO	TA 2016	TA MUUT.	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toimintatulot	167 826	0	167 826	169 926	101,3	180 850
Toimintamenot	-34 592 315	-259 829	-34 852 144	-35 493 819	101,8	-34 969 727
Toimintakate (netto)	-34 424 489	-259 829	-34 684 318	-35 323 893	101,8	-34 788 877
Poistot ja arvonalentumiset	-4 300	0	-4 300	-4 300	100	-4 300
Muut laskennalliset kustannukset	-1 120	0	-1 120	-1 249	111,5	-839
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-34 597 735	-259 829	-34 857 564	-35 499 368	101,8	-34 974 866

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän tilinpäätös 2016

PALVELU	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Tot. %
Aikuispsykosos.	1 961 346	1 962 414	2 071 850	105,6
Aikuissosiaalityö	596 108	688 237	593 829	86,3
ESH oma tuotteistettu	2 187 818	2 219 314	2 242 086	101,0
ESH ostettu *****)	7 266 084	7 469 819	8 175 915	109,5
Hoito ja hoiva	10 984 386	10 824 322	10 925 095	100,9
Kuntoutus	331 831	359 282	291 831	81,2
Perhepalvelut	2 131 501	1 982 376	2 068 028	104,3
Suun terveydenh.	582 183	728 711	567 699	77,9
Työterveyshuolto	-8 295	0	-42 861	
Vammaispalvelut	3 632 445	3 252 684	3 554 691	109,3
Vastaanotto	3 075 497	2 879 023	2 941 179	102,2
Ympäristötoimi**)	383 771	388 338	373 958	96,3
PALVELUT YHT	33 124 676	32 754 520	33 763 301	103,1
Hallinto seudulliset***)	43 251	124 821	100 614	80,6
MAKSUOSUUS ilman YTY:n alijäämää	33 167 926	32 879 341	33 864 335	103,0
ESH ostettu	7 266 084	7 469 819	8 175 915	109,5
YTY:n alijäämä		22 653	22 653	100,0
Oma toiminta	25 901 842	25 409 522	25 688 420	101,1

OPETUSLAUTAKUNTA / OPETUS- JA SIVISTYSPALVELUKESKUS

Opetus- ja sivistyspalvelukeskuksen johtaja: Sivistystoimen vastaava

Tulosalueet: Varhaiskasvatus, peruskoulutus, lukiokoulutus

VARHAISKASVATUS

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuksen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Varhaiskasvatuspalvelut ovat monipuolisia ja laadukkaita palveluja, joissa huomioidaan lapsen ja perheen tarpeet. Kasvatuskumppanuuteen pohjautuvassa yhteistyössä vanhempien kanssa luodaan turvallinen ja myönteinen kasvuympäristö, joka turvaa lapselle mahdollisuuden yksilölliseen kasvuun ja kehitykseen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteiden toteutuminen:

1. Ammattitaitoinen ja hyvinvoiva henkilöstö

Henkilöstölle on järjestetty koulutusta yhteistyössä Ylä-Savon kuntien kanssa. Koulutusten sisältö suunnitellaan kehityskeskusteluissa nousseista kehittämiskohteista. Kiuruveden varhaiskasvatus on jatkossakin mukana Ilo kasvaa liikkuen – projektissa. Yksiköille on järjestetty tarpeen mukaan työnohjausta vaikeisiin asiakastilanteisiin ja työyhteisön ilmapiirin parantamiseen. Työssä jaksamista on tuettu työterveyshuollon kanssa käytävillä kolmikantakeskusteluilla

2. Arvioidaan ja kehitetään päiväkodissa annettavaa esiopetusta yhteistyössä perusopetuksen kanssa

Yhden toimintavuoden perusteella sekä päiväkodin esiopetuksessa olevien lasten vanhempien että henkilökunnan yhteinen näkemys oli, että tämä järjestely on palvellut perheitä hyvin. Lasten ei ole tarvinnut siirtyä toiseen toimipisteeseen kesken päivän. Järjestely edellyttää tiivistä yhteistyötä koulun esiopetuksen ja erityisopetuksen kanssa. Toimintaa arvioidaan Nivan koulun kanssa yhteistyössä seuraavan vanhemmille suunnatun arvioinnin yhteydessä.

3. Tuntiperusteinen päivähoito otetaan käyttöön koko päivähoitossa

Tuntiperusteisen l. hoitoaikaperusteisen hoitomaksun käyttöönottoa on pohjustettu vanhemmille järjestetyssä tiedostustilaisuudessa ja kotiin jaettavilla tiedotteilla. Maksujärjestelmän muutos otettiin käyttöön koskien koko varhaiskasvatusta (pois lukien esioppilaiden ja APIP- toiminnan kerhomaksut) 1.8.2016 alkaen.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT		TP 2015	TA 2016	TP 2016
Päiväkotihoido				
	lapsia kokopäivähoidossa	103	110	91
	lapsia osapäivähoidossa	22	45	34
	lapsia esiopetuksessa			13
Ryhmäperhepäivähoido				
	lapsia kokopäivähoidossa	8	10	12
	lapsia osapäivähoidossa	2	3	2
Perhepäivähoido				
	lapsia kokopäivähoidossa	111	160	96
	lapsia osapäivähoidossa	6	10	15
Lasten määrä leikkitoiminnassa				
	avoimen leikkitoiminnan lapset	132	160	110
	Puuhakerho			12
Esikoululaisten ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta				
	koululaisia APIP -toiminnan piirissä	45	60	47
	esioppilaita kerhotoiminnassa			22
Lasten kotihoidon tuki				
	tuen piiriin kuuluvien lasten määrä	142	140	133
Yksityisen hoidon tuki ja kuntalisä				
	tuen piiriin kuuluvien lasten määrä	30	30	33

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Ylitystä on muun muassa palvelujen ostoissa kunnilta (8.500 euroa).

VARHAISKASVATUS	TA 2016	TA MUUT.	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toimintatulot	343 170	-29 574	313 596	310 855	99,1	327 619
Toimintamenot	-4 186 731	-114 561	-4 301 292	-4 318 610	100,4	-4 047 048
Toimintakate (netto)	-3 843 561	-144 135	-3 987 696	-4 007 754	100,5	-3 719 429
Poistot ja arvonalentumiset	-44 715	-1 412	-46 127	-46 618	101,1	-139 156
Muut laskennalliset kustannukset	-73 695	0	-73 695	-76 390	103,7	-65 939
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-4 305 141	-115 973	-4 421 114	-4 441 618	100,5	-4 252 143

PERUSKOULUTUS

Vastuhenkilö: Peruskoulutuksen tulosalueen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Perusopetus järjestää laadukasta ja tuloksellista opetusta yhteistyötä korostavalla tavalla. Opetuksessa painotetaan perustietojen ja – taitojen oppimista, oppilaiden perusturvallisuutta ja itsetunnon myönteistä kehittämistä sekä ryhmässä toimimisen, itsensä ilmaisemisen ja luovuuden valmiuksia.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Jatketaan palvelukeskuksen sisäistä yhteistyötä. Tavoitteena on sekä koulujen välisen yhteistyön että palvelukeskuksen sisäisen yhteistyön kehittäminen.

1. Palvelukeskuksessa siirrytään pysyviin opetustiloihin. Luupuvvedelle rakennetaan uusi koulurakennus

Siirtyminen pysyviin opetustiloihin ei tapahtunut vuoden 2016 aikana. Osa Nivan koulun opetuksesta on toiminut koko vuoden ajan jäähallin tiloissa, johtuen osittain Luupuveden koulun hankinnan viivästyemisestä. Luupuveden koulurakennuksen pohjatyöt sekä alustavat pihatyöt valmistuivat syksyn 2016 aikana ja uusi koulurakennus asennettiin paikalleen joulukuussa. Opetuksen siirtyminen koululle tapahtui 30.1.2017.

2. Opetussuunnitelmat hyväksytään keväällä 2016 ja otetaan käyttöön portaittain 1.8.2016 alkaen.

Uudet opetussuunnitelmat on hyväksytty keväällä 2016 ja otettiin käyttöön luokilla 0-6 syksystä alkaen portaittain. Samalla on jatkettu valmistelua luokkien 7-9 osalta.

3. Arvioidaan oppilashuollon palvelut

Opetuslautakunta on arvioinut koulupsykologi, -kuraattori, -psykkari ja -tsemppari-palveluita verkkokyselyn avulla. Palveluiden saatavuus on todettu olevan hyvä ja haettuun asiaan on saatu apua hyvin.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Oppilaita keskimäärin	917	902	898
Opetustuntien lukumäärä	59 993	62 190	58 582

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

PERUSKOULUTUS	TA 2016	TA MUUT.	TA+MUUT	TP 2016	TOT.-%	TP 2015
Toimintatulot	521 421	0	521 421	594 767	114,1	641 685
Toimintamenot	-8 154 460	230 034	-7 924 426	-7 937 069	100,2	-7 710 826
Toimintakate (netto)	-7 633 039	230 034	-7 403 005	-7 342 301	99,2	-7 069 140
Poistot ja arvonalentumiset	-9 293	-5 202	-14 495	-17 892	123,4	-287 421
Muut laskennalliset kustannukset	-156 901	0	-156 901	-147 491	94	-140 291
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-8 320 654	224 832	-8 095 822	-8 102 451	100,1	-8 138 538

LUKIOKOULUTUS

Vastuuhenkilö: Rehtori

Tulosalueen toimintastrategia

Kiuruveden lukion perustehtävänä on antaa hyvä yleissivistys, jatko-opintokelpoisuus sekä mahdollisuus yksilölliseen ja sosiaaliseen kasvuun. Kiuruveden lukiossa järjestetään nuorille tarkoitettua opetussuunnitelman ja aikuisille tarkoitettua opetussuunnitelman mukaista koulutusta. Lukiosta valmistuu aktiivisia ja rohkeita, oman kulttuuriperintönsä tuntevia aikuisia.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Arvioidaan opiskeluhuollon palvelut

Opiskeluhuollon palvelujen arviointi siirtyi kevätlukukaudelle 2017.

2. Jatketaan oppimisympäristöjen uusimista ja henkilöstön täydennyskoulutusta sekä toteutetaan tenttiakvaario - hanketta

Oppimisympäristöjen uusimista jatkettiin hankkimalla uudet työtuolit opiskelijoille ATK-luokkaan sekä luokkaan 211, jonne hankittiin myös pöydät.

3. Varustetaan tilat sähköistä ylioppilastutkintoa varten.

Tenttiakvaariohanke käynnistyi laitehankintojen osalta. Akvaariotilaan hankittiin neljä kannettavaa ja neljä pöytätietokonetta, joita voidaan hyödyntää myös sähköisen ylioppilastutkinnon palvelimina. Juhlasalin varustelu sähköistä ylioppilastutkintoa varten tutkintoverkon osalta oli jatkuvaa. Linjauksen mukaisesti opiskelijat tuovat tutkintoon omat päätelaitteensa. Koulu tarjoaa varalaitteet. Sähköinen ylioppilastutkinto toteutettiin ensimmäistä kertaa maantieteessä, filosofiassa ja saksan kielessä.

4. Varataan riittävä resurssi ei – oppivelvollisten opettamiseen ja ohjaamiseen

Ei – oppivelvollisten opettamiseen ja ohjaamiseen ei tehty suunnitelmaa.

Lukiosta valmistui vuoden aikana 42 uutta ylioppilasta, joista seitsemän joulukuussa. Lukion kirjoissa olevien opiskelijoiden lisäksi lukiossa opiskeli 18 ammatillisten koulujen kirjoissa olevaa mahis – opiskelijaa.

Henkilöstö on osallistunut kiittävästi täydennyskoulutuksiin ja jonkin verran työhyvinvointitoimintaan.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Oppilaita keskimäärin	145	147	148
Opetustuntien lukumäärä	8 414	9 661	7 597

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Tuotot eivät toteutuneet talousarvion mukaisesti. Tämä johtuu ennen kaikkea mahis - opiskelijoiden määrän vähenemisestä edellisvuoden tasoon verrattuna. Tätä on talousarviota tehtäessä vaikea ennakoida tarkasti, koska tulevan vuoden opiskelijamäärät selviävät vasta kesäkuussa ja lukuvuoden alkaessa. Tilanteeseen vaikutti osaltaan Savon ammatti- ja aikuisopiston vetäytyminen aikaisemmin laajemmasta mahis -yhteistyöstä. Mahis -tulojen määrä putosi noin 10.000 euroa. Syitä tulojen pienuuteen ovat myös avustusten ja ylioppilastutkintomaksujen ennakoitua pienemmät tulot.

LUKIOKOULUTUS	TA 2016	TA MUUT.	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toimintatulot	72 158	0	72 158	54 763	75,9	59 261
Toimintamenot	-1 244 454	51 243	-1 193 211	-1 151 616	96,5	-1 156 132
Toimintakate (netto)	-1 172 296	51 243	-1 121 053	-1 096 853	97,8	-1 096 871
Poistot ja arvonalentumiset	-2 643	-1 351	-3 994	-4 286	107,3	-66 230
Muut laskennalliset kustannukset	-31 369	0	-31 369	-27 338	87,2	-29 452
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1 278 466	49 892	-1 228 574	-1 183 241	96,3	-1 251 814

SIVISTYSLAUTAKUNTA / OPETUS- JA SIVISTYSPALVELUKESKUS

Sivistyspalvelukeskuksen johtaja: Sivistystoimen vastaava

Tulosalueet: Sivistyspalvelut ja vapaa-aikapalvelut

SIVISTYSPALVELUT

Vastuhenkilö: Kulttuurisihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Sivistyspalvelujen tulosalue tarjoaa kaupungin asukkaille mahdollisuuden elämänlaajuiseen oppimiseen, itsensä monipuoliseen kehittämiseen ja virkistämiseen sekä kulttuurin tuottamiseen sekä kulttuuriperinteen vaalimiseen. Sivistyspalvelut vastaavat osaltaan Kiuruveden vetovoimaisuudesta asuinpaikkana sekä matkailukohteena.

Kansalaisopisto turvaa tasa-arvoista ja elämänlaajuista oppimista lähipalveluna järjestäen yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta.

Kirjasto-kulttuuritaloa kehitetään siten, että se on kaikille avoin tiedon, elinikäisen oppimisen ja elämysten keskus. Monipuolisella yhteistyöllä mahdollistetaan toiminnan laatu. Kirjasto tarjoaa perinteistä ja digitaalista aineistoa. Kirjastopalveluissa painotetaan muun muassa tasa-arvoa, luotettavuutta ja ennakkoluulottomuutta.

Kulttuuritoiminnassa kaupungin asukkaille tarjotaan kulttuuritapahtumia sekä aktivoidaan kaupunkilaisia tuottamaan ja käyttämään kulttuuripalveluja. Lisäksi huolehditaan paikallisen perinteen säilyttämisestä ja esilletuonnista.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Kansalaisopisto toteuttaa opetustoimintaa asiakaslähtöisesti

Kansalaisopiston opetukseen käytetty kokonaistuntimäärä vuonna 2016 oli 6933,63 tuntia. Painotus on ollut edelleen kulttuurialalla, jonka kokonaistuntimäärä on melkein 5200 tuntia. Musiikin jälkeen toiseksi suosituinta on ollut käsi- ja taideteollisuus sekä käden taidot. Musiikin alan liittyvää koulutusta on järjestetty 2051,92 tuntia.

Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan koulutusta on järjestetty 1179,6 tuntia, ja humanistiseen ja kasvatusalaan liittyvää 440,66 tuntia, pääpainon ollessa edelleen englannin opetuksella. Tietotekniikkaa on opetettu 78 tuntia ja viestintä- ja informaatioalaa 105 tuntia. Vuonna 2016 opiskelijoita oli yhteensä 1274 ja heistä naisia 989 ja miehiä 285. Kansalaisopiston henkilökunta piti kuukausittain henkilöstökokouksia. Kuntalaisten toiveita kurssien sisältöjen ja tilojen osalta on kuunneltu ja toiveet on pyritty toteuttamaan.

Kansalaisopiston toimisto siirtyi 1.9.2016 kulttuuritalolle, samoin kaupungintalolla aiemmin sijainneet suunnittelijaopettajien työtilat. Kansalaisopiston kirjastotilasta luovuttiin.

Pitkäaikainen toimistosihteeri Anneli Katainen jäi vuosilomalle 26.9.2016 siirtyäkseen eläkkeelle 1.1.2017. Uudeksi toimistosihteeriksi palkattiin 1.9. Auli Vaalama, jonka työnkuvaan kuuluvat myös Kiurusalin valo- ja ääniteknikon tehtävät.

- 2. Kulttuuritoimessa tavoitteena on pitää palvelut kaupunkilaisten hyvin saavutettavana**
Kulttuuritalolla oli vuoden aikana useita tapahtumia ja Kiurusalin käyttöaste oli korkea. Kulttuuritoimen järjestämissä maksullisissa tapahtumissa kävi vähän asiakkaita, mikä näkyy pääsylipputulosten vähyytenä. Ristiriitaa käyttöasteen ja tulokehityksen välillä olisi syytä tarkastella. Yhteistyötä tapahtumajärjestelyissä tehtiin eri tahojen kanssa. Kulttuuritalon tapahtumien lisäksi kulttuuritoimi osallistui iltatorien, lasten kesätapahtuman sekä kirkkokonsertin järjestämiseen.

Kulttuurisihteeri teki kulttuurikasvatusohjelman, joka esiteltiin Nivan koulun opettajille. Keväällä kulttuuritoimessa oli osa-aikaisena valo- ja äänitekniikkona Auli Vaalama. Tämä toi helpotusta teknisiin ongelmiin. Syksyllä Auli Vaalaman toimi vakinaistettiin kansalaisopiston ja kulttuuritoimen yhteiseksi. Ratkaisu on toiminut ja mahdollistanut kulttuurisihteerin kirjaston hallinnollisten tehtävien tekemisen.

Museolla avattiin uudet ”Maidon tie” ja ”Paluu 80-luvulle -Esineitä ja ilmiöitä 80-luvulta.” Lisäksi järjestettiin satutunteja, lasten päivä, kotiseutujuhlat sekä kansanmusiikkikonsertti. Museo oli auki tänä kesänä kaksi ja puoli kuukautta, osin työllistämisvaroin. Museon 80-luvun näyttely sai paljon mediahuomiota ja näyttely veti myös paljon katsojia museolle.

- 3. Kirjastossa tavoitteena on säilyttää hyvät ja monipuoliset kirjastopalvelut.**
Kirjastoautotoimintaa vähennetään.

Kirjaston itsepalvelun käyttö on lisääntynyt ja nyt myös varaukset voi noutaa itse. Peruspalveluiden lisäksi kirjastossa järjestettiin erilaisia tapahtumia. Isoin niistä oli kesän kirjallisuustapahtuma, jossa oli teemana Lauri Kokkosen elämä ja tuotanto.

Etsi, lue ja esitä – hanke jatkui kevättalvella 2016. Projektinvetäjä informaattikko Tarja Kaikkonen teki Kiuruveden kaupunginkirjaston ja koulujen yhteistyösuunnitelman. Rutakko-kirjastoilla oli yhteinen hanke Verkkokirjaston velhoiksi. Lisäksi loppuvuodesta käynnistettiin hankerahoilla lukukoiratoimintaa, joka jatkuu vuonna 2017. Kirjaston henkilöstö osallistui Arena-verkkokirjaston kehittämistä koskeviin koulutuksiin.

Kirjastoauto oli liikenteessä joka toinen viikko. Kirjaston kävijä- ja lainausmäärät laskivat vuodesta 2015 kirjastoautopalvelun vähentämisen vuoksi. Kirjastonjohtaja jäi eläkkeelle lokakuun lopussa, jonka jälkeen kirjaston hallinnollisista tehtävistä on vastannut kulttuurisihteeri. Lukupiiritoiminta lakkasi kirjastonjohtajan eläkkeelle jäännin myötä.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2015	TA 2016	TP 2016
<i>Kansalaisopisto</i>			
Kansalaisopiston opiskelijoita	1 239	1 500	1 272
Opetustuntien lukumäärä	6 709	6 500	6 934
Taiteen perusopetuksen opiskelijoita	11	20	0
Opetustuntien lukumäärä	18		
Musiikkiopetuksen oppilaspaikat	29	29	28
<i>Kulttuuri</i>			
Museokäynnit	832	700	1 395
Kulttuuritalo/käynnit	20 167	23 000	21 582
<i>Kirjasto</i>			
Lainauksen määrä	172 011	168 000	158 287
Käyntikerrat	101 199	120 000	84 244
Verkkokäynnit (laskentatapa muuttunut)	169 109	230 000	23 550

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

SIVISTYSPALVELUT	TA 2016	TA MUUT.	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toimintatulot	144 330	-10 000	134 330	161 846	120,5	162 423
Toimintamenot	-1 640 219	-26 098	-1 666 317	-1 636 635	98,2	-1 507 994
Toimintakate (netto)	-1 495 889	-36 098	-1 531 987	-1 474 789	96,3	-1 345 572
Poistot ja arvonalentumiset	-13 151	-6 161	-19 312	-19 313	100	-111 826
Muut laskennalliset kustannukset	-49 859	0	-49 859	-35 660	71,5	-42 708
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1 703 229	-32 259	-1 735 488	-1 691 607	97,5	-1 662 528

VAPAA-AIKAPALVELUT

Vastuuhenkilö: Liikuntas sihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Liikunta- ja nuorisopalvelujen päätehtävänä on luoda edellytyksiä vapaa-ajan viettämiselle turvallisessa ja miellyttävässä ympäristössä sekä ohjata ja aktivoida kaikenikäisiä kaupunkilaisia vastuullisiksi ja itsenäisiksi toimijoiksi oman hyvinvointinsa suhteen. Tuetaan nuoria (17 – 25 v.) kokonaisvaltaisesti työ- ja yksilövalmennuksen sekä etsivän nuorisotyön keinoin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- 1. Etsivän nuorisotyön avulla pyritään tukemaan nuorta selviytymään arjen asioissa. Autetaan nuorta muun muassa harjoittelupaikan etsimisessä, opiskeluvaihtoehtojen selvittelyssä, keskeyttämisvaarassa olevien opintojen jatkamisessa, etuuksien hakemisessa, asunto- ja raha-asoiden hoitamisessa, alueen palveluihin kiinnittymisessä. Etsivä nuorisotyö tarjoaa nuorelle varhaista tukea, jos nuori haluaa. Prosessissa edetään pienin askelin ja pienin tavoittein. Selvitellään mahdollisuutta etsivän nuorisotyön toiminnan vakinaistamiseen.**

Etsivä nuorisotyö sai uudet toimitilat nuorisotalon entisen puutyöpajan tiloista. Tiloissa toimivat myös nuorisopalvelujen toimistot. Etsivä nuorisotyö on ollut päivystämässä iltaisin ja viikonloppuisin kaupungilla ja ollut mukana nuorisopalveluiden järjestämässä tapahtumissa päivystämässä. Etsivään nuorisotyöhön saatiin vuodelle 2016 valtionavustusta 57.000 euroa kahden etsivän nuorisotyöntekijän palkkaus- ja toimintakuluihin.

Nuorisotalolla pidettiin perjantaisin teemailtoja ja ne olivat suosittuja. Teemailloissa oli työparina sosionomi opiskelijoita, joka mahdollisti sen, että nuorisotalo oli säännöllisesti auki perjantaisin. Nuorisotalon kävijämäärät nousivat vuoden 2016 aikana huomattavasti. Nuorisopalvelut aloitti uutena toimintana vuonna 2016 8 -tyttöryhmän toiminnan 7 – tyttöryhmän toiminnan lisäksi.

- 2. Turvataan Luotsi, nuorten työpajan auto- ja metallipajan, puutyöpajan sekä tekstiili- ja keittiöpajan toiminnan jatkuminen ja kehittäminen uusissa tiloissa.**

Auto- ja metallipaja ja puutyöpaja toimivat uusissa tiloissa. Asiakkaat ovat löytäneet hyvin tilat ja tiloilla on ollut hyvin tilaustöitä. Isommat ja toimivat tilat on antanut mahdollisuuden lisätä nuorten määriä toiminnassa. Puutyöpajan tiloja käyttää myös iltaisin ja viikonloppuisin kansalaisopiston ryhmät.

Lukion A-siivessä toimii keittiö- ja tekstiilipaja sekä yksilövalmennus. Isommat ja toimivat tilat on antanut mahdollisuuden lisätä nuorten määriä toiminnassa. Nuorten työpajatoimintaa saatiin vuodelle 2016 valtionavustusta 65.000 euroa yksilövalmentajan ja työvalmentajan palkkaus- ja toimintakuluihin.

3. Uimahallin remontin suunnittelu ja toteutus

Uimahallin remontin pääsuunnittelijat on kilpailutettu. Uimahallilla MittaVat Oy on tehnyt uimahallille sisäilmateknisen kuntokartoituksen. Uimahallin kesäseisokin aikana uimahallille tehtiin vuosihuoltoremonttia kiireellisistä huolto- ja korjaustarpeista. Remontin suunnitelmat saadaan valmiiksi tammikuussa 2017.

Uimahallin remontti pääsi marraskuussa 2016 julkaistulle Opetusministeriön liikuntapaikkarakentamisen rahoitussuunnitemaan. Joulukuussa lähetettiin aluehallinto- virastolle liikuntapaikkarakentamisen avustushakemus.

Liikuntapalvelut pääsi mukaan Ikäinstituutin järjestämään valtakunnalliseen Voimaa Vanhuuteen hankkeeseen. Kolmevuotisen hankkeen aikana pyritään tukemaan Kiuruveden ikäihmisten liikuntaa.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT		TP 2015	TA 2016	TP 2016
<i>Uimahalli/Kuntosali</i>				
Käyntejä		50 177	50 000	48 100
<i>Jäähalli</i>				
Käyttötunnit		1 793	1 500	1 723
<i>Nuorisotalo</i>				
Käyntejä		26 360	26 000	28 050

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

VAPAA-AIKAPALVELUT	TA 2016	TA MUUT.	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toimintatulot	467 831	-5 108	462 723	464 791	100,4	433 465
Toimintamenot	-1 589 115	-643	-1 589 758	-1 570 271	98,8	-1 363 204
Toimintakate (netto)	-1 121 284	-5 751	-1 127 035	-1 105 480	98,1	-929 739
Poistot ja arvonalentumiset	-65 630	-7 394	-73 024	-72 727	99,6	-224 984
Muut laskennalliset kustannukset	-32 833	0	-32 833	-26 968	82,1	-26 380
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1 687 578	-8 037	-1 695 615	-1 669 966	98,5	-1 614 568

TEKNINEN LAUTAKUNTA / TEKNINEN PALVELUKESKUS

Teknisen palvelukeskuksen johtaja: Tekninen johtaja

Tulosalueet: Hallinto, rakennusvalvonta, tiet ja alueet, kiinteistöt, vesi- ja viemärilaitos

Toimielimen toimintastrategia

Tekninen lautakunta turvaa kaupunkilaisten kuntatekniset palvelut lakien ja asetusten mukaisesti. Viihtyvyyttä edistetään sopusuhtaisen ja turvallisen kaupunkirakenteen suunnittelulla ja rakentamisella. Kaavoituksella ja ympäristön yleisilmeen kehittämällä tavoitellaan viihtyisää ja luonnonläheistä asumista. Kuntalaisten vesihuolto- ja liikennepalvelut sekä kaupungin kiinteistöomaisuus turvataan rakennus- ja peruskorjaustoiminnoin.

Pelastustoimen palveluiden tuottamisesta vastaa Pohjois-Savon aluepelastuslaitos ja ympäristönsuojelun palveluista Ylä-Savon SOTE – kuntayhtymä.

Pelastustoimi

Pelastustoimesta on 1.1.2004 alkaen vastannut Pohjois-Savon alueellinen pelastuslaitos. Kiuruveden osuus pelastustoimen kustannuksista vuonna 2016 oli noin 654.000 euroa, kun alkuperäiseen maksuosuuteen noin 674.00 euroa saatiin vuoden vaihtuessa palautusta noin 20.000 euroa.

HALLINTO (Tekpa)

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Teknisen palvelukeskuksen hallinto huolehtii lautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, keskitetysti palvelukeskuksen tulosalueiden toimisto- ja tukipalveluista sekä monipuolisesta ja sujuvasta asiakaspalvelusta. Hallinto mahdollistaa teknisen lautakunnan, sen jaostojen, toimintayksiköiden, viranhaltijoiden ja työntekijöiden sujuvan ja tehokkaan työskentelyn. Hallinto luo osaltaan edellytykset kaupungin yleispalvelukeskuksen ja muun organisaation tulokselliselle toiminnalle ja tukee niitä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Niistä muiden palvelukeskusten hankkeista, joissa tekninen palvelukeskus on osallinen, laaditaan vuoden alussa toteuttamisaikataulu ja todetaan vastuhenkilöt.

Tekninen lautakunta hyväksyi vuoden 2016 talousarvion käyttö- ja hankesuunnitelman vastuhenkilöineen 16.2.2016. Hankkeiden toteuttamisaikataulut tulosalueittain laadittiin helmi-maaliskuussa (Teknisen palvelukeskuksen johtoryhmä 7.4.2016).

2. Vesi- ja yleislaskutuksessa minimoidaan maksutappiot.

Laskujen maksusuorituksia seurataan jatkuvasti. Seurannan perusteella lähetetään palvelunkeskeytysilmoituksia, joita kertyy useita kymmeniä laskutuskauden aikana. Tarvittaessa on yhdessä asiakkaan kanssa laadittu tapauskohtainen maksusuunnitelma. Ääritilanteessa on käytetty palvelunkeskeytystä. Maksuvelvollisuuden laiminlyönnit ovat yleistyneet, niitä on lukuisia ja perintätoimet vaativat paljon työaikaa. Veden toimituksen keskeytysuhka on tehokkain perintätoimi. Tavoite toteutui, mutta yksittäisen maatilan konkurssista aiheutui merkittävä luottotappio.

3. Tuetaan henkilöstöresursseja käyttämällä sesonkiluonteisesti tilapäisiä opiskelijoita tai työharjoittelijoita.

Kaupungin johtoryhmä linjasi kokouksessaan 23.2.16, että ketään ei saa ottaa töihin, joten tavoitetta ei voinut toteuttaa.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

HALLINTO Tekpa	TA 2016	TA MUUT.	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toimintatulot	900	0	900	688	76,4	1 074
Toimintamenot	-801 034	-11 731	-812 765	-789 057	97,1	-772 365
Toimintakate (netto)	-800 134	-11 731	-811 865	-788 369	97,1	-771 292
Muut laskennalliset kustannukset	-3 856	0	-3 856	-3 875	100,5	-3 828
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-804 890	-11 731	-816 621	-792 932	97,1	-776 193

RAKENNUSVALVONTA

Vastuhenkilö: Rakennustarkastaja

Tulosalueen toimintastrategia

Teknisen lautakunnan rakennusvalvontajaosto toimii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena rakennusvalvontaviranomaisena. Jaoston tavoitteena on luoda terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö edistämällä hyvää rakennustapaa sekä valvomalla rakennustoimintaa ja rakennettua ympäristöä kaupungissa. Jaoston alainen rakennusvalvonta huolehtii maankäyttö- ja rakennuslain ja maa-aineslain mukaisista luvista ja tarkastuksista sekä valvonnasta ja neuvonnasta kestäväen kehityksen mukaisesti.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Lupien käsittelyaika pidetään kohtuullisena.

Lupahakemukset on käsitelty mahdollisimman nopeasti. Keskimääräinen käsittelyaika on ollut vain yhdestä kahteen viikkoon. Viime vuoden kokonaislupamäärä oli hieman korkeammalla tasolla edellisvuoteen verrattuna. Lupamäärät ovat kuitenkin yleisesti ottaen olleet selvässä laskussa viime vuosina. Rakennuslupia myönnettiin viime vuonna yhteensä 78 kpl (74 kpl vuonna 2015), toimenpidelupia yhteensä 15 kpl (18 kpl) ja toimenpideilmoituksia käsiteltiin yhteensä 41 kpl (31 kpl). Purkamislupia myönnettiin 1 kpl (3 kpl) ja purkamisilmoituksia käsiteltiin 2 kpl (1 kpl).

2. Rakennetun ympäristön katselmuksia tehdään muun katselmustoiminnan ohessa erityisesti keskusta-alueella viihtyvyyden ja maisemakuvan parantamiseksi.

Rakennusten ja ympäristön kunnossapitoa, siisteyttä ja kaavanmukaisuutta on valvottu muun katselmustoiminnan yhteydessä sekä asianosaisten yhteydenottojen perusteella varsinkin keskusta-alueella. Vuoden aikana on annettu muutamia suullisia siistimiskehotuksia. Kehotuksia on pääsääntöisesti noudatettu annettuun määräaikaan mennessä.

3. Rakennusvalvontojen yhteistyötä lisätään ja siinä yhteydessä jatketaan lakitulkintojen, toimintakäytäntöjen ja asiakirjojen yhtenäistämistä Ylä-Savon alueella. Lisäksi Lupapiste – asiointipalvelu otetaan käyttöön koko Ylä-Savon alueella.

Rakennusvalvonnan yhteispalavereita pidettiin kaksi kertaa vuonna 2016. Lisäksi pidettiin kaksi yhteistapaamista koko Pohjois-Savoa koskien. Palavereissa on keskusteltu ja sovittu mm. yhteisistä tulkinnoista ja käytännöistä lupa-asioissa sekä koulutettu kaikkia yhteisesti ajankohtaisista rakentamismääräysten muutoksista. Yhteiseen käyttöön työstetyt ja hyväksytyt asiakirjat ovat olleet Ylä-Savon viiden kunnan käytössä jo muutaman vuoden ajan. Yhteisiä asiakirjoja käytetään kunnissa omien kuntakohtaisten rinnalla. Lisäksi asiakirjoja myös päivitetään aina tarpeen mukaan ja tehdään uusia sekä poistetaan vanhoja käytöstä. Lupapiste – palvelu on otettu käyttöön vuoden alusta lukien Ylä-Savon alueella, mutta sen käyttö on ollut vielä vähäistä.

Rakennusvalvontajaosto kokoontui viime vuonna kaksi kertaa ja käsitteli kokouksissaan yhteensä kuusi pykälää.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2015	TA 2016	TP 2016
rakennusluvut	74	80	78
toimenpideluvat	18	22	15
ilmoitukset	31	40	41

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Toimintatuotot alittuivat noin 17.000 euroa johtuen lähinnä epärealistisesta tulotavoitteesta talousarviossa sekä alhaisista lupamääristä. Toisaalta myös toimintakulut alittuivat reilusti. Haettujen lupien määrä on ollut viime vuosina laskusuuntainen monista eri seikoista johtuen.

RAKENNUSVALVONTA	TA 2016	TA MUUT.	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toimintatulot	65 800	0	65 800	48 972	74,4	53 765
Toimintamenot	-156 635	-527	-157 162	-131 428	83,6	-141 577
Toimintakate (netto)	-90 835	-527	-91 362	-82 455	90,3	-87 812
Muut laskennalliset kustannukset	-4 761	0	-4 761	-4 223	88,7	-4 750
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-161 396	-527	-161 923	-135 650	83,8	-146 327

TIET JA ALUEET

Vastuhenkilö: Ympäristöinsinööri

Tulosalueen toimintastrategia

Tiet ja alueet – tulosalueen tehtävänä on huolehtia kaupungin rakennetun ja luonnon ympäristön kehittämisestä ja kunnossapidosta siten, että se tarjoaa toimivan, turvallisen ja viihtyisän elin- ja asuin ympäristön sekä tasapuoliset liikkumisolosuhteet koko kunnan alueella.

Yhdyskuntasuunnittelun - vastuualue huolehtii maankäytön suunnittelusta, paikkatieto-järjestelmästä ja mittaustoimesta.

Liikenneväylät ja alueet - vastuualue huolehtii katuverkon ja muiden liikenneväylien sekä yleisten alueiden rakentamisesta ja ylläpidosta. Vastuualueen tehtäviin kuuluvat myös yksityistiehallinto ja kaupungin maa- ja metsätilojen hoito sekä erilliset vesi- ja ympäristöhankkeet.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- 1. Sulkavanjärven rantaosayleiskaava hyväksytään ja saa lainvoiman. Rytlyn rantaosayleiskaava etenee ehdotusvaiheeseen. Kalliojärven – Hautajärven rantaosayleiskaavan laatiminen käynnistetään. Taajaman osayleiskaava päivitystarpeet selvitetään. Linja-autoaseman alueen asemakaavan muutos etenee ehdotusvaiheeseen ja Kallion alueen asemakaavan muutos luonnosvaiheeseen. Muita asemakaavan muutoksia käynnistetään tarpeen mukaan**

Sulkavanjärven alueen rantaosayleiskaava hyväksyttiin ja se tuli voimaan. Rytlyn seudun rantaosayleiskaavaluonnos ja -ehdotus pidettiin nähtävänä. Kalliojärven-Hautajärven rantaosayleiskaavan laatiminen tuli vireille ja kaavan perusselvityksiä päivitettiin. Taajaman osayleiskaavan tarkistamista ja päivittämistä varten laadittiin työohjelma.

Linja-autoaseman alueen asemakaavan muutosluonnos ja -ehdotus pidettiin nähtävänä ja kaava eteni hyväksymiskäsittelyyn. Vanhan meijerin alueen asemakaavan ja taajaman osayleiskaavan muutosluonnokset ja – ehdotukset pidettiin nähtävänä, kaavamuutokset hyväksyttiin ja ne saivat lainvoiman. Kallion alueen asemakaavan muutosluonnoksen nähtävänä olo viivästyi. Kaava-alueelle tarvittavat perusselvitykset voidaan hankkia seuraavan vuoden määrärahoista.

- 2. Kaupungin maaomaisuus ja vuokra-alueet liitetään Paikkaseen ja muita aineistoja päivitetään**

Kaupungin maaomaisuus ja vuokra-alueet on liitetty Paikkaseen vuoden 2017 alussa. Pohjakartta- ja johtokartta-aineistot päivitettiin Paikkaseen vuoden 2016 puolivälissä.

- 3. Liikenneväylien talvikunnossapidon tehostettua työ- ja kustannusseurantaa jatketaan. Taajaman osa-alueiden kunnossapitotasolle ja toiminta-ajoille haetaan hyväksyttävää optimiratkaisua. Sekä omaa että urakoitsijoiden konekalustoa kehitetään nykyistä monikäyttöisemmäksi. Talvikauden jälkeen tehdään päätökset jatkovuosien toimintamallista.**

Talvikausi 2015- 2016 oli tammikuun kovasta pakkajaksosta huolimatta keskimääräinen ja kunnossapitotöiden ajoitus toimi pääosin hyvin. Haastetta oli lähinnä liukkaudentorjunnassa ja yhtenä syynä siihen oli hiekoitushiekan laatuongelmat. ELY-keskuksen kanssa käydyissä neuvotteluissa päätettiin, että Tulotie sekä Asematien loppuosa siirtyvät kaupungin omistukseen ja ylläpidettäväksi syksyllä 2017. Tämä sekä valtion teiden uuden alueurakkajakson alkaminen samaan aikaan johtivat siihen, että talvikaudella 2016 -2017 käytetään hankintapäätöksessä ilmoitettua optiovuotta. Uusi urakkajako aloitetaan vasta syksyllä 2017 ja toimintamallin valinnassa hyödynnetään vielä meneillään olevan talvikauden kokemukset. Hiekoitushiekan laatuvaihtelut tasoittuivat jonkin verran loppuvuodesta. Kevyen liikenteen väylien ja pihojen liukkaudentorjunnassa otettiin kokeiluun laadukkaampi ja vähemmän pölyävää sepelilajike.

- 4. Jatketaan katuvalaisimien uusimista vähemmän energiaa kuluttaviin malleihin asuntokaduilla ja kevyen liikenteen väylillä. Ylivanhaa valaistusta uusitaan yhdessä sähkön jakeluverkon maakaapeloinnin kanssa muun muassa Kirkkokadulla ja Yhtylän alueella. Selvitetään valaistuksen ajoittaista vähentämistä ja muita energiaa säästäviä säätömahdollisuuksia**

Oman saneerauskokonaisuuden muodostaa vanhojen 125 W elohopeahöyryvalaisimien korvaaminen nykyisiin pylväsväleihin suoraan sopivilla ja valotehon säädöllä varustetuilla LED-valaisimilla. Toisen kokonaisuuden muodostaa taajaman sähköverkon maakaapeloinnista johtuva katuvalaistuksen mittavampi peruskunnostus.

Vapautuneet yhteiskäyttöpylväät on siirretty kaupungin omistukseen ja näiden väyläosuuksien katuvalaistuksen uusiminen on suunnittelussa. Osa kohteista toteutetaan katujen peruskunnostuksen yhteydessä, mutta osa joudutaan tekemään erillishankkeina aluekokonaisuus kerrallaan. Vuoden loppuun mennessä saatiin uudet Led-valaistukset Kirkkokadulle Kirkkoharjuntien ja Piispantien väliselle osuudelle, Lystimetsään ja osalle Museokatua.

Valaistustarvikkeiden toimitusvaikeuksien vuoksi jouduttiin osa suunnitelluista asennustöistä siirtämään keväälle 2017. Energiaa säästäviä Led-lamppuja vaihdettiin vanhoihin valaisimiin muun muassa Nivan alueella.

5. Selvitetään entisen Yhtylän päiväkodin ympäristön ja läheisen kerrostaloalueen leikkikenttätilanne ja korvaavat alueet. Ydinkeskustan ulkopuolella siirrytään kustannussäästöjen vuoksi harvempiin hoitokertoihin ja koneelliseen leikkaus-, niitto- ja raivaustyöhön.

Yhtylän päiväkodin tonttia siistittiin purkutöiden jäljiltä ja sen vieressä olevaa pientä pallokenttää kunnostettiin. Viereisen kevyen liikenteen väylän kuivatusrakenteiden uusiminen aloitettiin syksyllä ja työ jatkuu kerrostalojen puoleisen puistoalueen kunnostamisella ja istutusten uusimisella. Lähellä olevan Salmisenpuiston leikkikentän kunnostus aloitettiin mutta uusien kalusteiden pystytys jäi tulevan kesän ohjelmaan. Suolakorven leikkikentän kunnostus valmistui ja se otettiin käyttöön elokuussa. Museokadun leikkikentän purku ja kunnostaminen puistoalueeksi saatiin valmiiksi.

Tienvarsien niittoa ja raivausta tehtiin metsurityönä vain näkemäalueilla sekä muissa täsmäkohteissa ja pääosa katujen varsista hoidettiin koneniittona. Teollisuus – ja muiden taajaman reuna-alueiden väylien koneellista vesakonraivausta tehtiin elokuussa. Samalla käytiin läpi osa rakentamattomista puistoalueista ja tonteista sekä raakamaa-alueista.

MUUTA HUOMIOITAVAA:

- *Kadunrakennus:* Kirkkokadun perusparantaminen jatkui välillä Kirkkoharjuntie – Piispantie. Hankkeeseen kuului ajoradan massanvaihdon lisäksi uuden kevyen liikenteen väylän rakentaminen koko matkalle sekä vesi- ja viemäriverkoston saneeraus, uuden sadevesiviemäröinnin rakentaminen ja katuvalaistuksen uusiminen. Lisäksi tehtiin 2015 perusparannetun Museokadun ja Maikinpolun kestopäällystys ja viimeistelytyöt sekä Ahonpääntien päällysteen uusiminen välillä Museokatu-Asematie. Liikennöitävyyttä parantavana kunnostuskohteena toteutettiin Niemistenkadun osittainen parantaminen ja kestopäällystys uusiminen välillä Valtakadun kiertoliittymä - Jussintie. Kala-Pekantien ja Tukkitien alkuosan massanvaihto ja kunnallistekniikan uusiminen saatiin valmiiksi Ampujantien risteykseen asti. Uusi liikenneturvallisuutta parantava ajohidaste rakennettiin Museokadulle Maikinpolun risteykseen.
- *Yksityistiet:* Vakinaisen asutuksen piirissä olevien yksityisteiden kunnossapitoon jaettiin yksityistieavustusta 130.000 eurolla käyttötalouden puolelta ja noin 21.000 eurolla investointimäärärahoista. Läpiajoteille avustus oli 48 % hyväksytyistä kustannuksista, muille teille vastaavasti 42 % ja keskimäärin 44,1 %. Erillisinä perusparannuskohteina olivat Jussila-Kotalan ja Tikkasperän yksityisteiden parantamishankkeet. Niitä avustettiin yhteensä noin 18.000 eurolla.
- *Metsätilat:* Erillistä puukauppaa ei kilpailutettu sillä suunniteltu tuloutus saatiin edellisen syksyn vakuutuskorvauksina ja myrskypuista saatuna kantorahatuloutuksena. Myrskypuun heikon menekin vuoksi jouduttiin korjaustyöt teettämään metsänhoitoyhdistyksen hankintapalveluna. Yhdistys ei metsäyhtiöiden tapaan voi ostaa puuta itselleen ja tulouttaa puhdasta kantorahatuloa. Tämän vuoksi tilityksissä näkyvät puun myyntitulot täysimääräisinä ja korjuukulut kirjautuvat toimintakuluihin palvelujen ostona. Tämän vuoksi kirjanpidossa budjetoidut toimintakulut ylittyvät moninkertaisesti. Tosiasiallisesti maa- ja metsätiloilta tuloutettiin kuitenkin nettona noin 124.000 euroa, kun talousarviossa oli varauduttu noin 106.000 euron tuloutukseen.

Tämä sama toimintakulujen ylitys näkyy myös koko tulosalueen tilinpäätöksessä toimintakulujen ylityksenä.

- Muuta: Tulosalueen investointikohteisiin lisättiin kesken talousarviovuotta kaupunginhallituksen päätöksellä menokohtana kaupungin 25 % osuus Nivan kiertoliittymän suunnittelukustannuksista. Maksettavia kustannuksia kertyi noin 17.000 euroa. Summalle ei ollut tarvetta hakea määrärahojen ylitysoikeutta, koska osa tulosalueen hankkeista ei toteutunut suunnitellussa laajuudessa ja aikataulussa.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Tiet ja alueet			
Asemakaavat, ha	584	584	584
Liikenneväylät			
kunnossapidettävät kadut, tiet, väylät, km	57	57	57
avustettavat yksityistiet	377	377	378
Puistot ja yleiset alueet			
pinta-ala ha	89	89	89
Maa- ja metsätilat			
peltopinta-ala	89	89	89
metsäpinta-ala	826	826	826
vuokralle annettujen alueiden pinta-ala, ha	114	114	118
Konekeskuksen käyttö			
käyttötuntien lkm	3 120	1 883	3 204

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

TIET JA ALUEET	TA 2016	TA MUUT.	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toimintatulot	277 585	0	277 585	391 417	141	421 242
Valmistus omaan käyttöön	27 500	0	27 500	20 177	73,4	27 386
Toimintamenot	-1 111 049	-38 655	-1 149 704	-1 228 598	106,9	-1 112 034
Toimintakate (netto)	-805 964	-38 655	-844 619	-817 005	96,7	-663 406
Poistot ja arvonalentumiset	-661 316	-11 797	-673 113	-678 606	100,8	-704 536
Muut laskennalliset kustannukset	-53 679	0	-53 679	-45 544	84,8	-42 746
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1 826 044	-50 452	-1 876 496	-1 952 749	104,1	-1 859 316

KIINTEISTÖT

Vastuuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö

Tulosalueen toimintastrategia

Kiinteistöt pidetään kunnossa ja ennakoidaan eri rakennusten käyttäjien tarpeet käyttöasteen mukaisiksi.

Kunnostus- ja korjaustyöt tehdään ostopalveluna. Palveluntuottajat valitaan vuositarjousten perusteella. Isommat rakennusinvestointikohteet kilpailutetaan ja rakentamisen suorittaa urakoitsija. Rakennusinvestointien suunnittelu kilpailutetaan ja ostetaan ulkopuoliselta konsultilta. Rakennuttaminen ja työn valvonta hoidetaan pääosin omana työnä ja osittain ostopalveluna.

Toiminnalliset tavoitteiden toteutuminen

1. Kiinteistöjen ylläpitokulut ja – tuotot pidetään tasapainossa

Toimintatuottojen alitus oli yhteensä noin 10.000 euroa ja toimintakulujen ylitys oli yhteensä noin 85.000 euroa. Toimintakate (netto) ylittyi siis noin 95.000 euroa

2. Kaupungin omistuksessa olevat rakennukset pidetään tehokkaassa käytössä. Tyhjiä ja tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan. Tyhjät kiinteistöt myydään julkisella tarjouskilpailulla. Huonokuntoiset rakennukset puretaan. Hyvinä käyttöasteena pidetään 90 – 100 %

Vanha Säästöpankki myyтин päätös tehtiin valtuustossa 14.12.2016. Tyhjiä ja käyttämättömiä tiloja on Lassi-Pekassa, Bössilässä, Puistolän pälväkodissa, Väressä, Vanhassa säästöpankkirakennuksessa, Rautatieaseman makasiinissa. ja Luupuveden koulussa. Rakennusten käyttöaste on 93 %

3. Kiinteistöjen energian kulutusta vähennetään energiasäästöohjelman avulla. Säästötavoitteeksi vuoden 2008 – 2012 keskiarvosta mitattuna asetetaan 9 prosenttia.

Energiasäästöhanke A-vaihe (Esco -hanke)

Toteutunut energiansäästö verrattuna lähtötasoon: 1.439 MWh (tavoite 949 MWh)

Toteutunut sähköenergian säästö: 201 MWh (tavoite 201 MWh)

Energiasäästöhanke B-vaihe (Esco -hanke)

Toteutunut energiansäästö verrattuna lähtötasoon: 222 MWh (tavoite 290 MWh)

Toteutunut sähköenergian säästö: 212 MWh (tavoite 138 MWh)

Säästö yhteensä 2.074 MWh = 18 % lähtötasosta

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Kiinteistöjä kpl	37	36	36
Rakennuksia	64	63	63
Huoneistoala m ²	56 211	56 336	56 336

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Henkilöstökulut ylittyivät 23.000 euroa, Ruokakuljetukseen ei voitu käyttää työllistettyjä siinä määrin, kuin aikaisemmin. Työntekijöiden sairastavuus ja siitä johtuva sijaisten palkkaus kohottivat henkilöstökuluja. Aineita, tarvikkeet ja tavarat ostot ylittyivät 158.000 euroa, joka koostuu seuraavista, lämmitys 60.000 euroa, sähkö 80.000 euroa, iskelmätahtauman alueiden

sähköistys 15.000 euroa, uimahallin vedenkäsittelylaitteet 13.000 euroa. Vuokratulot alittuivat 118.000 euroa. Energiahankkeen leasing vuokrat erääntyivät täysimääräisinä vasta loppuvuodesta.

KIINTEISTÖT	TA 2016	TA MUUT.	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toimintatulot	4 885 075	-56 268	4 828 807	4 818 120	99,8	3 696 358
Valmistus omaan käyttöön	21 000	0	21 000	21 833	104	20 468
Toimintamenot	-2 884 147	-34 063	-2 918 210	-3 003 169	102,9	-3 132 165
Toimintakate (netto)	2 021 928	-90 331	1 931 597	1 836 784	95,1	584 662
Poistot ja arvonalentumiset	-1 419 253	-65 034	-1 484 287	-1 479 607	99,7	-757 821
Muut laskennalliset kustannukset	-83 481	0	-83 481	-92 404	110,7	-72 506
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-4 386 881	-99 097	-4 485 978	-4 575 180	102	-3 962 492

VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Vesihuoltolaitos jakaa puhdasta talousvettä asiakkailleen sekä vastaanottaa ja käsittelee asiakkaidensa jätevedet ylläpitämällä, saneeraamalla ja rakentamalla verkostojaan sekä niihin liittyviä kunnallisteknisiä laitteita ja rakennelmia.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- Jätevesipuhdistamon ympäristöluvan 20.8.2014 lupamääräyksen nro 9 mukaisesti laaditaan käsiteltyjen jätevesien purkupaikkaselvitys sekä viimeistään 31.12.2016 pannaan vireille ympäristöluvan muuttamista ja vesilain mukaista lupaa koskeva hakemus.**

Purkupaikkaselvityksen laadinta aloitettiin 19.10.2015 ja se valmistui 18.2.2016. Itä-Suomen AVI:n kanssa 24.2.2016 pidetyssä neuvottelussa suunnitelma esiteltiin viranomaisille. Neuvottelussa sovittiin, että purkupaikkaselvitystä täydennetään vesistöolojen kuvauksella sekä tehdään uusi ympäristövaikutusten arviointi. Lisäksi sovittiin, että Kiuruveden kaupunki puhdistamotoiminnan harjoittajana hakee muutosta purkupaikkaa koskevan lupaehdon nro 9 määräaikaan. Perusteluna hakemukselle on riittävä vesistöselvityksen tekemiseen tarvittava aika. Hakemuksessa määräaika esitettiin jatkettavaksi 31.12.2017 saakka. Päätös määräajan jatkamisesta saatiin 20.6.2016 (Päätös nro 29/2016/1, ISAVI/966/2016). Purkupaikkaselvityksen täydentäminen on työn alla ja se on aloitettu tekemällä virtaamamittauksia jään päältä maaliskuussa 2016. Selvitys valmistuu maaliskuussa 2017.

- Jätevesiviemäreitä saneerataan noudattaen pääsääntöisesti vuonna 2015 laadittua ja vuoteen 2020 ulottuvaa vuotovesiselvityksen saneeraus- / toimenpideohjelmaa. Saneeraustoimia suoritetaan katujen peruseräparannushankkeisiin sovittaen käytettävissä olevan määrärahan puitteissa, mutta kuitenkin niin, että vuotovesien määrä on keskimäärin enintään 30 % puhdistamon tulovirtaamasta vuoteen 2020 mennessä.**

Saneeraustoimia (kiireellisyysluokka I) on v. 2016 tehty mm. seuraavasti:

	Jätevesiviemäriä uusittu (m)	Sadevesiviemäriä uudisrakennettu (m)	Vesijohtoa uusittu (m)
Kirkkokatu	439	206	526
Katajakuja	115		77
Tukkitie	215	124	227
Antintie	92	130	
Teollisuustie ja pienet kohteet		60	60
Yhteensä	861	520	890

3. Varaudutaan päätökseen, jolla kaupunginhallitus siirtää hulevesien hallinnan vesihuoltolaitoksen vastattavaksi.

Vesihuoltolain 17 a §:n mukaan kunta päättää, huolehtiiko vesihuoltolaitos myös hulevesien viemäroinnistä päätöksessä määriteltävällä alueella vai vastaako kunta siitä muulla tavoin maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Mikäli se määritellään vesihuoltolaitoksen tehtäväksi, tulee myös hulevesien kirjanpito eriyttää. Kaupunginvaltuusto on perustanut takautuvasti 1.1.2015 alkaen vesi- ja viemärlaitoksen kirjanpidollisen taseyksikön, jolle laaditaan tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma sekä niiden liitetiedot (kaupunginvaltuusto 10.12.2015 § 57). Hulevesien viemäroinnin kirjanpito on eriytetty taseyksikön sisällä laskennallisesti.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Vesilaitos			
myyty vesimäärä, m ³	683 504	715 000	671 727
vesijohtoa m	447 022	446 500	447 929
kulutuspaikkoja, lkm	2 831	2 825	2 879
Viemärlaitos			
laskutettu jätevesimäärä m ³	244 585	261 000	241 671
jätevesiviemäriä, m	39 309	38 530	40 549
sadevesiviemäriä, m	19 942	20 000	20 462
sekaviemäriä, m	12 415	12 500	11 554
kulutuspaikkoja, lkm	1 108	1 115	1 112

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

- Arvioidut liittymismaksutuotot (30.000 euroa) toteutuivat 109 prosenttisesti. Uudisrakentaminen on kuitenkin hiljaista, jolloin uusien toimitettavien liittymien lukumäärä jää pieneksi.
- Myydystä vesimäärästä jäi toteutumatta noin 43.000 m³, tästä yksittäisen karjatilan konkurssin johdosta noin 13.000 m³. Lisäksi syynä on pidettävä sateista kesää, jolloin karjan käyttämä vesimäärä jää keskiarvovuotta pienemmäksi.
- Laskutetusta jätevedestä jäi toteutumatta noin 19.000 m³. Syynä on pidettävä kuluttajien ikärakennetta. Kun perhekuntien nuorten lukumäärä pienenee, laskutetun jäteveden määrä pienenee.
- Verkostojen kunnossapitokulut olivat arvioitua suuremmat.
- Vuosikate huononi, koska tuotot eivät toteutuneet arvioidusti.

VESI- JA VIEMÄRILAITOS	TA 2016	TA MUUT.	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toimintatulot	1 918 834	-116 000	1 802 834	1 830 491	101,5	1 842 808
Valmistus omaan käyttöön	13 000	0	13 000	13 036	100,3	12 723
Toimintamenot	-1 135 597	-17 008	-1 152 605	-1 177 298	102,1	-1 159 921
Toimintakate (netto)	796 237	-133 008	663 229	666 230	100,5	695 611
Poistot ja arvonalentumiset	-469 604	-13 716	-483 320	-484 582	100,3	-449 762
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1 605 201	-30 724	-1 635 925	-1 661 879	101,6	-1 609 683

2.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.3.1 Käyttötalouden toteutuminen

KÄYTTÖTALOUS 2016 / TULOSALUEET (valtuustoon nähden sitova taso)

(ulkoiset ja sisäiset)	TA 2016	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Yleishallinto						
Tuotot	101 470	10 983	112 453	118 748	105,6	125396
Kulut	-2 156 819	-5 822	-2 162 641	-2 128 024	98,4	-2139009
Netto	-2 055 349	5 161	-2 050 188	-2 009 276	98	-2013614
Ruokahuolto						
Tuotot	2 502 550	-4 751	2 497 799	2 464 974	98,7	2398065
Kulut	-2 364 528	78 989	-2 285 539	-2 270 187	99,3	-2200399
Netto	138 022	74 238	212 260	194 787	91,8	197666
Elinkeinojen kehittäminen						
Tuotot	49 526	0	49 526	51 626	104,2	269835
Kulut	-573 177	-8 281	-581 458	-507 136	87,2	-1283740
Netto	-523 651	-8 281	-531 932	-455 510	85,6	-1013905
Maataloushallinto						
Tuotot	231 743	4 202	235 945	232 381	98,5	275895
Kulut	-460 449	-1 460	-461 909	-454 681	98,4	-495381
Netto	-228 706	2 742	-225 964	-222 300	98,4	-219486
Työllisyyden hoitaminen						
Tuotot	55 540	0	55 540	27 159	48,9	61472
Kulut	-350 041	939	-349 102	-313 008	89,7	-376769
Netto	-294 501	939	-293 562	-285 849	97,4	-315297
Sos.toimi ja terv.huolto						
Tuotot	167 826	0	167 826	169 926	101,3	180850
Kulut	-34 592 315	-259 829	-34 852 144	-35 493 819	101,8	-34969727
Netto	-34 424 489	-259 829	-34 684 318	-35 323 893	101,8	-34788877
Varhaiskasvatus						
Tuotot	343 170	-29 574	313 596	310 855	99,1	327619
Kulut	-4 186 731	-114 561	-4 301 292	-4 318 610	100,4	-4047048
Netto	-3 843 561	-144 135	-3 987 696	-4 007 754	100,5	-3719429
Peruskoulutus						
Tuotot	521 421	0	521 421	594 767	114,1	641685
Kulut	-8 154 460	230 034	-7 924 426	-7 937 069	100,2	-7710826
Netto	-7 633 039	230 034	-7 403 005	-7 342 301	99,2	-7069140

	TA 2016	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Lukiokoulutus						
Tuotot	72 158	0	72 158	54 763	75,9	59261
Kulut	-1 244 454	51 243	-1 193 211	-1 151 616	96,5	-1156132
Netto	-1 172 296	51 243	-1 121 053	-1 096 853	97,8	-1096871
Sivistyspalvelut						
Tuotot	144 330	-10 000	134 330	161 846	120,5	162423
Kulut	-1 640 219	-26 098	-1 666 317	-1 636 635	98,2	-1507994
Netto	-1 495 889	-36 098	-1 531 987	-1 474 789	96,3	-1345572
Vapaa-aikapalvelut						
Tuotot	467 831	-5 108	462 723	464 791	100,4	433465
Kulut	-1 589 115	-643	-1 589 758	-1 570 271	98,8	-1363204
Netto	-1 121 284	-5 751	-1 127 035	-1 105 480	98,1	-929739
Hallinto Tekpa						
Tuotot	900	0	900	688	76,4	1074
Kulut	-801 034	-11 731	-812 765	-789 057	97,1	-772365
Netto	-800 134	-11 731	-811 865	-788 369	97,1	-771292
Rakennusvalvonta						
Tuotot	65 800	0	65 800	48 972	74,4	53765
Kulut	-156 635	-527	-157 162	-131 428	83,6	-141577
Netto	-90 835	-527	-91 362	-82 455	90,3	-87812
Tiet ja alueet						
Tuotot	305 085	0	305 085	411 594	134,9	448629
Kulut	-1 111 049	-38 655	-1 149 704	-1 228 598	106,9	-1112034
Netto	-805 964	-38 655	-844 619	-817 005	96,7	-663406
Kiinteistöt						
Tuotot	4 906 075	-56 268	4 849 807	4 839 953	99,8	3716826
Kulut	-2 884 147	-34 063	-2 918 210	-3 003 169	102,9	-3132165
Netto	2 021 928	-90 331	1 931 597	1 836 784	95,1	584662
Vesi- ja viemärilaitos						
Tuotot	1 931 834	-116 000	1 815 834	1 843 527	101,5	1855531
Kulut	-1 135 597	-17 008	-1 152 605	-1 177 298	102,1	-1159921
Netto	796 237	-133 008	663 229	666 230	100,5	695611
RAPORTTI YHTEENSÄ						
Tuotot	11 867 259	-206 516	11 660 743	11 796 572	101,2	11011792
Kulut	-63 400 770	-157 473	-63 558 243	-64 110 606	100,9	-63568293
Netto	-51 533 511	-363 989	-51 897 500	-52 314 034	100,8	-52556500

2.3.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TUOSLASKELMA 2016 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 20116	TA MUUT	MUUT+TA	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toimintatuotot	11 805 759	-206 516	11 599 243	11 741 526	101,2	10 951 214
Myyntituotot	5 444 531	-132 435	5 312 096	5 434 093	102,3	5 471 067
Maksutuotot	740 145	-52 100	688 045	665 651	96,7	693 581
Tuet ja avustukset	492 953	-6 788	486 165	502 912	103,4	583 307
Muut toimintatuotot	5 128 130	-15 193	5 112 937	5 138 871	100,5	4 203 259
Vuokrat	3 997 452	-57 268	3 940 184	3 943 645	100,1	3 966 052
Muut	1 130 678	42 075	1 172 753	1 195 225	101,9	237 207
Valmistus omaan käyttöön	61 500	0	61 500	55 046	89,5	60 578
Toimintakulut	-63 400 770	-157 473	-63 558 243	-64 110 606	100,9	-63 568 293
Henkilöstökulut	-15 882 234	299 236	-15 582 998	-15 618 872	100,2	-16 139 722
Palkat ja palkkiot	-11 385 302	213 311	-11 171 991	-11 218 950	100,4	-11 495 070
Henkilösivukulut	-4 496 932	85 925	-4 411 007	-4 399 923	99,7	-4 644 652
Eläkekulut	-3 733 635	71 387	-3 662 248	-3 669 986	100,2	-3 953 950
Muut henkilösivukulut	-763 297	14 538	-748 759	-729 937	97,5	-690 703
Palvelujen ostot	-38 591 799	-416 469	-39 008 268	-39 611 071	101,5	-39 387 759
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 001 549	-3 908	-3 005 457	-3 056 438	101,7	-3 129 178
Avustukset	-1 918 900	0	-1 918 900	-1 849 146	96,4	-2 055 877
Muut toimintakulut	-4 006 288	-36 332	-4 042 620	-3 975 080	98,3	-2 855 756
Vuokrat	-3 986 148	-36 332	-4 022 480	-3 884 085	96,6	-2 803 565
Muut	-20 140	0	-20 140	-90 995	451,8	-52 191
Toimintakate	-51 533 511	-363 989	-51 897 500	-52 314 034	100,8	-52 556 500
Verotulot	23 400 000	0	23 400 000	23 555 632	100,7	24 934 938
Valtionosuudet	31 100 000	0	31 100 000	31 263 369	100,5	30 237 914
Rahoitustuotot ja -kulut	560 648	-297 296	263 352	387 129	147	963 770
Korkotuotot	22 091	-690	21 401	20 622	96,4	23 331
Muut rahoitustuotot	1 077 522	-299 706	777 816	862 100	110,8	1 472 865
Korkokulut	-280 700	65 663	-215 037	-213 146	99,1	-245 524
Muut rahoituskulut	-258 265	-62 563	-320 828	-282 447	88	-286 902
Vuosikate	3 527 137	-661 285	2 865 852	2 892 096	100,9	3 580 121
Poistot ja arvonalentumiset	-3 546 207	-100 271	-3 646 478	-3 652 427	100,2	-3 802 755
Suunnitelman muk. poistot	-2 897 507	-100 271	-2 997 778	-3 003 727	100,2	-3 118 058
Arvonalentumiset	-648 700	0	-648 700	-648 700	100	-684 697
Satunnaiset erät	0	0	0	55 868	*****	0
Satunnaiset tuotot	0	285 893	285 893	275 475	96,4	0
Satunnaiset kulut	0	-285 893	-285 893	-219 607	76,8	0
Tilikauden tulos	-19 070	-761 556	-780 626	-704 463	90,2	-222 634
Poistoeron muutos	19 070	0	19 070	19 071	100	19 019
Tilikauden yli-/alijäämä	0	-761 556	-761 556	-685 392	90,0	-203 616

TULOSLASKELMA 2016 (ulkoiset)

	TA 2016	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toimintatuotot	7 011 351	-279 619	6 731 732	6 890 028	102,4	7 334 169
Myyntituotot	4 106 559	-170 006	3 936 553	4 049 321	102,9	4 262 227
Maksutuotot	688 310	-52 100	636 210	607 653	95,5	632 482
Tuet ja avustukset	487 053	-6 788	480 265	500 812	104,3	581 407
Muut toimintatuotot	1 729 429	-50 725	1 678 704	1 732 241	103,2	1 858 053
Vuokrat	1 701 529	-92 800	1 608 729	1 611 925	100,2	1 620 846
Muut	27 900	42 075	69 975	120 316	171,9	237 207
Valmistus omaan käyttöön	61 500	0	61 500	55 046	89,5	60 578
Toimintakulut	-58 606 362	-84 370	-58 690 732	-59 259 108	101	-59 951 248
Henkilöstökulut	-15 882 234	299 236	-15 582 998	-15 618 872	100,2	-16 139 722
Palkat ja palkkiot	-11 385 302	213 311	-11 171 991	-11 218 950	100,4	-11 495 070
Henkilösivukulut	-4 496 932	85 925	-4 411 007	-4 399 923	99,7	-4 644 652
Eläkekulut	-3 733 635	71 387	-3 662 248	-3 669 986	100,2	-3 953 950
Muut henkilösivukulut	-763 297	14 538	-748 759	-729 937	97,5	-690 703
Palvelujen ostot	-37 288 595	-378 898	-37 667 493	-38 251 793	101,6	-38 198 087
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 914 946	-3 908	-2 918 854	-2 972 871	101,9	-3 047 011
Avustukset	-1 913 000	0	-1 913 000	-1 847 046	96,6	-2 055 877
Muut toimintakulut	-607 587	-800	-608 387	-568 525	93,4	-510 550
Vuokrat	-587 447	-800	-588 247	-477 530	81,2	-458 359
Muut	-20 140	0	-20 140	-90 995	451,8	-52 191
Toimintakate	-51 533 511	-363 989	-51 897 500	-52 314 034	100,8	-52 556 500
Verotulot	23 400 000	0	23 400 000	23 555 632	100,7	24 934 938
Valtionosuudet	31 100 000	0	31 100 000	31 263 369	100,5	30 237 914
Rahoitustuotot ja -kulut	560 648	-297 296	263 352	387 129	147,0	963 770
Korkotuotot	22 091	-690	21 401	20 622	96,4	23 331
Muut rahoitustuotot	887 257	-299 706	587 551	671 835	114,3	1 282 599
Korkokulut	-280 700	65 663	-215 037	-213 146	99,1	-245 524
Muut rahoituskulut	-68 000	-62 563	-130 563	-92 181	70,6	-96 636
Vuosikate	3 527 137	-661 285	2 865 852	2 892 096	100,9	3 580 121
Poistot ja arvonalentumiset	-3 546 207	-100 271	-3 646 478	-3 652 427	100,2	-3 802 755
Suunnitelman muk. poistot	-2 897 507	-100 271	-2 997 778	-3 003 727	100,2	-3 118 058
Arvonalentumiset	-648 700	0	-648 700	-648 700	100,0	-684 697
Satunnaiset erät	0	0	0	55 868	*****	0
Satunnaiset tuotot	0	285 893	285 893	275 475	96,4	0
Satunnaiset kulut	0	-285 893	-285 893	-219 607	76,8	0
Tilikauden tulos	-19 070	-761 556	-780 626	-704 463	90,2	-222 634
Poistoeron muutos	19 070	0	19 070	19 071	100,0	19 019
Tilikauden yli-/alijäämä	0	-761 556	-761 556	-685 392	90,0	-203 616

2.3.3 Investointiosan toteutuminen

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 2016 (valuustoon nähden sitova taso on merkitty huomiovärillä)

		TA 2016	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%
150	Khall maa-alueet					
2001	Maan hankinta	-15 000	22 000	7 000	7 000	100,0 %
Menot		-25 000	15 000	-10 000	-10 000	100,0 %
Tulot		10 000	7 000	17 000	17 000	100,0 %
150	Khall maa-alueet yhteensä	-15 000	22 000	7 000	7 000	100,0 %
Menot		-25 000	15 000	-10 000	-10 000	100,0 %
Tulot		10 000	7 000	17 000	17 000	100,0 %
165	Khall kiinteät rakenteet					
2903	Nivan yritysala ja liikennöinti	0	6 000	6 000	-6 000	-100,0 %
Menot		0	6 000	6 000	-6 000	-100,0 %
Tulot		0	0	0	0	
165	Khall kiinteät rakenteet yhteensä	0	6 000	6 000	-6 000	-100,0 %
Menot		0	6 000	6 000	-6 000	-100,0 %
Tulot		0	0	0	0	
170	Khall koneet ja laitteet					
2301	Ict-investoinnit	-30 000	0	-30 000	-28 851	96,2 %
Menot		-30 000	0	-30 000	-28 851	96,2 %
Tulot		0	0	0	0	
2329	Ruokapalvelut Yläkoulu	-25 000	25 000	0	0	
Menot		-25 000	25 000	0	0	
Tulot		0	0	0	0	
2333	Ruokahuolto ohjausjärjestelmä	-10 000	7 586	-2 414	-2 414	100,0 %
Menot		-10 000	7 586	-2 414	-2 414	100,0 %
Tulot		0	0	0	0	
2337	Ruokahuolto Luupuveden koulu	0	-42 000	-42 000	-42 070	100,2 %
Menot		0	-42 000	-42 000	-42 070	100,2 %
Tulot		0	0	0	0	
170	Khall koneet ja laitteet yhteensä	-65 000	-9 414	-74 414	-73 335	98,6 %
Menot		-65 000	-9 414	-74 414	-73 335	98,6 %
Tulot		0	0	0	0	
180	Sijoitukset ja muut pitkävaik.					
2401	Laajakaistahanke/maakunnall.ti	-100 000	68 000	-32 000	0	0,0 %
Menot		-100 000	68 000	-32 000	0	0,0 %
Tulot		0	0	0	0	
2457	Savonia Oy	0	0	0	-55 868	
Menot		0	0	0	-341 761	
Tulot		0	0	0	285 893	
180	Sijoitukset ja muut pitkävaik. yhteensä	-100 000	68 000	-32 000	-55 868	174,6 %
Menot		-100 000	68 000	-32 000	-341 761	1068,0 %
Tulot		0	0	0	285 893	
310	Opetusltk kiinteät rakenteet j					
3505	Koulujen ja päiväkotien piha-a	-20 000	0	-20 000	-9 879	49,4 %
Menot		-20 000	0	-20 000	-9 879	49,4 %
Tulot		0	0	0	0	
3513	Lähteen koulukeskuksen piha-al	-20 000	17 700	-2 300	-2 256	98,1 %
Menot		-20 000	17 700	-2 300	-2 256	98,1 %
Tulot		0	0	0	0	
3517	Yläkoulun tietoverkko	-15 000	15 000	0	0	
Menot		-15 000	15 000	0	0	
Tulot		0	0	0	0	

		TA 2016	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%
310	Opetusltk kiinteät rakenteet j yhteensä	-55 000	32 700	-22 300	-12 135	54,4 %
Menot		-55 000	32 700	-22 300	-12 135	54,4 %
Tulot		0	0	0	0	
320	Opetusltk koneet ja laitteet					
3605	Luupuveden koulun kalusteet	0	-35 000	-35 000	-36 338	103,8 %
Menot		0	-35 000	-35 000	-36 338	103,8 %
Tulot		0	0	0	0	
320	Opetusltk koneet ja laitteet yhteensä	0	-35 000	-35 000	-36 338	103,8 %
Menot		0	-35 000	-35 000	-36 338	103,8 %
Tulot		0	0	0	0	
410	Sivistysltk kiinteät rakenteet					
4505	Liik.alueen parkkip.ja kaukalo	-15 000	0	-15 000	0	0,0 %
Menot		-15 000	0	-15 000	0	0,0 %
Tulot		0	0	0	0	
4529	Valaistun kuntopolun valaisim.	-30 000	15 000	-15 000	-2 010	13,4 %
Menot		-30 000	15 000	-15 000	-2 010	13,4 %
Tulot		0	0	0	0	
410	Sivistysltk kiinteät rakenteet yhteensä	-45 000	15 000	-30 000	-2 010	6,7 %
Menot		-45 000	15 000	-30 000	-2 010	6,7 %
Tulot		0	0	0	0	
420	Sivistysltk koneet ja laitteet					
4999	Koneet ja laitteet/siva	-50 000	664	-49 336	-49 336	100,0 %
Menot		-50 000	-27 428	-77 428	-77 428	100,0 %
Tulot		0	28 092	28 092	28 092	100,0 %
420	Sivistysltk koneet ja laitteet yhteensä	-50 000	664	-49 336	-49 336	100,0 %
Menot		-50 000	-27 428	-77 428	-77 428	100,0 %
Tulot		0	28 092	28 092	28 092	100,0 %
500	Kiinteistöt					
5103	Kiinteistöjen sisäilma- ja kun	-20 000	0	-20 000	-12 164	60,8 %
Menot		-20 000	0	-20 000	-12 164	60,8 %
Tulot		0	0	0	0	
5109	Paloaseman korjaus uusi rakenn	-50 000	0	-50 000	-20 136	40,3 %
Menot		-50 000	0	-50 000	-20 136	40,3 %
Tulot		0	0	0	0	
5113	Kaupungintalon korjaukset(sisä)	-20 000	0	-20 000	-23 494	117,5 %
Menot		-20 000	0	-20 000	-23 494	117,5 %
Tulot		0	0	0	0	
5191	Ennalta arvaamattomat korjaust	-50 000	0	-50 000	-51 544	103,1 %
Menot		-50 000	0	-50 000	-51 544	103,1 %
Tulot		0	0	0	0	
5301	Tk:n ensiapu ja vast.ottotilat	-550 000	-67 000	-617 000	-649 524	105,3 %
Menot		-550 000	-67 000	-617 000	-649 524	105,3 %
Tulot		0	0	0	0	
5321	Virranrannan korjaukset	-100 000	-50 000	-150 000	-244 584	163,1 %
Menot		-100 000	-50 000	-150 000	-244 584	163,1 %
Tulot		0	0	0	0	
5323	Virranrannan sisätilat korj.	-200 000	40 000	-160 000	-91 507	57,2 %
Menot		-200 000	40 000	-160 000	-91 507	57,2 %
Tulot		0	0	0	0	

		TA 2016	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%
5331	Leivosen toimenpiteet	-20 000	20 000	0	0	
Menot		-20 000	20 000	0	0	
Tulot		0	0	0	0	
5401	Yläkoulun sisäpintojen korjaus	-10 000	-5 000	-15 000	-15 507	103,4 %
Menot		-10 000	-5 000	-15 000	-15 507	103,4 %
Tulot		0	0	0	0	
5421	Jäähalli kunn.esiluokat kahvio	-45 000	43 000	-2 000	-2 446	122,3 %
Menot		-45 000	43 000	-2 000	-2 446	122,3 %
Tulot		0	0	0	0	
5423	Nivan koulun kunnostus	-10 000	-5 000	-15 000	-17 763	118,4 %
Menot		-10 000	-5 000	-15 000	-17 763	118,4 %
Tulot		0	0	0	0	
5433	Lukion korjaustyöt	-10 000	-12 000	-22 000	-23 770	108,0 %
Menot		-10 000	-12 000	-22 000	-23 770	108,0 %
Tulot		0	0	0	0	
5441	Kyläkoulujen kunnostus	-20 000	-9 000	-29 000	-26 580	91,7 %
Menot		-20 000	-9 000	-29 000	-26 580	91,7 %
Tulot		0	0	0	0	
5443	Luupuveden vanhan koulurakenn	-200 000	77 000	-123 000	-43 881	35,7 %
Menot		-200 000	77 000	-123 000	-43 881	35,7 %
Tulot		0	0	0	0	
5445	Kalliokyliän koulun vesikatto	-50 000	-4 000	-54 000	-53 661	99,4 %
Menot		-50 000	-4 000	-54 000	-53 661	99,4 %
Tulot		0	0	0	0	
5447	Luupuveden koulun pihatyöt	0	0	0	-93 529	
Menot		0	0	0	-93 529	
Tulot		0	0	0	0	
5501	Uimahalli allastilat laatoitus	-150 000	0	-150 000	-129 037	86,0 %
Menot		-150 000	0	-150 000	-129 037	86,0 %
Tulot		0	0	0	0	
5521	Lukio A-rakennus maalaamo	-10 000	0	-10 000	-9 669	96,7 %
Menot		-10 000	0	-10 000	-9 669	96,7 %
Tulot		0	0	0	0	
5533	Jää-,liikunta-,uimahalli,nuori	-50 000	4 000	-46 000	-45 185	98,2 %
Menot		-50 000	4 000	-46 000	-45 185	98,2 %
Tulot		0	0	0	0	
5535	Liikuntahalli väliverhokoneist	-40 000	-5 000	-45 000	-44 872	99,7 %
Menot		-40 000	-5 000	-45 000	-44 872	99,7 %
Tulot		0	0	0	0	
500	Kiinteistöt yhteensä	-1 605 000	27 000	-1 578 000	-1 598 851	101,3 %
Menot		-1 605 000	27 000	-1 578 000	-1 598 851	101,3 %
Tulot		0	0	0	0	
510	Tiet ja alueet					
6010	Yleinen kaavatiesuunnittelu	-15 000	0	-15 000	-5 641	37,6 %
Menot		-15 000	0	-15 000	-5 641	37,6 %
Tulot		0	0	0	0	
6013	Nivan kiertoliittymä	0	0	0	-16 652	
Menot		0	0	0	-16 652	
Tulot		0	0	0	0	

		TA 2016	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2016	TOT.-%
6131	Katupäällysteiden uusiminen	-60 000	0	-60 000	-67 145	111,9 %
Menot		-60 000	0	-60 000	-67 145	111,9 %
Tulot		0	0	0	0	
6141	Asuntokatuojen korj(viem.saneer	-120 000	0	-120 000	-23 210	19,3 %
Menot		-120 000	0	-120 000	-23 210	19,3 %
Tulot		0	0	0	0	
6154	Sahan teoll.alueen kadut	-30 000	0	-30 000	-11 981	39,9 %
Menot		-30 000	0	-30 000	-11 981	39,9 %
Tulot		0	0	0	0	
6165	Kala-Pekantie Tukkitie Jussint	0	0	0	-77 663	
Menot		0	0	0	-77 663	
Tulot		0	0	0	0	
6167	Kirkkokatu	-200 000	0	-200 000	-230 099	115,0 %
Menot		-200 000	0	-200 000	-230 099	115,0 %
Tulot		0	0	0	0	
6169	Museokatu	-80 000	0	-80 000	-76 822	96,0 %
Menot		-80 000	0	-80 000	-76 822	96,0 %
Tulot		0	0	0	0	
6211	Kevyt liikenne	-40 000	0	-40 000	-35 103	87,8 %
Menot		-40 000	0	-40 000	-35 103	87,8 %
Tulot		0	0	0	0	
6251	Yksityistiet	-60 000	0	-60 000	-43 268	72,1 %
Menot		-60 000	0	-60 000	-43 268	72,1 %
Tulot		0	0	0	0	
6285	Tievalaistus	-80 000	0	-80 000	-63 358	79,2 %
Menot		-80 000	0	-80 000	-63 358	79,2 %
Tulot		0	0	0	0	
6351	Puistot	-30 000	0	-30 000	-31 844	106,1 %
Menot		-30 000	0	-30 000	-31 844	106,1 %
Tulot		0	0	0	0	
6411	Leikkikentät	-25 000	0	-25 000	-25 673	102,7 %
Menot		-25 000	0	-25 000	-25 673	102,7 %
Tulot		0	0	0	0	
6459	Muut alueet	-10 000	0	-10 000	-9 758	97,6 %
Menot		-10 000	0	-10 000	-9 758	97,6 %
Tulot		0	0	0	0	
6501	Kunnostushankkeiden suunnittel	-10 000	0	-10 000	-5 013	50,1 %
Menot		-10 000	0	-10 000	-5 013	50,1 %
Tulot		0	0	0	0	
6505	Veneilyreitti ja satamat	-10 000	0	-10 000	-1 788	17,9 %
Menot		-10 000	0	-10 000	-1 788	17,9 %
Tulot		0	0	0	0	
6507	Uimarantakalusteet uimalaituri	0	0	0	-4 050	
Menot		0	0	0	-4 050	
Tulot		0	0	0	0	
6515	Niemisjärven kunnostus	-50 000	40 000	-10 000	-3 345	33,5 %
Menot		-50 000	40 000	-10 000	-3 345	33,5 %
Tulot		0	0	0	0	
6517	Kiurujärven kunnostus	-10 000	10 000	0	-933	
Menot		-10 000	10 000	0	-933	
Tulot		0	0	0	0	

		TA 2016	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2016	TOT.-%
8101	Kiuruveden yleiskaavat	-40 000	0	-40 000	0	0,0 %
Menot		-40 000	0	-40 000	0	0,0 %
Tulot		0	0	0	0	
8103	Paikkatietojärjestelmä	-10 000	0	-10 000	-8 260	82,6 %
Menot		-10 000	0	-10 000	-8 260	82,6 %
Tulot		0	0	0	0	
8105	Asemakaavan saneeraus	-10 000	0	-10 000	-6 511	65,1 %
Menot		-10 000	0	-10 000	-6 511	65,1 %
Tulot		0	0	0	0	
8109	Sulkavanjärvi rantakaava	0	0	0	-2 723	
Menot		0	0	0	-2 723	
Tulot		0	0	0	0	
8111	Rytlyn rantakaava	0	0	0	-22 521	
Menot		0	0	0	-22 521	
Tulot		0	0	0	0	
8115	Kallioj-Toiviaisj.rantakaava	0	0	0	-13 959	
Menot		0	0	0	-13 959	
Tulot		0	0	0	0	
510	Tiet ja alueet yhteensä	-890 000	50 000	-840 000	-787 320	93,7 %
Menot		-890 000	50 000	-840 000	-787 320	93,7 %
Tulot		0	0	0	0	
600	Vesi- ja viemärlaitos					
6611	Vesihuollon suunnittelu	-10 000	0	-10 000	-9 827	98,3 %
Menot		-10 000	0	-10 000	-9 827	98,3 %
Tulot		0	0	0	0	
6621	Koivujärven vesihuolto	-35 000	0	-35 000	-36 735	105,0 %
Menot		-35 000	0	-35 000	-36 735	105,0 %
Tulot		0	0	0	0	
6623	Toukkamäen vesilinja	-10 000	0	-10 000	-2 865	28,7 %
Menot		-10 000	0	-10 000	-2 865	28,7 %
Tulot		0	0	0	0	
6651	Sadevesiviemärit	-30 000	0	-30 000	-19 068	63,6 %
Menot		-30 000	0	-30 000	-19 068	63,6 %
Tulot		0	0	0	0	
6681	Taloliittymät	-70 000	0	-70 000	-71 121	101,6 %
Menot		-70 000	0	-70 000	-71 121	101,6 %
Tulot		0	0	0	0	
6691	Vesiverkoston saneeraus vuosit	-20 000	0	-20 000	-20 290	101,4 %
Menot		-20 000	0	-20 000	-20 290	101,4 %
Tulot		0	0	0	0	
6693	Vesimittareiden uusiminen	-12 000	0	-12 000	-11 943	99,5 %
Menot		-12 000	0	-12 000	-11 943	99,5 %
Tulot		0	0	0	0	
6700	Jätevesiviemärit	-300 000	0	-300 000	0	0,0 %
Menot		-300 000	0	-300 000	0	0,0 %
Tulot		0	0	0	0	
6705	Yhtylä,Kirkkokadun puol.jv	0	0	0	-20 810	
Menot		0	0	0	-20 810	
Tulot		0	0	0	0	

		TA 2016	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%
6709	Pienet jv-työt	0	0	0	-13 614	
Menot		0	0	0	-13 614	
Tulot		0	0	0	0	
6727	Tukkitie vh	0	0	0	-80 969	
Menot		0	0	0	-80 969	
Tulot		0	0	0	0	
6731	Kirkkokatu30-Katajakuja jv	0	0	0	-94 346	
Menot		0	0	0	-94 346	
Tulot		0	0	0	0	
6735	Akurädynt-Karhunt-Kirkkok30-34	0	0	0	-648	
Menot		0	0	0	-648	
Tulot		0	0	0	0	
6741	Teollisuustie	0	0	0	-97 368	
Menot		0	0	0	-97 368	
Tulot		0	0	0	0	
6810	Jätevedenpuhdistamon saneeraus	-25 000	0	-25 000	-9 143	36,6 %
Menot		-25 000	0	-25 000	-9 143	36,6 %
Tulot		0	0	0	0	
6901	Vesihuoltoavustukset	-10 000	0	-10 000	-304	3,0 %
Menot		-10 000	0	-10 000	-304	3,0 %
Tulot		0	0	0	0	
600	Vesi- ja viemärlaitos yhteensä	-522 000	0	-522 000	-489 052	93,7 %
Menot		-522 000	0	-522 000	-489 052	93,7 %
Tulot		0	0	0	0	
INVESTOINNIT NETTO		-3 347 000	176 950	-3 170 050	-3 103 245	97,9 %
Investointi menot yhteensä		-3 357 000	141 858	-3 215 142	-3 434 231	106,8 %
Investointi tulot yhteensä		10 000	35 092	45 092	330 985	734,0 %

2.3.4 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 2016

	TA 2016	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2016	Tot-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	3 527 137	-661 285	2 865 852	2 892 096	100,9%
Satunnaiset erät	0	0	0	55 868	
Tulorahoituksen korjaukset	0	-42 075	-42 075	-2 075	4,9%
	3 527 137	-703 360	2 823 777	2 945 889	104,3%
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-3 357 000	141 858	-3 215 142	-3 434 231	106,8%
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	10 000	35 092	45 092	330 985	734,0%
	-3 347 000	176 950	-3 170 050	-3 103 245	97,9%
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	180 137	-526 410	-346 273	-157 357	45,4%
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennykset	40 234	0	40 234	40 234	100,0%
	40 234	0	40 234	40 234	100,0%
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 707 961	2 292 039	5 000 000	5 000 000	100,0%
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 953 332	0	-2 953 332	-2 953 332	100,0%
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-1 765 629	-1 765 629	-2 800 000	158,6%
	-245 371	526 410	281 039	-753 332	-268,1%
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	-1 934	
Saamisten muutos	25 000	0	25 000	87 536	350,1%
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	185 263	
	25 000	0	25 000	270 865	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-180 137	526 410	346 273	-442 233	-127,7%
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0	-599 590	
RAHAVARAT 1.1.2016	7.505.867				
RAHAVARAT 31.12.2016	6.906.277				

3. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

3.1 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

3.1.1 Vesi- ja viemärilaitos / taseyksikkö

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 2016 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2016	TA MUUT.	TA +MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
LIKEVAIHTO	1 915 034	-116 000	1 799 034	1 828 856	101,7 %	1 832 447
Valmistus omaan käyttöön	13 000		13 000	13 036	100,3 %	12 723
Muut tuet ja avustukset	3 800		3 800	1 636	43,1 %	10 361
Materiaalit ja palvelut	-754 544		-754 544	-761 898	101,0 %	-779 683
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-530 116		-530 116	-527 382	99,5 %	-542 259
Ostot tilikauden aikana	-530 116		-530 116	-527 382	99,5 %	-542 259
Palvelujen ostot	-224 428		-224 428	-234 516	104,5 %	-237 424
Henkilöstökulut	-361 694	10 586	-351 108	-357 332	101,8 %	-357 926
Palkat ja palkkiot	-280 815	7 148	-273 667	-278 933	101,9 %	-278 697
Henkilösivukulut	-80 879	3 438	-77 441	-78 399	101,2 %	-79 229
Eläkekulut	-62 070	2 960	-59 110	-60 169	101,8 %	-62 511
Muut henkilösivukulut	-18 809	478	-18 331	-18 229	99,5 %	-16 718
Poistot ja arvonalentumiset	-469 604	-13 716	-483 320	-484 582	100,3 %	-449 762
Suunnitelman mukaiset poistot	-469 604	-13 716	-483 320	-484 582	100,3 %	-449 762
Liiketoiminnan muut kulut	-19 359	-27 594	-46 953	-58 068	123,7 %	-22 312
LIKEYLIJÄÄMÄ YHTEENSÄ	326 633	-146 724	179 909	181 648	101,0 %	245 848
Rahoitustuotot ja rahoituskulut	-185 965	-1 201	-187 166	-187 170	100,0 %	-186 282
Muut rahoitustuotot	4 300	-1 201	3 099	3 095	99,9 %	3 983
Korvaus peruspääomasta	-190 265		-190 265	-190 266	100,0 %	-190 266
Alijäämä ennen satunnaisia eriä	140 668	-147 925	-7 257	-5 523	76,1 %	59 566
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	140 668	-147 925	-7 257	-5 523	76,1 %	59 566

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,2
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	3,0
Liikevoitto, %	-0,3

RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 2016 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2016	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikeylijäämä	326 633	-146 724	179 909	181 648	101,0 %	245 848
Poistot ja arvonalentumiset	469 604	13 716	483 320	484 582	100,3 %	449 762
Rahoitustuotot ja rahoituskulut	-185 965	-1 201	-187 166	-187 170	100,0 %	-186 282
	610 272	-134 209	476 063	479 059	100,6 %	509 328
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-522 000		-522 000	-489 052	93,7 %	-1 148 668
	-522 000		-522 000	-489 052	93,7 %	-1 148 668
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN	88 272	-134 209	-45 937	-9 993	21,8 %	-639 340
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Saamisten muutos muilta				-2 322		17 123
Korottomien velkojen muutos kunnalta				-3 676		587 158
Korottomien velkojen muutos muilta				15 990		35 058
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				9 993		639 340
RAHAVAROJEN MUUTOS	88 272	-134 209	-45 937	0	0,0 %	0

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

QUICK RATIO **0,13**

eli maksuvalmiusaste kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä yli 1, tyydyttävä 0,5 -1, heikko alle 0,5

CURRENT RATIO **0,13**

eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä yli 2, tyydyttävä 1-2, heikko alle 1

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU 2016 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2016	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Vesi- ja viemärilaitos yhteensä	-522 000		-522 000	-489 051,87	93,7 %	-1 148 668
Menot	-522 000		-522 000	-489 051,87	93,7 %	-1 148 668
Tulot	0		0	0		0
Rahoitusosuudet	0		0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0		0	0		0

Tarkempi erittely toimintakertomuksen sivuilla 80- 81.

TASE 2016

VASTAAVAA	TP 2016	TP 2015
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	57 904	76 809
Aineettomat oikeudet	0	690
Muut pitkävaikuiteidet menot	57 904	76 119
Aineelliset hyödykkeet	8 165 300	8 141 925
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 114 936	8 085 138
Koneet ja kalusto	50 363	56 787
Sijoitukset	778 677	778 677
Osakkeet ja osuudet	767 520	767 520
Muut saamiset	11 157	11 157
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	9 001 881	8 997 411
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset	104 250	101 928
Lyhytaikaiset saamiset	104 250	101 928
Myyntisaamiset	100 976	98 177
Siirtosaamiset	3 273	3 751
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	104 250	101 928
VASTAAVAA YHTEENSÄ	9 106 131	9 099 339
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	6 342 186	6 342 186
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 649 747	1 590 181
Tilikauden yli-/alijäämä	-5 523	59 566
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	7 986 411	7 991 933
POISTOERO JA VAP.EHT.VARAUKSET		
Vapaaehtoiset varaukset	300 000	300 000
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen	819 720	807 406
Ostovelat	96 018	78 901
Korottomat velat kunnalta	583 483	587 158
Muut velat ja liittymismaksut	67 305	68 085
Siirtovelat	72 914	73 262
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	819 720	807 406
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	9 106 131	9 099 339
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	91,0	91,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	44,8	44,1
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa	1 644 224	1 649 747
Lainakanta 31.12., euroa	0	0
Lainasaamiset 31.12., euroa	0	0

Vesi- ja viemärlaitos
Hulevedet / laskennallisesti eriytetty taseyksikkö

HULEVEDEN TULOSLASKELMA
2016 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2016	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-200		-200	-570	285,0	-88
Palvelujen ostot	-850		-850	-7 178	844,5	-2 586
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-1 300		-1 300	-564	43,4	-638
Henkilöstösivukulut	-308		-308	-133	43,1	-148
Henkilöstökulut yhteensä	-1 608		-1 608	-697	43,3	-786
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 711	-750	-10 461	-10 192	97,4	-9 711
Liiketoiminnan muut kulut						
Tilikauden alijäämä	-12 369	-750	-13 119	-18 637	142,1	-13 171

HULEVEDEN RAHOITUSLASKELMA 2016

	TA 2016	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2016	TOT-%	TP 2015
Toiminnan rahavirta						
Liikelylijäämä(-alijäämä)	-12 369		-12 369	-18 637	150,7	-13 171
Poistot ja arvonalentumiset	9 711	750	10 461	10 192	97,4	9 711
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-30 000		-30 000	-19 068	63,6	
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovuotustulot						
Toiminnan ja investointien rahavirta	-32 658		-31 908	-27 514	86,2	-3 460
Vaikutus kaupungin kassavaroihin	-32 658	0	-31 908	-27 514	86,2	-3 460
Rahoituslaskelmassa eliminoidaan sisäiset tuotot ja kulut. Hulevedellä ei ole omia kassavaroja.						

HULEVEDEN TASE 2016 (sisältää ulkoiset ja sisäiset)

V A S T A A V A A	TP 2016	TP 2015
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	180 170	171 293
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	180 170	171 293
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	180 170	171 293
V A S T A A V A A	180 170	171 293
V A S T A T T A V A A		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	198 726	184 462
Huleveden alijäämä)	-18 637	-13 171
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	180 089	171 291
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	81	
Muut velat		
Siirtovelat		2
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	81	2
V A S T A T T A V A A	180 170	171 293
Jäännöspääoma muodostetaan vähentämällä omaisuus- ja saatavaeristä vieraan pääoman erät, varaukset ja oman pääoman muut erät. Jäännöspääoma muuttuu vuosittain muiden tase-erien muuttuessa.		
Laskennallisessa eriytyksessä ei tasejatkuvuus toteudu, kumuloitavaa edellisten tilikausien yli-/alijäämää ei muodostu. Tilikauden alijäämä sisältää myös sisäiset erät.		

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot

Liitetiedot 1-5

Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu seuraavia arvostusperiaatteita ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteita ja – menetelmiä:

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Taseessa ei ole vaihto-omaisuutta.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Kuntarahoitus Oyj:n kanssa solmittiin koronvaihtosopimus 18.3.2011 alkaen. Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa. Nimellispääoma on 2.000.000 euroa. Sopimus päättyi 18.3.2021. Koronvaihtosopimuksen kustannukset vuonna 2016 olivat 55.986 euroa.

Lomapalkkajaksotus

Vuoden 2016 tilinpäätöksessä on lomapalkkajaksotuksessa otettu huomioon kilpailukyky sopimuksen mukaisen lomarahojen leikkaus.

Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus:

Oikaisut edellisten tilikauden tietoihin

Muutettu liitetieto on ilmoitettu ko. liitetiedon yhteydessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus:

Kiinteistöt tulosalueelle on siirretty kaikkien rakennusten suunnitelman mukaiset poistot. Vuoden 2015 vertailutietoja ei ole korjattu. Siirtyneitä rakennusten poistoja on yhteensä noin 800.000 euroa.

Samalla otettiin sisäinen pääomavuokra käyttöön. Sisäisiä pääomavuokria oli yhteensä noin 1.075.000 euroa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot

Aikaisempiin tilikausiin ei kohdistu oleellisia tuottoja.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat kulut ja hyvitykset

Aikaisempiin tilikausiin ei kohdistu oleellisia kuluja ja hyvityksiä.

Valuuttamääräiset erät

Valuuttamääräisiä eriä ei sisälly kirjanpitoon.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Liitetieto 6

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Yleishallinto	143 652	172 377	36 373	59 741
Sosiaali- ja terveystoimet	35 634 896	35 608 923	490 273	520 851
Opetus- ja kulttuuritoimet	2 361 867	2 522 656	1 202 856	1 225 668
Yhdyskuntapalvelut	3 005 374	3 128 683	3 503 479	3 546 275
Muut palvelut	5 820 540	6 054 934	1 712 092	2 042 213
Toimintatuotot yhteensä	46 966 329	47 487 573	6 945 074	7 394 747

Muut palvelut sisältävät seuraavat tulosalueet: ruokahuolto, elinkeinojen kehittäminen, maataloushallinto sekä tytäryhtiöt. Tuloslaskelman toimintatuotot sisältävät valmistuksen omaan käyttöön.

Liitetieto 7

Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta ja kiinteistöveroon:

Verotulojen erittely verolajeittain		
	2016	2015
Kunnan verotulo	20 093 233	21 343 720
Osuusyhteisöveron tuotosta	1 779 704	1 934 928
Kiinteistövero	1 682 695	1 656 290
Verotulot yhteensä	23 555 632	24 934 938

Tuloslaskelman verotulot

Liitetieto 8

Valtionosuuksien erittely	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Kaupungin peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	23 847 949	22 846 772	23 847 949	22 846 772
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	8 271 780	8 341 647	8 271 780	8 341 647
Järjestelmämuutoksen tasaus				
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-856 360	-950 505	-856 360	-950 505
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus				
Yksikköhintarahoitukseen perustuvat ym. valtionosuudet	4 039 165	4 291 420		
Valtionosuudet yhteensä	35 302 534	34 529 334	31 263 369	30 237 914

Tuloslaskelman valtionosuudet

Liitetieto 9

Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin:

Palvelujen ostojen erittely	2016		2015	
Asiakaspalvelujen ostot	34 816 062		34 758 427	
Muiden palvelujen ostot	3 435 731		3 439 660	
<i>Kaupungin palvelujen ostot yhteensä</i>	38 251 793		38 198 087	
Tuloslaskelman palvelujen ostot				

Liitetieto 11

Selvitys suunnitelman mukaisista poistojen perusteista ja niiden muutoksista:

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöönsä mukaan. Tilikaudella 2015 on tehty lisäpoisto puretun Yhtylän päiväkodin tasearvosta 160.528,39.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit ja poistomenetelmät:

	Poistoaika	Poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3 – 5 vuotta	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset	15 – 50 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, sillat	20 – 25 vuotta	Tasapoisto
Puistot, tori, urheilualueet	20 – 30 vuotta	Tasapoisto
Vesi- ja viemäriverkosto	40 vuotta	Tasapoisto
Muut rakenteet ja laitteet	10 – 50 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3 – 10 vuotta	Tasapoisto
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit	Ei poistoa	
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	Ei poistoa	

Liitetieto 12

Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista:

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
	Keskusvaraston lakkauttamiseen liittyvät maisemointikustannusvaraus 1.1.		10 000	
Vähennykset tilikaudella		-10 000		-10 000
Maisemointivaraus 31.12.		0		0
Ympäristöriskivaraus 1.1.		40 000		40 000
Vähennykset tilikaudella		-40 000		-40 000
Ympäristöriskivaraus 31.12.		0		0
Vahingonkorvaukset 1.1.	6 887			
Lisäykset tilikaudella	40 000	6 887	40 000	
Vähennykset tilikaudella	-1 737			
Vahingonkorvaukset 31.12.	45 150	6 887	40 000	

Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	480 684	450 233		
Lisäykset tilikaudella	23 326	30 451		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	504 010	480 684		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	141 834	16 090		
Lisäykset tilikaudella	9 084	125 744		
Vähennykset tilikaudella	-141 834			
Muut pakolliset varaukset 31.12.	9084	141 834		

Tuloslaskelman tuotot ja kulut: pakollisten varausten muutokset

Liitetieto 13

Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista:

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja – tappiot				
	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	13 983	20 370	13 983	11 612
Rakennusten luovutusvoitot				
Muut luovutusvoitot	41 619	8 150	28 092	
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	55 602	28 520	42 075	11 612
Muut toimintakulut				
Kiinteistöjen luovutustappiot		3 117		
Osakehuoneistojen luovutustappiot	6 744			
Muut luovutustappiot	221			
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	6 965	3 117	0	0

Tuloslaskelman tuotot: muut toimintatuotot: luovutusvoitot ja – tappiot

Liitetieto 14

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät:

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Satunnaiset tuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot		1 887		
Osakkeiden myyntivoitot	66 801			
Muut myyntivoitot	131			
Savonia-amk ky purkaminen	275 475		275 475	
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	342 406	1 887	275 475	0
Satunnaiset kulut				
Kiinteistöjen myyntitappiot				
Muut myyntitappiot				
Savonia-amk ky purkaminen	219 607		219 607	
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	219 607		219 607	0
<i>Satunnaiset erät yhteensä</i>	122 799	1 887	55 868	0

Tuloslaskelman satunnaiset erät

Liitetieto 15

Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisällyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä:

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	2016		2015	
Osinkotuotot muista yhteisöistä *	280 600		547 782	
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	81 052		81 161	
<i>Yhteensä</i>	<i>361 652</i>		<i>628 943</i>	

*) Osinkotulo Savon energiaholding-yhtiöstä 275.820,00 (vuonna 2015 osinkotulo oli 543.595,25)

Tuloslaskelman rahoitustuotot

Liitetieto 16

Erittely poistoeron muutoksista	2016		2015	
Investointivarausten liittyvä poistoeron muutos	19 071		19 019	
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus				0
<i>Poistoeron muutos yhteensä</i>	<i>19 071</i>		<i>19 019</i>	

Tuloslaskelman poistoeron lisäys tai vähennys

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 18

Arvonkorotukset	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
	Maa- ja vesialueet			
Arvo 1.1.	81 942	81 942		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.	81 942	81 942	0	0
Rakennukset				
Arvo 1.1.	305 388	305 388		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku	-118 587			
Arvo 31.12.	186 801	305 388	0	0
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	268 744	387 330	0	0

Taseen erät: pysyvät vastaavat ja aineelliset hyödykkeet sekä oman pääoman tili arvonkorotusrahasto.

LIITETIETO 19

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET
2016 (Taseen pysyvät vastaavat)

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	77 736,61	1 918 487,67	0,00	1 996 224,28
Lisäykset tilikauden aikana	12 655,48	45 682,10		58 337,58
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00
Vähennykset tilikauden aikana				0,00
Siirrot erien välillä		116 290,07		116 290,07
Tilikauden poisto	-33 419,03	-264 152,75		-297 571,78
Arvonlennukset ja niiden palautukset				0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	56 973,06	1 816 307,09	0,00	1 873 280,15
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	56 973,06	1 816 307,09	0,00	1 873 280,15

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 600 646,46	22 803 502,65	15 209 175,60	1 175 123,73	0,00	0,00	42 788 448,44
Lisäykset tilikauden aikana	10 000,00			208 109,11		2 816 022,99	3 034 132,10
Rahoitusosuudet tilikaudella							0,00
Vähennykset tilikauden aikana	-3 016,87						-3 016,87
Siirrot erien välillä		1 448 177,99	1 245 554,93			-2 810 022,99	-116 290,07
Tilikauden poisto		-1 315 714,77	-1 086 785,12	-303 655,01			-2 706 154,90
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 607 629,59	22 935 965,87	15 367 945,41	1 079 577,83	0,00	6 000,00	42 997 118,70
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 607 629,59	22 935 965,87	15 367 945,41	1 079 577,83	0,00	6 000,00	42 997 118,70

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistus- yht.yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osak- keet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 732 306,00	1 410 203,89	5 581 778,30	1 611 842,63	11 336 130,82
Lisäykset				341 761,04	341 761,04
Vähennykset			-285 893,43		-285 893,43
Siirrot erien välillä					0,00
Hankintameno 31.12.	2 732 306,00	1 410 203,89	5 295 884,87	1 953 603,67	11 391 998,43
Arvonlennukset ja niiden palautukset	-648 700,00				-648 700,00
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 083 606,00	1 410 203,89	5 295 884,87	1 953 603,67	10 743 298,43

Jvk-,muut laina-ja muut saamiset

	Jvk-lainasaami- set	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset osakkuus- ja muut omist.yht.	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	1 073 691,43	30 000,00	0,00	180 859,25	1 284 550,68
Lisäykset						0,00
Vähennykset		-40 233,89				-40 233,89
Siirrot erien välillä						0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	1 033 457,54	30 000,00	0,00	180 859,25	1 244 316,79
Arvonlennukset ja niiden palautukset						
Arvonkorotukset						
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	1 033 457,54	30 000,00	0,00	180 859,25	1 244 316,79

Omistukset muissa yhteisöissä

Liitetiedot 20 -22

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt					
	Kaupunki omist.%	Konserni omist.%	Kuntakonsernin osuus		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt					
As Oy Kiuruveden Ruotu	76,85	76,85	80 242	62 180	0
Kiint.Oy K-veden Kiurunkulma	100,00	100,00	226 682	12 724 805	99 598
K-veden Yrityskiinteistöt Oy	99,80	99,82	1 347 089	5 649 029	-143 762
Kiurunportti Oy	0,00	52,84	55 632	7 690	47
Kuntayhtymät					
Itä-Suomen Päihdehuollon ky	1,73276		30 732	9 462	-1 274
P-Savon sairaanhoitopiirin ky	2,5887		2 777 664	9 832 135	112 719
Savon koulutuskuntayhtymä	2,06		974 199	399 535	33 983
Pohjois-Savon liitto	3,40		28 171	15 233	371
Vaalijalan ky	1,96596		210 473	409 241	5 770
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä	16,09		3 057 492	692 338	104 902
Ylä-Savon SOTE-kuntayhtymä	16,71046		1 875 247	3 140 021	0
Yhteis- ja omistusyhteisyhteisöt					
Ylä-Savon ICT-palvelut Oy	15,00		8 524	57 289	25
Ylä-Savon Jätehuolto Oy	17,00		109 741	372 094	13 676
Ylä-Savon Vesi Oy	11,04		823 051	701 259	24 235
Ylä-Savon Pääomarahasto Oy	17,83		611 185	442	7 006
Savon Eläinsairaala Oy	30,00		-25 830	38 103	-10 149
Yhdistelemättömät yhteisöt					
Virranniemi-säätiö (Kiint.Oy K-veden Kiurunkulma omistaa säätiöstä 50 %)	50,00	100,00	10 890	0	-574
Asunto Oy Kiuruveden Pakastiainen		100,00	2 499	0	0

Olellaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset	Tasearvo 1.1.	Lisäykset/ Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kaupungin/konser- nin osuus peruspääomasta	Ero
P-Savon sairaanhoitopiirin ky	2 815 667		2 815 667	2 643 964	171 702
Savon koulutuskuntayhtymä	28 171		28 171	244 027	-215 856

Taseen pysyvät vastaavat: sijoitukset, osakkeet ja osuudet

Liitetieto 23

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyhteisöiltä:

Saamisten erittely				
	2016		2015	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		10 033		112 828
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	0	10 033	0	112 828
Saamiset kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		137 473		121 898
Lainasaamiset				
Muut saamiset				202
Siirtosaamiset		73 989		78 239
<i>Yhteensä</i>	0	211 462	0	200 339
Saamiset osakkuus- sekä muita yhteisyyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		36 935		3 912
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				24 790
<i>Yhteensä</i>	0	36 935	0	28 702
<i>Saamiset yhteensä</i>	0	258 430	0	341 869

Taseen vaihtuvat vastaavat: saamiset

Liitetieto 24

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Vuokravakuudet	69	35		
<i>Pitkäaikaiset muut saamiset yhteensä</i>	69	35	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Alv-saatavat				
Kelan korvaus työterveyshuollosta	207 085	201 390	87 134	89 575
Kelan korvaus ensihoidosta	16 976	16 983		
Valtionavustukset	16 540	41 235		
Vahingonkorvaussaatava		43 295		26 484
Siirtyvät korot	66 699	83 132	73 429	83 258
Ylä-Savon Kehitys Oy:n seurarahan palautus		24 790		24 790
Hankkeiden saatavat ja rahoitusosuudet	79 637	51 057		
Pelastuslaitoksen palautus	22 363	21 679	19 516	15 984
Eläkemaksu- ja henkilösivukulujen saatavat	58 957	84 991		84 991
Muut tulojäämät	224 746	210 675		43 153
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	693 003	779 229	262 963	368 235
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	693 003	779 229	262 963	368 235

Taseen vaihtuvat vastaavat: lyhytaikaiset saamiset: siirtosaamiset

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 25

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana:

Oman pääoman erittely	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Peruspääoma 1.1.	29 511 822	29 511 822	29 511 822	29 511 822
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	29 511 822	29 511 822	29 511 822	29 511 822
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 1.1.	653	653		
Lisäykset				
Vähennykset				
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 31.12.	653	653		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	441 272	441 272		
Lisäykset				
Vähennykset	-172 528			
Arvonkorotusrahasto 31.12.	268 744	441 272		
Muut omat rahastot 1.1.	4 027 688	4 042 245		
Siirrot rahastoon	16 447	5 102		
Siirrot rahastosta	-3 223	-19 660		
Muut omat rahastot 31.12.	4 040 912	4 027 688		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämät 1.1.	1 057 462	-2 096 491	1 732 768	1 936 384
Siirto tilikauden yli-/alijäämien tililtä	1 026 795	94 893		
Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset		2 952 648		
Kuntayhtymien muutokset ja korjaukset	63 959	127 070		
Tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden muutokset/korjaukset	-53 484	-20 659		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 094 729	1 057 462	1 732 768	1 936 384
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	159 416	1 026 795	-685 392	-203 616
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>36 076 275</i>	<i>36 065 691</i>	<i>30 559 198</i>	<i>31 244 590</i>

Taseen vastattavaa: oma pääoma

Liitetieto 26

Erittely poistoerosta		
	2016	2015
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	87 473	106 544
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	0	0
<i>Poistoero yhteensä</i>	<i>87 473</i>	<i>106 544</i>

Taseen vastattavaa: poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Liitetieto 27

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua:

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
	2016	2015
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 441 670	4 175 000
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>6 441 670</i>	<i>4 175 000</i>

Taseen vastattavaa: pitkäaikainen vieras pääoma

Liitetieto 29

Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä:

Pakolliset varaukset	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
	Muut pakolliset varaukset			
Kiinteistön purkamisen / alaskirjauksen varaus	9 084	141 834		
Vahingonkorvausvaraus	45 150	6 887	40 000	
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	504 010	480 684		
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>558 244</i>	<i>629 405</i>	<i>40 000</i>	<i>0</i>

Taseen vastattavaa: pakolliset varaukset

Liitetieto 30

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille:

Vieras pääoma	2016		2015	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		3 045		92 363
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>3 045</i>	<i>0</i>	<i>92 363</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 017 848		1 095 093
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>1 017 848</i>	<i>0</i>	<i>1 095 093</i>
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		24 423		26 884
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>24 423</i>	<i>0</i>	<i>26 884</i>
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>1 045 316</i>	<i>0</i>	<i>1 214 340</i>

Taseen vastattavaa: vieras pääoma

Liitetieto 32

Erittely Muut velat – erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin:

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Muut velat				
Liittymismaksut			0	0
Muut velat	484 952	485 168	230 533	236 920
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>484 952</i>	<i>485 168</i>	<i>230 533</i>	<i>236 920</i>

Taseen vastattavaa: vieras pääoma: lyhytaikaiset muut velat

Liitetieto 33

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	210 281	329 829	130 244	264 316
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 318 209	4 766 811	1 397 823	1 566 090
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	211 820	190 358		
Jäsenkuntien peruspääoman korot	70 571	70 504		
Korkojaksotukset	108 822	109 474	49 939	49 611
Hankkeet	31 453	39 349		
Muut menojäämät	582 230	624 530	368 394	436 613
<i>Lyhyt aikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>5 533 386</i>	<i>6 130 856</i>	<i>1 946 400</i>	<i>2 316 630</i>
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<i>5 533 386</i>	<i>6 130 856</i>	<i>1 946 400</i>	<i>2 316 630</i>

Taseen vastattavaa: vieras pääoma: lyhytaikaiset siirtovelat

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 38

Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut:

Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma.

Vuokravastuut (ilman arvonlisäveroa)				
	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä voimassa 31.12.2052 asti	1 499 767	560 820	984 000	
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	160 110	58 994	94 300	
-sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet	0	0	0	
Leasingvastuut yhteensä	2 513 498	1 239 354	2 210 666	916 604
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	402 405	302 071	281 092	165 473
-kiinteistöjen rahoitusleasingvastuut 31.12.2029 asti	2 019 665	706 090	2 018 442	704 867
<i>Yhteensä</i>	<i>4 013 265</i>	<i>1 800 174</i>	<i>3 194 666</i>	<i>916 604</i>

Kiinteistöjen rahoitusleasingvastuuihin sisältyvät seuraavat lunastusehdot (ilman arvonlisäveroa)				
	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Eräpäivä 31.01.2026 jälkeen	56 671	56 671	56 671	56 671
Eräpäivä 30.06.2026 jälkeen	19 372	19 372	19 372	19 372
Eräpäivä 01.04.2026 jälkeen	4 996	4 996	4 996	4 996
Eräpäivä 31.03.2029 jälkeen	85 053		85 053	
<i>Yhteensä</i>	<i>166 092</i>	<i>81 039</i>	<i>166 92</i>	<i>81 039</i>

Liitetieto 40

Kaupungin antamat vastuusitoumukset:

Vastuusitoumukset	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
	Takaukset tytäryhteisöjen puolesta			
Alkuperäinen pääoma			23 944 234	23 944 234
Jäljellä oleva pääoma			16 887 070	17 685 810
Takaukset osakkuusyhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 697 500	1 901 500	1 697 500	1 901 500
Jäljellä oleva pääoma	1 075 892	1 167 644	1 075 892	1 167 644
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	2 080 785	2 393 436	2 080 785	2 393 436
Jäljellä oleva pääoma	1 194 415	1 191 691	1 194 415	1 191 691

Korjattu vuoden 2015 lukuja: takaukset osakkuusyhteisöjen puolesta, alkuperäinen pääoma ja jäljellä oleva pääoma (ennen korjausta luvut 1.929.000 ja 1.185.737), koronvaihtosopimuksen vastuu esitetään liitetiedossa 41.

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2016	2015
	Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	41 469 007
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	30 954	29 742

Liitetieto 41

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
	Järjestelyjen tarkoitus			
Osuus Ylä-Savon Terveystieteiden tutkimuskeskuksen alijäämästä 31.12.2009. Alijäämää maksetaan Ylä-Savon SOTE kuntayhtymälle kahtena eränä vuosina 2016-2017.	4 889	67 958	4 889	67 958
Osuus Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän alijäämästä (KILA:n lausunto nro 110)	77 661	266 415	77 661	266 415
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet (Niemisjärvi kunnostushanke 2015-2017)	100 000	100 000	100 000	100 000
Arvonlisäveron palautusvastuu*				17 349

*Kiinteistön mahdollisen myynnin tai käyttötarkoituksen muuttumisen yhteydessä kaupungilla saattaa olla velvollisuus maksaa valtiolle takaisin 1.1.2008 alkaen valmistuneista kiinteistöjen rakentamis- ja perusparannuskustannuksista kirjatut arvonlisäveron vähennykset ja palautukset sekä suorittaa oman käytön vero itse tehdyistä rakennustoista.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
	Järjestelyjen tarkoitus			
Koronvaihtosopimuksella KSWAP005/11 suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 18.3.2021				
- Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			2 000 000	2 000 000
- Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			-229 826	-241 698
Koronvaihtosopimuksella KSWAP016/11 suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 24.5.2021				

- Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	2 000 000	2 000 000		
- Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-249 269	-267 226		
Koronvaihtosopimukset 32046 ja 32050 joilla suojataan yksittäistä lainaa. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimukset erääntyvät 18.4.2023 ja 15.5.2023				
- Lainapääomaa vastaavat nimellisarvot yhteensä	292 396	316 439		
- Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-20 412	-18 093		

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITÄHO-TAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 42

Henkilöstön lukumäärä 31.12. palvelukeskuksittain (pl. työllistetyt)		
	2016	2015
Yleispalvelukeskus (ml. ruokahuolto)	56	56
Projektit		
Opetus- ja sivistyspalvelukeskus (ml. varhaiskasvatus)	265	238
Tekninen palvelukeskus	52	52
<i>Yhteensä</i>	<i>373</i>	<i>346</i>

Liitetieto 43

Henkilöstökulut		
	2016	2015
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	15 618 872	16 139 722
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	246 286	201 308
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>15 865 158</i>	<i>16 341 031</i>

Liitetieto 44

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2016	2015
Keskusta	5 264	6 179
Kokoomus	3 655	4 241
Ylä-Savon Kristillisdemokraatit	76	107
Vasemmistoliitto	2 318	2 652
Perussuomalaiset ry	434	498
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>11 747</i>	<i>13 677</i>

Liitetieto 45

Tilintarkastajan palkkiot		
	2016	2015
TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot (lakisääteinen tilintarkastus)	12 338	14 322
Muut tilintarkastajalle kuuluvat työt	873	1 234
Tarkastuslautakunnan avustaminen	291	535
Muut palkkiot	2 520	446
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>16 022</i>	<i>16 537</i>

Tilintarkastusyhteisön palkkiot esitetään tilinpäätöksessä ja liitetiedoissa suoriteperusteisesti siten, että ne sisältävät palkkiot kussakin tilinpäätöksessä esitetyn tilikauden 1.1. - 31.12. aikana tapahtuneista työsuoritteista. Vuoden 2015 lukua on korjattu; alkuperäinen yhteensä luku oli 14.193 euroa.

4.2 **Konsernitilinpäätöksen liitetiedot**

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet:

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta 10.6.2015 perustettu Asunto Oy Kiuruveden Pakastiainen ja Virranniemi-säätiötä, koska yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Ylä-Savon SOTE -kuntayhtymän omistama Ylä-Savon Sairaanhoidon tukisäätiö on jätetty yhdistelemättä ja Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän omistama 14.9.2015 perustettu EduSavo Oy on jätetty yhdistelemättä, koska yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Olellaisia pysyviin vastaaviin sisältyviä eliminoitavia sisäisiä katteita ei ole.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa. Kaupungin osakkuusyhtiöiden taseessa ei ole vapaaehtoisia varauksia eikä poistoeroja.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäisen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Kaupungin tekemät arvonalennukset Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n tytäryhteisöosuuksiin on peruutettu konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Valtionosuudet

Koulutuskuntayhtymien valtionosuudet, ammattikoulutuksen yksikköhintarahoitus, esitetään konsernin valtionosuudet rivillä tuloslaskelmassa. Kuntayhtymien omassa tuloslaskelmassa valtionosuudet sisältyvät toimintatuottoihin.

Vaalijalan kuntayhtymän opetustoimen valtionosuus on siirretty toimintatuotoista valtionosuuksiin.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi. Suunnitelmapoistojen oikaisu on tehty ennen kuin vähemmistöosuus on erotettu.

Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n poisto-oikaisua konsernitilinpäätökseen ei ole enää tehty, koska tytär on tehnyt poistosuunnitelman muutoksen vuodesta 2014 alkaen.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Konsernin ja osakkuusyhteisöjen välisiä eliminoitavia sisäisiä katteita ei ole.

Tilikaudet

Konserniin kuuluvien yhteisöjen tilikausi oli 1.1. -31.12.2016

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Savonia ammattikoulutuksen kuntayhtymä purkautui ja sen vaikutus konsernitilin taseessa oli noin 375.000 euroa. Konsernin tuloslaskelmassa kuntayhtymällä oli kuluissa ja tuotoissa 2.850 euroa.

4.3 Vesi- ja viemärlaitoksen liitetiedot

Liitetiedot 1-5

Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu seuraavia arvostusperiaatteita ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteita ja – menetelmiä:

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Ylä-Savon Vesi Oy:n osakkeet on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä. Osakkeiden arvo poikkeaa vain 157,44 euroa vesi- ja viemärlaitoksen omistusosuudesta (11,04%) osakkuusyhteisön peruspääomasta.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Taseessa ei ole vaihto-omaisuutta.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Vesi- ja viemärlaitoksella ei ole omia rahavaroja.

Lomapalkkajaksotus

Vuoden 2016 tilinpäätöksessä on lomapalkkajaksotuksessa otettu huomioon kilpailukykysojimuksen mukaisen lomarahojen leikkaus.

Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus:

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus:

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot, kulut ja hyvitykset
 Aikaisempiin tilikausiin ei kohdistu oleellisia tuottoja, kuluja hyvityksiä.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Liitetieto 7

Toimintatuottojen erittely (ulkoiset ja sisäiset)	Vesihuoltolaitos	
	2016	2015
	Vesimaksut	1 011 517
Jätevesimaksut	415 235	420 829
Perusmaksut	252 864	251 534
Muut liiketoiminnan tuotot	110 376	109 451
Liittymismaksut	36 163	15 471
Valmistus omaan käyttöön	13 036	12 723
Työllistämistuet	0	8 430
Muut korvaukset	4 337	5 767
Toimintatuotot yhteensä	1 843 527	1 855 531

Liitetieto 11

Selvitys suunnitelman mukaisista poistojen perusteista ja niiden muutoksista:

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöönsä mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit ja poistomenetelmät:

	Poisto aika	Poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3 – 5 vuotta	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset	15 – 50 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, sillat	20 – 25 vuotta	Tasapoisto
Puistot, tori, urheilualueet	20 – 30 vuotta	Tasapoisto
Vesi- ja viemäriverkosto	40 vuotta	Tasapoisto
Muut rakenteet ja laitteet	10 – 50 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3 – 10 vuotta	Tasapoisto
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit	Ei poistoa	
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	Ei poistoa	

Liitetieto 13-14

Muihin toimintatuottoihin ei sisälly pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittoja eikä muihin toimintakuluihin sisälly pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioita.

Satunnaisia tuottoja ja kuluja ei ole vesi- ja viemärlaitoksella.

LIITETIETO 19

**AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET
2016**

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävai- kutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	689,94	76 118,86	0,00	76 808,80
Lisäykset tilikauden aikana				
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä		9 218,87		9 218,87
Tilikauden poisto	-689,94	-27 433,30		-28 123,24
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	57 904,43	0,00	57 904,43
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	57 904,43	0,00	57 904,43

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset	Kiinteät raken- teet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.			8 085 138,49	56 786,95	0,00	0,00	8 141 925,44
Lisäykset tilikauden aikana				9 738,58		479 313,29	489 051,87
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana							
Siirrot erien välillä			470 094,42			-479 313,29	-9 218,87
Tilikauden poisto			-440 296,47	-16 162,18			-456 458,65
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	8 114 936,44	50 363,35	0,00	0,00	8 165 299,79
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	8 114 936,44	50 363,35	0,00	0,00	8 165 299,79

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistus- yht.yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osak- keet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1. Lisäykset Vähennykset Siirrot erien välillä	0,00	767 520,00	0,00	0,00	767 520,00
Hankintameno 31.12.	0,00	767 520,00	0,00	0,00	767 520,00
Arvonlennukset ja niiden palautukset Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	767 520,00	0,00	0,00	767 520,00

Jvk-,muut laina-ja muut saamiset

Jvk-lainasaami- set	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset osakkuus- ja muut omist.yht.	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1. Lisäykset Vähennykset Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	11 157,23
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	11 157,23
Arvonlennukset ja niiden palautukset Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	11 157,23

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Omistukset muissa yhteisöissä

Liitetiedot 22 -24

Osakkuusyhteisöt	Kaupunki omist.%	Konserni omist.%	Kuntakonsernin osuus		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Yhteis- ja omistusyhteisyhteisöt					
Ylä-Savon Vesi Oy	11,04		823 051	701 259	24 235

Liitetieto 23

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset vesi- ja viemärlaitoksen osakkuus- ja muilta omistusyhteisyhteisöiltä:

Saamisten erittely	2016		2015	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
	Saamiset osakkuus- sekä muita yhteisyhteisöiltä			
Myyntisaamiset		7 099		3 448
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	0	7 099	0	3 448
<i>Saamiset yhteensä</i>	0	7 099	0	3 448

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 25

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana:

Oman pääoman erittely	Vesi- ja viemärlaitos	
	2016	2015
Peruspääoma 1.1.	6 342 186	6 342 186
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	6 342 186	6 342 186
Edellisten tilikausien ylijäämät 1.1.	1 649 747	1 590 181
Lisäykset		
Vähennykset		
Tilikauden yli-/alijäämä	-5 523	59 566
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>7 986 411</i>	<i>7 991 933</i>

Liitetieto 30

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat vesi- ja viemärlaitoksen osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille:

Vieras pääoma	2016		2015	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		40 185		44 058
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	40 185	0	44 058
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>40 185</i>	<i>0</i>	<i>44 058</i>

Liitetieto 32

Muiden velkojen erittely	Vesi- ja viemärlaitos	
	2016	2015
Muut velat		
Liittymismaksut	0	0
Muut velat	67 305	68 085
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>67 305</i>	<i>68 085</i>
Korottomat velat kaupungilta		
Lyhytaik.sisäiset muut velat	583 483	587 158
<i>Korottomat velat kaupungilta</i>	<i>583 483</i>	<i>587 158</i>

Liitetieto 33

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Vesi- ja viemärlaitos	
	2016	2015
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	65 459	65 542
Muut menojäämät	7 456	7 719
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>72 914</i>	<i>73 262</i>
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<i>72 914</i>	<i>73 262</i>

Liitetieto 41

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Vesi- ja viemärlaitos	
	2016	2015
Jäteveden käsittelyn uudistaminen ja rakennustekniset muutokset ympäristöluvan mukaisesti 31.12.2021 mennessä	2 900 000	2 900 000
Vuotovesien vähentämisen toimenpiteet ympäristöluvan (ehto nro 8) mukaisesti	1 100 000	1 100 000

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 42

Henkilöstön lukumäärä 31.12. (pl. työllistetyt)		
	2016	2015
Vesi- ja viemärlaitos	7	7
<i>Yhteensä</i>	<i>7</i>	<i>7</i>

Liitetieto 43

Henkilöstökulut		
	2016	2015
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	357 332	357 926
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	95 689	54 646
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>453 020</i>	<i>412 572</i>